

GŁOS

TYGODNIK NOWOHUCKI

17 grudnia 2021 r., nr 51 (1602)   cena 3,00 zł (w tym 8% VAT)

www.glos-tn.krakow.pl

TRADYCYJNE WĘDLINY

Józef Aksamit zaprasza
do swojego pawilonu nr 466
na bazarze „Tomex”.

 wędliny u Józefa

Ostatnia przed Świętami
dostawa wędzonek
– 16 17 grudnia

KARP KRÓLEWSKI ^{żywy}

lin • amur • szczupak • sandacz • sum

Plac Targowy „PIAST” paw. 3 os. Piastów 60A 31-625 Kraków
SPRZEDAŻ OD 17 GRUDNIA 2021 r. (piątek)

F.H.U. „ELMAR”

Plac Targowy „Piast”, paw. 3 (os. Piastów 60A)

ROWERY:

sprzedaż, komis, części i akcesoria rowerowe, serwis

W NUMERZE M.IN. • W NUMERZE M.IN. • W NUMERZE M.IN. • W NUMERZE M.IN.

Żyją wśród nas – bezdomni ➔ str. 7

Kolejne inwestycje sportowe w Nowej Hucie ➔ str. 8

MPEC – ponad 140 mln zł na 550 projektów ➔ str. 20

Kolęda dla Hospicjum św. Łazarza ➔ str. 23

Samorządowcy finiszują z remontami   czytaj na str. 16

BIURO OGŁOSZEŃ

Redakcja „Głosu”

 12 643-44-33

9 771 231 858 104   51

FUNDACJA WIĘCEJ SERCA

organizacja non profit

W ramach zadań statutowych
organizuje bezpłatne warsztaty
dla zainteresowanych grup

pod hasłem „**UCZMY SIĘ RATOWAĆ ŻYCIE**”

W celu pozyskania środków na ten cel
Fundacja prowadzi obsługę firm,
osób fizycznych i prawnych (także online) w zakresie:
• ksiąg rachunkowych • KPiR • ryczałtów
• obsługi kadrowo-płacowej • ZUS

ZAPRASZAMY DO WSPÓŁPRACY

Tel. 503 602 661

ZAPRASZAMY NA TOMEX!

Bezpieczne zakupy

na wolnym powietrzu!

**ROBIĄC TU ZAKUPY POPIERASZ
POLSKICH KUPCÓW**

W sprzedaży artykuły żywnościowe, higieniczne

a także odzież, bielizna i buty

CENTRUM I OKOLICE

DYŻUR W „GŁOSIE”

Z uwagi na zagrożenie epidemiologiczne związane z koronawirusem dyżury dziennikarzy w redakcji „Głosu. Tygodnika Nowohuckiego” zostają zawieszone do odwołania.

Z dziennikarzami można kontaktować się za pomocą poczty e-mail. Redaktor Sławomir Pietrzyk. Adres e-mail: sp645@wp.pl

ZMARLI KRONIKA PAMIĘCI

W rubryce podajemy bezpłatnie imię, nazwisko i wiek Zmarłego. Natomiast na życzenie rodzin zamieścimy dodatkowe informacje.

★ ★ ★

Maria BORATYN, lat 90
Czesław BYTOMSKI, lat 69
Anna CZERNECKA, lat 53
Janina GRINGRAS, lat 93
Maria GROCHAL, lat 84
Elżbieta JANORA, lat 88
Janusz JELEŃ, lat 64
Barbara JĘDRAS-WILK, lat 77
Andrzej KARAŚ, lat 58
Józefa KORNECKA, lat 88
Zbigniew KRAJCER, lat 69
Klemens KRAS, lat 91
Włodzimierz KRAWCZYK, lat 70
Artur KUZIOLA, lat 56
Jerzy LESIAK, lat 65
Irena MAROSZEK, lat 90
Maria MAZUR, lat 86
Marina MERENA, lat 76
Barbara RÓG, lat 78
Danuta SZCZYGIEL, lat 79
Halina UCHTO, lat 75
Mariusz ZAWALONKA, lat 38
Irena ZELEK, lat 84
Helena ZIEMIANIN, lat 99
Jadwiga ZIÓLKOWSKA, lat 84
Genowefa ŻYCHOWSKA, lat 64

Ogłoszenia zakładów pogrzebowych i nekrologi drukujemy na str. 17.

W związku z budową ronda w rejonie ulic Sołtysowskiej i Centralnej

ULICA CENTRALNA ZAMKNIĘTA

W rejonie skrzyżowania ulic Centralnej, Sołtysowskiej i Na Łąkach trwają prace prywatnego inwestora w zakresie budowy ronda. Od 13 grudnia wprowadzono kolejne zmiany w organizacji ruchu w tym rejonie.

Zamknięta została ulica Centralna – od skrzyżowania z ul. Sołtysowską w kierunku ul. Nowohuckiej. Prace przy tej organizacji ruchu, związane głównie z budową części układu drogowego oraz przebudową instalacji podziemnych (sieć gazowa, kanalizacyjna, wodociągowa, oświetleniowa), potrwać do połowy marca 2022 r.

W kolejnym etapie planowane jest zamknięcie ulicy Centralnej – od skrzyżowania z ul. Sołtysowską w kierunku al. Pokoju – o szczegółach poinformujemy w czasie, gdy to będzie miało nastąpić.

(mp) Fot. autor

POŻEGNANO KPT. WIESŁAWA LORKA

Na cmentarzu Podgórskim pożegnano z udziałem asysty wojskowej kpt. Wiesława Lorka ps. „Osa”, jednego z ostatnich żołnierzy Armii Krajowej, członka Światowego Związku Żołnierzy AK Oddziału Nowa Huta. Żegnała Go liczna rodzina i Przyjaciele. W imieniu Małopolskiej Fundacji Dom Kombatanta RP Muzeum Czynu Zbrojnego w pogrzebie wzięła udział wiceprezes Zarządu Piotr Jastrząb, Oddział ŚŻŻ AK reprezentowała Jadwiga Surowiecka-Roczyńska, która wzięła udział w pogrzebie razem z uczniami Zespołu Szkół Mechanicznych nr 3. Nad grobem pochylono sztandar nowohuckiego Oddziału ŚŻŻ AK.

(P) Fot. autor

Zmniejszenie limitów osób w miejscach publicznych, zamknięcie dyskotek i miejsc do tańczenia

RZĄD ZWIĘKSZYŁ OBOSTRZENIA

W ubiegłym tygodniu rząd podjął decyzję o zaostrzeniu rozwiązań związanych z pandemią koronawirusa. Minister Zdrowia Adam Niedzielski poinformował, że tam, gdzie dziś obowiązują limity 50 proc. obecności w miejscach publicznych, wejdzie w życie limit 30 proc. Dotyczy to restauracji, hoteli, barów, kin, teatrów. Zasady te wejdą w życie od 15 grudnia. – Zniesienie tego limitu dotyczy wyłącznie osób zaszczepionych, zweryfikowanych przez przedsiębiorcę. W kinach dodatkowo ogłoszono zakaz konsumpcji. Od 15 grudnia zamknięte są dyskoteki, kluby i obiekty udostępniające miejsca do tańczenia – doprecyzował wiceminister zdrowia Waldemar Kraska. W Sylwestra jednak będą możliwe organizacje imprez do 100 osób.

Drugim elementem są obowiązkowe szczepienia dla wybranych grup pracowników. Pierwsza grupa to medycy, druga nauczyciele, trzecia to służby mundurowe. Obowiązek wejdzie w życie od 1 marca – powiedział Niedzielski. Wiceminister Kraska powiedział, że działania zmierzają w kierunku, aby od tej daty mogły pracować te osoby, które są zaszczepione. – Chcemy dać czas, aby te grupy się wyszczepiły. Ten termin nie jest jeszcze ostateczny. Ale powinni się przygotować, że od 1 marca będzie obowiązek posiadania szczepienia, aby być dopuszczonym do pracy. Tak jak w przypadku lekarzy konieczne dziś jest posiadanie szczepienia przeciw WZW – podkreślił.

(MP)

Fot. autor

REMONT ULICY GIEDROYCIA

W dniach od 11 do 15 grudnia zostały przeprowadzone roboty na ul. Giedroycia. Drogowcy wymienili nawierzchnię na odcinku od skrzyżowania z ul. Jeżynową do budynku krakowskiej Ekospalarni oraz miejscami naprawiali pobocza. W związku z pracami, w tych dniach miały miejsce lokalne zmiany w organizacji ruchu (ruch wahadłowy) kierowany ręcznie. Ograniczenia nie były zbyt uciążliwe, a najważniejsze, że ten fragment ul. Giedroycia został wyremontowany. Koszt remontu to ok. 1 mln zł.

(mp) Fot. autor

KARAWAN GRUPA
FIRM POGRZEBOWYCH
TRADYCJE OD 1981 ROKU

**Rozliczenia
bezgotówkowe**

ul. Bieżanowska 24 Tel. 12 658 21 11
całą dobę

ul. Rakowicka 33a Tel. 12 412 89 83
całą dobę Tel. 12 4 111 111

ul. Dolnych Młynów 3 Tel. 12 632 11 22
8.00 - 15.00

ul. Sieroszewskiego 5b Tel. 12 686 61 20
całą dobę 12 686 61 45

os. Na Skarpie 20 Tel. 12 686 43 40
8.00 - 15.00

ul. Wrocławska 8 Tel. 12 631 77 95
8.00 - 16.00

Cm. Grębałów Tel. 12 645 14 35
8.00 - 15.30

Cm. Batowice Tel. 12 413 63 46
8.00 - 15.30

www.karawan.pl

DYŻUR CAŁODOBOWY
również w Niedziele i Święta

tel. 12 4 111 111

tel. 12 658 21 11

**ul. Sieroszewskiego 5b
Nowa Huta**

PASZPORTY WOLNOŚCI ROZDANE PO RAZ PIERWSZY

W sobotę, 4 grudnia w studiu Telewizji Polskiej przy ul. Woronicza odbyła się gala, na której po raz pierwszy wręczono „Paszporty Wolności”. „Paszporty Wolności” to nowa inicjatywa TVP, we współpracy z NSZZ „Solidarność”, Stowarzyszeniem Wolnego Słowa, Stowarzyszeniem „Godność” oraz Instytutem Pamięci Narodowej. Telewizja Polska postanowiła w ten sposób uhonorować działaczy opozycji antykomunistycznej.

Okazją i impulsem była oczywiście nadchodząca, 40. już rocznica wypowiedzenia wojny narodowi polskiemu przez komunistyczne władze, czyli wprowadzenia w Polsce stanu wojennego. Włączając się w obchody tej rocznicy TVP postanowiła nagrodzić opozycyjnych działaczy, ale nie tych z pierwszych stron gazet, tylko ludzi z „drugiego szeregu”, przez lata zapomnianych, którzy często dla działalności podziemnej poświęcili wszystko – młodość, zdrowie, karierę, rodzinę. Bo nie możemy zapominać, że „Solidarność” to nie było tylko kilkanaście znanych teraz powszechnie osób, ale ogromny dziesięciomilionowy ruch społeczny, którego wielu członków zaangażowało się później w jej podziemny nurt. To dzięki tym cichym, często bezimiennym bohaterom możemy teraz żyć w wolnym kraju. Sylwetki i dokonania 13 tegorocznych laureatów „Paszportów Wolności” przedstawia cykl filmów dokumentalnych w reżyserii Sławomira Koehlera emitowanych od 29 listopada na antenie TVP Historia. Sponsorami nagrody zostali PKN Orlen, a także Fundacja Enea oraz PZU S.A.

Na widowni, poza samymi laureatami i ich najbliższymi, znalazł się także m.in. Mateusz Matyszkowicz, członek Zarządu TVP, który mówiąc o tegorocznych laureatach tak wyjaśniał ideę nowej nagrody: „Ci ludzie, cisi bohaterowie, którzy walczyli, ponosili ogromną cenę. Oni nie szli po władzę, a po wolność. Swoim życiem uwiarygadniali swoją działalność. „Paszporty Wolności” mają dwa cele. Po pierwsze wymazywanie białych plam historii. Chcemy, by kolejne pokolenia poznały te osoby i się na nich wzorowały. Drugi cel to realna pomoc dla naszych bohaterów. Każde społeczeństwo powinno pamiętać o wete-

ranach, otaczać te osoby troską, by im niczego nie brakowało”.

Pierwsza edycja „Paszportów Wolności” miała krakowski akcent. Jeden z „Paszportów” otrzymał Leszek Jaranowski (na zdjęciu) – krakowski drukarz podziemny, związany m.in. z „Hutnikiem”, „Serwisem Informacyjnym RKW/RKS” i „Małą

Polską”. Wcześniej działacz Wolnych Związków Zawodowych, zaangażowany w tworzenie struktur „Solidarności” w czasach pamiętnego „karnawału”, czyli w okresie legalnego działania związku po podpisaniu porozumień sierpniowych. Był najmłodszym w swoim zakładzie przewodniczącym Komisji Wydziałowej NSZZ „Solidarność”. Po wprowadzeniu stanu wojennego współorganizował strajk w WSK PZL, a następnie zaangażował się w działalność opozycyjną współpracując m.in. z MKS Nowa Huta i RKW/RKS Małopolska. Obecnie

poświęca każdą wolną chwilę na upowszechnianie wiedzy o tamtych mrocznych czasach historii Polski, m.in. odwiedzając szkoły i opowiadając młodzieży o tym, jak wolnym słowem walczyło z komuną.

W czasie gali „Paszportów Wolności”, prowadzonej przez Ię Nowakowską oraz Rafała Patyrę, oddano też głos samemu laureatowi. Leszek Jaranowski powiedział m.in.: „Wtedy, w latach osiemdziesiątych łaknęliśmy wolności jak chleba”.

Magdalena Maliszewska

BARY MLECZNE ZAGROŻONE

W Nowej Hucie jest kilka barów mlecznych. Niektórzy uważają je za relikty poprzedniego ustroju, a tak naprawdę to sprawdzają się obecnie jako miejsce żywienia nie tylko ubogich osób. Sam korzystałem wielokrotnie ze smacznych i tanich potraw spożywanych w nowohuckich barach mlecznych. Tak pysznych pierogów, czy naleśników nie można spotkać w innych placówkach gastronomicznych, a na pewno nie za tak niską cenę.

Cztery nowohuckie bary prowadzi PSS Społem Nowa Huta. Niestety mamy złe informacje dla konsumentów tych placówek gastronomicznych. Rząd w mijającym roku dofinansowywał bary mleczne kwotą 20,2 mln zł, a w budżecie na rok 2022 zapewniono na ten cel 22,3 mln zł czyli zwiększył dotację o 0,5 procent, gdy inflacja już sięga 8 procent.

Najbardziej wzrastają ceny artykułów żywnościowych. Drożeją warzywa, sery, mąka i tłuszcze i coraz trudniej będzie kalkulować niskie ceny dostępne dla ludzi w złej sytuacji materialnej.

Pułapka polega na tym, że bary mleczne, aby uzyskać dofinansowanie są coraz bardziej ograniczane marżami i innymi ograniczeniami. Dzisiaj porcja smacznych naleśników z serem kosztuje 6-7 zł, a jeśli trzeba byłoby skalkulować cenę zgodną z kosztami to powinny kosztować ok. 10 zł. Trzeba bowiem pamiętać, że nie tylko drożeją surowce do produkcji tanich wyrobów, ale drożeje energia w postaci gazu, czy prądu. Są podnoszone czynsze i rosną koszty pracy wymuszane przez rząd. Ten sam, który nie jest rychliwy do rekompensaty o której wspomniałem na

wstępie. Kiedyś w Nowej Hucie barów mlecznych bronił Kazimierz Kubrak przewodniczący Sekcji Spółdzielczej NSZZ Solidarność, ale niestety pan

Kazimierz zmarł i obawiam się, że te popularne placówki gastronomiczne czekają ciężkie czasy.

(mp) Fot. autor

GŁOS
TYGODNIK
NOWOHUCKI

Redaktor naczelny: Jan L. Franczyk.
Redaguje zespół.
Telefon red.: 12 643-44-33. Faks 12 643-66-33.
E-mail: redakcja@glos-tn.krakow.pl.
Adres: al. Jana Pawła II 232, 31-913 Kraków.
Wydawca: „Graf-Press” sp. z o.o. Kraków.

SKŁAD, ŁAMANIE: „Graf-Press”.
DRUK: POLSKA PRESS Sp. z o.o., Oddział Poligrafia,
Drukarnia Sosnowiec, ul. Baczyńskiego 25A.
Nr indeksu: 358835. ISSN: 1231-8582.
Redakcja nie bierze odpowiedzialności za treść zamieszczanych ogłoszeń.

Opozycja zajmuje się biciem piany, a rząd konsekwentnie realizuje wielkie inwestycje, które przez lata napędzać będą polską gospodarkę. A wszystko

Tydzień Trochę optymizmu

to w trudnej sytuacji epidemicznej i jeszcze gorszej geopolitycznej.

Właśnie w ubiegły czwartek, 9 grudnia, podpisane zostało porozumienie pomiędzy Polską i Koreą Południową zacieśniające współpracę obu państw przy realizacji Centralnego Portu Komunikacyjnego – tego samego, którego nie chce prezydent Warszawy Rafał Trzaskowski, pytający kiedyś: Po co? Przecież jest lotnisko w Berlinie.

Przypomnę, że Centralny Port Komunikacyjny to planowany węzeł przesiadkowy między Warszawą i Łodzią, który ma integrować transport lotniczy, kolejowy i drogowy. W ramach tego projektu na obszarze ok. 3000 hektarów zostanie wybudowany Port Lotniczy Solidarność, który w pierwszym etapie będzie mógł obsługiwać do 45 mln pasażerów rocznie. To oczywiście będzie konkurencyjne lotnisko dla Berlina.

Koreańczycy angażują się w polski projekt również finansowo. A jeśli chodzi o doświadczenie w realizacji tak ambitnych przedsięwzięć, to mają doświadczenie. W 2001 roku otwarli u siebie nowy port lotniczy Incheon. Decyzja o jego budowie zapadła po Igrzyskach Olimpijskich w Seulu w 1988 r., w związku z niewystarczającą przepustowością lotniska Gimpo. Nowy port lotniczy znajduje się na wyspie Yeongjong-Yongyu, 52 km od centrum Seulu. W 2019 roku Incheon obsługiwał ponad 71 mln pasażerów.

Jan L. FRANCZYK

OŚRODKI KULTURY PROponują

Nowohuckie Laboratorium Dziedzictwa, os. Górali 5

● **17 XII, godz. 19** – Religioznawczy podróżnik: Boże Narodzenie w ujęciu antropologicznym. Webinar. Prowadzenie: Agnieszka Borowik (Instytut Religioznawstwa UJ). Organizatorzy: Nowohuckie Laboratorium Dziedzictwa, Instytut Religioznawstwa UJ. Spotkanie online na platformie Clickmeeting. Zapisy przez formularz na www.nhlab.okn.edu.pl. Wstęp wolny.

● **18 XII, godz. 11** – Poznajemy ogrody: A my do Betlejem! Roślinność Ziemi Świętej. Webinar w ramach projektu Ogród Nowej Huty. Prowadzenie: dr Maria Lankosz-Mróz (Polskie Towarzystwo Botaniczne). Spotkanie online na platformie Clickmeeting. Partner: ArcelorMittal Poland. Zapisy przez formularz na www.nhlab.okn.edu.pl. Wstęp wolny.

● **18 XII, godz. 16** – Studium Dziedzictwa Nowej Huty: Literacka Nowa Huta. Wykład w ramach programu dla młodzieży i dorosłych pogłębiającego wiedzę o dziedzictwie kulturowym i przyrodniczym Nowej Huty od prehistorii do współczesności. Prowadzenie: dr Anna Grochowska. Dofinansowano ze środków Rady Dzielnic XVIII Nowa Huta. Zapisy przez formularz na www.nhlab.okn.edu.pl. Wstęp dla osób niezapisanych na cały cykl: 20 zł.

● **18 XII, godz. 17.45** – Studium Dziedzictwa Nowej Huty: Jak oprowadzać w sposób mądry, kreatywny, barwny? Ćwiczenia w ramach programu dla młodzieży i dorosłych pogłębiającego wiedzę o dziedzictwie kulturowym i przyrodniczym Nowej Huty od prehistorii do współczesności. Prowadzenie: Ewa Polańska. Zapisy przez formularz na www.nhlab.okn.edu.pl. Wstęp dla osób niezapisanych na cały cykl: 20 zł.

● **19 XII, godz. 16** – Ogród Nowej Huty: Bożonarodzeniowe kompozycje. Warsztaty tworzenia ozdób świątecznych. Obowiązuje limit miejsc. Spotkanie online na platformie Clickmeeting. Partner: ArcelorMittal Poland. Zapisy przez formularz na www.nhlab.okn.edu.pl. Wstęp wolny.

ARTzona OK im C.K. Norwida, os. Górali 4

● **Do 31 XII** – Wystawa „Widzialne i niewidzialne” Edyta Ołdak. Wstęp wolny.

● **Do 31 XII** – Wystawa „Portret znikającego miasta” Agnieszka Łukaszewska. Wstęp wolny

Sektor Sztuki OK im. C.K. Norwida, os. Górali 5

● **Do 10 I 2022** – Wystawa „Ze szkicownika poety” – kopie rysunków C.K. Norwida.

Klubu Kuźnia OK im. C.K. Norwida, os. Złotego Wieku 14

● **17 XII, godz. 10** – Bystry bobas. Zajęcia sensoryczno-rozwojowe dla dzieci w wieku 0–3 lata. Prowadzenie: Joanna Kaleta. Zajęcia w ramach Mistrzowskiego Klubu Rodziców. Zapisy na www.kuznia.okn.edu.pl. Wstęp: 1 zł.

● **20 XII, godz. 11** – Rodzina w kadru: Bycie bliżej rodziny. Prowadzenie: Paweł Lubkowski – artysta, kolekcjoner niezwykłych chwil i entuzjasta fotografii dokumentalnej. Zajęcia w ramach Mistrzowskiego Klubu Rodziców. Zapisy na www.kuznia.okn.edu.pl. Wstęp: 1 zł.

● **21 XII, godz. 9.15** – Joga w Klubie Kuźnia – poziom podstawowy i średnio-zaawansowany. Prowadzenie: Miś Jogin – Anna Wołos, instruktor jogi dla dzieci i dorosłych, jogi rodzinnej i mama&bobas. Zapisy: j.kornas@okn.edu.pl, 12 648 08 86. Wstęp: 60 zł / miesiąc.

● **21 XII, godz. 10.30 i 11.45** (dwie grupy) – Joga dla mam i tatusiów z dziećmi. Prowadzenie: Prowadzenie: Miś Jogin – Anna Wołos, instruktor jogi dla dzieci i dorosłych, jogi rodzinnej i mama&bobas. Zajęcia w ramach Mistrzowskiego Klubu Rodziców. Zapisy na www.kuznia.okn.edu.pl. Wstęp: 1 zł.

● **21 XII, godz. 17** – Wernisaż wystawy prac konkursowych na bożonarodzeniową kartkę świąteczną. Wernisaż połączony z ogłoszeniem wyników oraz wręczeniem nagród. Wystawa dostępna do 1 II 2021 r.

● **22 XII, godz. 10.15** – Tańczące nutki. Warsztaty umuzykalniające dla rodziców z dziećmi od 8 miesiąca życia. Prowadzenie: Fundacja Popularyzacji Edukacji Artystycznej. Zajęcia w ramach Mistrzowskiego Klubu Rodziców. Zapisy na www.kuznia.okn.edu.pl. Wstęp: 1 zł.

● **Do 31 I 2022** – Ilustracje inspirowane „Dziadkiem do Orzechów” E.T.A. Hoffmanna. Wystawa prac uczestników warsztatów plastycznych w Klubie Kuźnia. (f)

Poznaliśmy werdykt jury Festiwalu Boska Komedia 2021

GRAND PRIX DLA „WUJASZKA WANI”

Zakończyła się 14. edycja Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego Boska Komedia. Nagrodę Główną otrzymał spektakl „Wujaszek Wania” w reżyserii Małgorzaty Bogajewskiej z Teatru Ludowego.

Jak uzasadniło Jury: Biorąc pod uwagę propozycje konkursowe oraz czasy triumfu teatru post-dramatycznego, chcemy wręczyć Grand Prix spektaklowi cichemu, pozostającemu nieco na uboczu trendów panujących obecnie w teatrze, który jednak został zagrany z wielką szczerością. To „Wujaszek Wania” w reżyserii Małgorzaty Bogajewskiej, stworzony przez Teatr Ludowy w Krakowie. Taką decyzją o nagrodzie chcemy podkreślić, że sztuka dramatyczna nie opiera się na trendach, lecz na wnikliwości i szczegółach, a także,

że nowe tematy i nowe podejścia do teatru nie równoważą braku dobrej gry aktorskiej oraz zdolności ograniczania własnych koncepcji, jakkolwiek odważne by one były.

Wyróżnienie specjalne otrzymała Jadwiga Lesiak za rolę starej niani Maryni w „Wujaszku Wani”, a nagrody aktorskie otrzymali: Maja Pankiewicz, Piotr Piliński i Piotr Franasowicz.

14. edycja Międzynarodowego Festiwalu Boska Komedia odbyła się Łaźni Nowej w dniach 3-12 grudnia 2021. (f)

Notowania cenowe

ŚWIĄTECZNA OFERTA

Garmażeria „Piastowska” obsługiwana przez byłych pracowników restauracji „Piastowska” mieszcząca się obecnie w Barze Mlecznym w os. Kazimierzowskim 22 (Bar Mleczny obok Ludwika) tel. 606-205-558 lub 12 648-15-10 zaprasza na zakupy świąteczne. Można ich dokonać bezpośrednio w os. Kazimierzowskim 22 oraz w kilku sklepach PSS Społem Nowa Huta Delikatesach w os. Centrum C, w os. Kościuszkowskim w DH Wanda i w os. Mogiła. Najlepiej dokonać zakupów w os. Kazimierzowskim 22. Tutaj kupimy uszka wigilijne za 35 zł/kg, różnego rodzaju pierogi od ruskich i z kapustą i pieczarkami po 24,70 zł/kg poprzez z kapustą i grzybami po 28,50 zł/kg do z mięsem po 30,80 zł/kg. Są też gólabki z ryżem i grzybami oraz z mięsem po 30 zł/kg. Krokiety w kilku rodzajach z serem, kapustą i grzybami oraz mięsem kosztują w granicach 33,70–35 zł/kg. Tutaj kupimy sałatkę jarzynową za 29,50 zł/kg oraz sałatkę z pieczarkami po 29,80 zł/kg. Śledzie w śmietanie z jabłkiem kosztują 33,60 zł/kg, a śledzie japońskie na porcję 7,80 zł. Galaretki drobiowe porcja kosztuje 4,90 zł. Oczywiście na święta kupimy barszcz czerwony za 22 zł/kg oraz pyszną zupę grzybową z podgrzybków za 30 zł/l. Polecam także klasyczny groch z kapustą po 25 zł/kg. Garmażeria „Piastowska” oferuje także pełen catering w postaci przyjęć okolicznościowych według indywidualnych gustów każdego klienta. (sp)

Kierowniczka
Garmażerii
„Piastowska”
razem z załogą
życzą
Wszystkim swoim
Szanownym Klientom
zdrowych
Świąt
Bożego Narodzenia

WALUTA

Zapowiedzi, że walka z inflacją może się przedłużyć powodują znowu osłabienie złotówki.

W kantorze na pl. Bieńczyce, paw. 24, tel. 12-641-46-29 zanotowano następujące kursy walut: USD: 4,08 zł–4,12 zł, euro: 4,61 zł–4,65 zł, GBP: 5,39 zł–5,44 zł, CHF: 4,40 zł–4,45 zł. (mp)

TRADYCYJNE WĘDLINY

Józef Aksamić zaprasza do swojego pawilonu nr 466 na bazarze „Tomex”.

Wędliny u Józefa

Czynne: wt.–pt. 8.00–15.00, sob. 7.30–14.00

Od 17 do 23 grudnia

W KINIE SFINKS

● **POWRÓT DO TAMTYCH DNI** to sentymentalny powrót do lat 90. – gdy młodość miała smak gumy balonowej, szacunek kolegów zdobywało się kolekcją klocków Lego, a wyobraźnię rozpalaly kultowe hity na VHS. To właśnie te realia staną się tłem dla poruszającej historii o rodzinie, dorastaniu i ciemnych stronach każdego z nas. Czternastoletni Tomek mieszka z matką (Weronika Książkiewicz) na jednym z wrocławskich osiedli. Podobnie jak wielu rówieśników wychowuje się bez ojca, który wyemigrował do USA. Jednak pewnego dnia Alek (rewelacyjna rola Macieja Stuhra) nieoczekiwanie staje w drzwiach rodzinnego mieszkania. Wraz z nim w życiu Tomka pojawiają się: kolorowy telewizor, klocki Lego, buty Nike i wymarzony magnetowid. Szczęście nie trwa jednak długo. W miarę upływu czasu daje się zauważyć, że Alek walczy z silnym uzależnieniem od alkoholu, co stopniowo niszczy rodzinę Tomka oraz jego dzieciństwo. Chłopiec musi bardzo szybko dorosnąć i zmierzyć się z rzeczywistością.

● **KING RICHARD: ZWYCIĘSKA RODZINA** to film biograficzny, skupiający się na losach Richarda Williama, ojca najsłynniejszych w historii tenisistek Venus i Sereny Williams. Richard Williams nie miał w życiu łatwo – dorastał w świecie, w którym czarny kolor skóry oznaczał z założenia bycie gorszym, niezależnie od pasji czy talentu. Trudno zatem się dziwić, że desperacko chce, żeby jego dzieci stały się kimś i zyskały posłuch na świecie. Richard rozpoczyna realizację swego ambitnego planu jeszcze przed narodzinami córek. Następnie, niezależnie od sytuacji, wchodzi oknami wszędzie tam, gdzie zamknięto przed nim drzwi, ignoruje lekceważące uwagi białych komentatorów i trenerów, popycha swe córki do przekraczania kolejnych fizycznych i mentalnych barier. W końcu udaje mu się osiągnąć swój cel. Od widza zależy jednak ocena drogi, którą przeszedł w tym czasie. W tytułowej roli wystąpił Will Smith, dwukrotnie nominowany do Oscara za role w filmach „W pogoni za szczęściem” (2006) oraz „Ali” (2001).

● **438 DNI** to szwedzki dramat opowiadający historię opartą na faktach. Dwaj dziennikarze – Martin i Johan nielegalnie przekraczają granicę między Etiopią i Somalią. Mieli plan – zrobić wszystko, aby ujawnić jak polowanie na ropę zniszczyło Afrykę. Szybko zostali schwytani i osadzeni w więzieniu za terrorizm. Wićzienie było pełne dziennikarzy, pisarzy i opozycyjnych polityków. Tak zaczyna się historia tytułowych 438 dni w piekle. W jednej z głównych ról wystąpił Gustaf Skarsgård znany m.in. z serialu kostiumowego „Wikingowie”. Seanse w sali Mały Metraż.

● W środę 22 XII o godz. 17.45 zapraszamy na wyjątkowy pokaz filmu dokumentalnego @miriamfrompoland w reżyserii Piotra Szczepańskiego. Miriam Synger jest silną kobietą żyjącą w patriarchalnej społeczności. Walczy o swoją tożsamość ortodoksyjnej Żydówki, która pragnie mieszkać we współczesnej Polsce. Miriam jest matką pięciorga dzieci, z poczuciem misji. Chce pokazać, że życie w zgodzie z żydowskimi tradycjami jest we współczesnej Polsce wciąż możliwe. Pochodząca ze zasympilowanej polskiej rodziny, jest trzecim pokoleniem ocalałych z Holocaustu. I uważa, że Polska nie jest wielkim cmentarzem. „@miriamfrompoland” to dwuletnia intymna obserwacja życia małej łódzkiej społeczności żydowskiej. Głównym tematem jest wewnętrzny konflikt tożsamości i próba odnalezienia odpowiedzi na pytania: kim jestem? Polakiem, czy Żydem, czy może obydwoma jednocześnie? Gdzie jest moja społeczność? Tylko jeden seans. Bilety: 10 zł.

● We wtorek 21 XII w ramach Filmowego Klubu Seniora o godz. 14:30 zapraszamy na **SZEFA ROKU**. To tegoroczny hiszpański kandydat do Oscara z brawurową rolą Javiera Bardema. Jak daleko posunie się Blanco, charyzmatyczny właściciel rodzinnej fabryki wag, aby otrzymać lokalną nagrodę dla najlepszego biznesu? Presja, by wszystko było idealnie, zderza się z nieprzewidywanymi wybrykami ze strony szukającego zemsty zwolnionego pracownika, cierpiącego na depresję kierownika czy zakochanej stażystki. A to dopiero początek kłopotów! Komediiowy „Szefer Roku” to przenikliwe studium charakterów, a równocześnie przesiąknięta kawiowym humorem satyra społeczna na środowisko pracy. Bilety: 12 zł.

NOWOŚCI W BIBLIOTECE

Biblioteka Klubu Kuźnia Ośrodka Kultury im. C.K. Norwida, os. Złotego Wieku 14 poleca:

● **Weronika Gogola, Ufo nad Bratysławą**, Wydawnictwo Czarne, Wołowiec 2021. Kraj nad trzema morzami, z których tylko jedno jest prawdziwe, a i tak nie ma do niego bezpośredniego dostępu. Ojczyzna Nocnego Króla i Janosika. Miejsce, w którym zawsze biorą górę okoliczności – te, które sprawiły, że Słowacy przez tysiące lat byli w madziarskiej niewoli, że podporządkowali się III Rzeszy, że na dziesięciolecia zostali za żelazną kurtyną. *Ufo nad Bratysławą* to bardzo osobista i bardzo zabawna książka o kraju za naszą południową granicą. Weronika Gogola z poczuciem humoru i wielką sympatią przygląda się swojej przybranej matczyźnie. Dużo tu o słowackiej polityce, bo w tym niewielkim kraju nie ma dokąd przed nią uciec. Jest więc niesławny Mečiar i jego następca Fico, są rolnicy, którzy założyli partię „Mamy dość!”, są organizatorzy protestów, które wybuchły po zamordowaniu młodego dziennikarza i jego narzeczonej, oraz nowa prezydentka, która niczym Janosik wreszcie zaprowadzi upragniony porządek. Autorka zabiera nas w szaloną podróż po kraju, w którym powstał musical o Janie Pawle II, gdzie organizuje się turniej kopania grobów dla zawodników z państw Grupy Wyszehradzkiej i skąd można po śmierci polecieć w kosmos.

● **Andrus Kivirähk, Listopadowe porzezki**, Wydawnictwo Literackie, Kraków 2021. Zanurzona w listopadowej mgłę wieś, otoczona mrocznymi lasami zamieszkanymi przez tajemnicze zjawy i upiory. Można spotkać tu diabła i oszukać go, podpisując z nim pakt sokiem z porzezki. Nie wszystkim jednak się to udaje. Baśniowa, pełna magii, grozy, tajemnicy i czarnego humoru, wyrosła z estońskiego folkloru powieść o ludzkim losie, miłości, namietnościach i żądach. Historia, w której świat realny tworzy nierozdzielną jedność z rzeczywistością nadprzyrodzoną.

SKRZATY I CHOINKI CZEKAJĄ

Szukacie może pięknych i oryginalnych ozdób świątecznych? Jeżeli tak, to zagłębicie do Klubu Herkules. Czekają tam ręcznie robione skrzaty i choinki gotowe do adopcji. Można je zakupić w trakcie świątecznego kiermaszu. Klub Herkules znajduje się w os. Branice, w odległości ok. 6 km od centrum Nowej Huty.

KIERMASZ ŚWIĄTECZNY

Karp po żydowsku 150g	19 zł
Pasztet drobiowy z żurawiną 150g	10 zł
Zupa grzybowa z łazankami 1l	35 zł
Barszcz czerwony 1l	19 zł
Żurek wigilijny z ziemniakami 1l	26 zł
Karp w złocistej panierce 250g	19 zł
Kaczka pieczona w całości z jabłkiem i żurawiną 1kg	35 zł
Schab nadziewany grzybami i szynką 1kg	38 zł
Karczek nadziewany wędzoną słoniną i kaszanką 1kg	40 zł
Kutia z bakaliami 1kg	24 zł
Kluski z makiem 1kg	21 zł
Pierogi z kapustą i grzybami 1kg	34 zł
Uszka z grzybami 1kg	46 zł
Kompot z suszu 1l	16 zł
Kapusta z grochem i grzybami 1kg	24 zł

Zamówienia można składać:
tel. 792 386 792 lub 798 989 923
email: HB3L6-SM1@accor.com
ZAMÓWIENIA DO ODBIORU OSOBISTEGO
ul. Bulwarowa 35a 31-751 Kraków
MINIMALNA WARTOŚĆ ZAMÓWIENIA 100 zł.

FERIE ZIMOWE W OŚR. KULTURY KRAKÓW-NOWA HUTA

W zbliżające się ferie zimowe Ośrodek Kultury Kraków-Nowa Huta proponuje młodszym mieszkańcom Krakowa mnóstwo interesujących i multidyscyplinarnych zajęć. Jeżeli ciągle szukacie pomysłu na spędzenie przez Wasze pociechy wolnych od szkoły dni – koniecznie sprawdźcie ofertę dwunastu Klubów tego nowohuckiego Ośrodka Kultury.

★★★

W pierwszym tygodniu ferii Klub Aneks i Klub Herkules proponują wyjazd do Murzasichla, w drugim stacjonarnie – kreatywne warsztaty zimowe, gry i zabawy na śniegu. Klub 303 tej zimy stawia na pobudzenie zmysłów i dużą dawkę magii – w programie ferii znajdziemy pokazy magii, wyjścia do Centrum Nauki i Zmysłów oraz kina. W Klubie Dukat dzieciaki będą mogły wziąć udział w warsztatach literackich, instrumentalno-wokalnych lub plastycznych. Klub Krzesławice zaprasza m.in. na jazdę na wrotkach oraz warsztaty filmowe. Najwięcej ruchu czeka dzieciaki z Klubem Jedność, bo w planach są zajęcia na ścianie wspinaczkowej, wyjście do muzeum iluzji, gier, na paintball i do labiryntu luster. W Klubie Jędrus będzie można uczestniczyć w warsztatach o zwierzętach i zjawiskach atmosferycznych. Na lodowisko, do parku trampolin i do Muzeum Archeologicznego wybiera się Klub Karino, a w Klubie Krzesławice warto wziąć udział w przygotowanych warsztatach artystycznych, ruchowych i plastycznych. W Klubie Mirage dzieciaki będą mogły spróbować swoich sił w warsztatach garncarskich, pokazach chemicznych i zwiedzić Tauron Arenę. Do Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha oraz na dzień z Harrym Potterem można się wybrać do Klubu Pod Kasztanami, w Klubie Zakole odbędą się warsztaty cyrkowe i zabawy zapachowe, a w Klubie Zgody warsztaty sensoryczno-artystyczne, warsztaty tworzenia strojów karnawałowych i pokaz mody. Poza tym w każdym Klubie na dzieci czekają gry, zabawy ruchowe i mnóstwo śmiechu. Dodatkowo planowane są także zajęcia edukacyjne ze Strażą Miejską.

To tylko część przygotowanych atrakcji, zachęcamy do zapoznania się ze szczegółowymi informacjami na temat ferii dostępnymi na facebookowych fanpage'ach klubowych oraz w aktualnościach na stronie www.krakow.pl.

(f)

KALENDARZ NOWOHUCKI

NIEDZIELNE MSZE ŚW.

Bazylika w Mogile: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 12.30, 14.00, 16.30, 18.00.
Kościół św. Bartłomieja: 10.00, 11.30.
Szkłane Domy: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 17.00, 19.00, 20.30.
Arka Pana: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 12.30, 16.00, 17.30, 19.00.
Czyżyny: 7.00, 8.30, 10.00, 11.30, 13.00, 18.00.
Dywisjonu 303: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 19.15.
Mistrzejowice: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 13.00, 17.00, 19.00.
Kalinowe: 7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 18.00.
Wzgórza Krzesławickie: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 12.30, 16.00, 19.00.
Boh. Września: 6.00, 7.30, 9.00, 10.30, 12.00, 13.30, 16.30, 18.00, 19.30.
ul. Bulwarowa: 7.00, 8.30, 10.00, 11.30, 13.00, 18.00, 20.00.
Teatralne: 7.00, 8.30, 10.00, 11.30, 18.00, 19.30.
Krzesławice: sobota 17.00, niedziela 9.30.
Pleszów: 7.30, 11.30.
Kantorowice: 9.00, 11.00, 19.00, od X do IV – 18.00.
Ruszcza: 7.00, 9.00, 11.00, 16.00.
Górka Kościelnicza: 7.00, 12.00.
Kościelniki: 10.30, 18.30.
Wolica: 9.00, 18.00.
Lubocza: 8.00, 10.30, 17.00.

Słowa na niedzielę

Elżbieta powiedziała [do Maryji]: »Błogosławiona jesteś«.
/por. Łk 1/

Spójrzmy na opisane zachowanie jednej kobiety wobec drugiej w sposób czysto naturalny bez odniesienia jeszcze do misji duchowej Maryji wobec wszystkich pokoleń ludzi. Elżbieta reaguje spontanicznie i z wyrazem nieklamanej radości. Cieszy się ze spotkania. Całym sercem afirmuje przybywającego gościa. Jest szczerą i otwartą.

Można jak najbardziej słusznie uważać, że tak winny wyglądać każde odwiedziny. Ale czy tak jest? Tak zwana polska gościnność to przecież nie tylko suto zastawiony stół. To nade wszystko otwarte serce, wzajemność i życzliwe błogosławienie sobie.

ks. Piotr Gąsior

DYŻURY SZPITALI

● **Ostre dyżury w zakresie chirurgii dziecięcej przez cały tydzień pełnią:** Instytut Pediatrii, ul. Wielicka 265, tel. 658-20-11 i Szpital im. Żeromskiego, tel. 644-01-44.

Nie obowiązują już dyżury z zakresu chirurgii ogólnej i urazowej. Pacjenci mają zgłaszać się do szpitalnych oddziałów ratunkowych (w Nowej Hucie funkcjonują dwa takie oddziały – przy Szpitalu im. S. Żeromskiego i przy Szpitalu im. L. Rydygiera). Szczegóły pod numerem informacji medycznej 12 661-22-40.

DYŻURY APTEK

● **Od piątku do czwartku:** os. Centrum A, bl. 3, tel. 12 425-75-40 (całą dobę).
● **Ponadto przez cały tydzień dyżur pełni apteka w os. Kazimierzowskim 30,** tel. 12 648-59-57 – od poniedziałku do piątku w godz. 8–21, w soboty od godz. 8 do 16, w niedziele – nieczynna.

NOCNA I ŚWIĄTECZNA OPIEKA ZDROWOTNA

● Szpital Rydygiera, Kraków os. Złotej Jesieni 1, tel. 12 64-68-792.
● NZOZ OPC, Kraków os. Na Skarpie 66, tel. 12 357-52-48.

MUZEUM ARCHEOLOGICZNE: ODDZ. N. HUTA

Muzeum Archeologiczne w Krakowie, Oddział Nowa Huta zaprasza na ekspozycję poświęconą garncarstwu prahistorycznemu, która znajduje się w os. Branice, ul. Sasanek 2A, w budynku Lamusa (renesansowy dwór). Wystawa jest czynna od poniedziałku do piątku w godz. 10.00–14.00, dodatkowo w sezonie maj–październik w każdą sobotę i niedzielę w godz. 14.00–18.00. Informacje: 12 640-80-60; <http://ma.krakow.pl/odwiedz-muzeum/godziny-otwarcia/>.

MUZEUM CZYNU ZBROJNEGO

Małopolska Fundacja „Dom Kombatanta RP – Muzeum Czynu Zbrojnego” zaprasza na stałą ekspozycję do Muzeum Czynu Zbrojnego mieszczącego się w os. Górali 23 (pod czołgiem). Muzeum czynne od poniedziałku do piątku w godzinach 10–15. Strona internetowa www.mczz.wkraj.pl. Zapraszamy też na odświeżoną graficznie stronę www.mczz.opx.pl. Tel. 12-357-19-19.

Uwaga! Muzeum działa zgodnie z obowiązującym trybem sanitarnym. Muzeum można zwiedzać wirtualnie na stronie internetowej www.mczz.wkraj.pl.

KINO „SFINKS”

● **17.12. (piątek):** 17.00 – „Powrót do tamtych dni” (Polska), 18.00 – „438 dni” (Szwecja) (MM), 19.20 – „King Richard: Zwycięska rodzina” (USA). ● **18.12. (sobota):** 17.00 – „King Richard: Zwycięska rodzina”, 18.00 – „438 dni” (MM), 19.45 – „Powrót do tamtych dni”. ● **19.12. (niedziela):** 17.00 – „Powrót do tamtych dni” 18.00 – „438 dni” (MM), 19.20 – „King Richard: Zwycięska rodzina”. ● **20.12. (poniedziałek):** – kino nieczynne. ● **21.12. (wtorek):** 14.30 – Filmowy Klub Seniora: „Sześć roku” (Hiszpania), 17.00 – „King Richard: Zwycięska rodzina”, 18.00 – „438 dni” (MM), 19.45 – „Powrót do tamtych dni”. ● **22.12. (środa):** 15.30 – „Powrót do tamtych dni”, 17.45 – „@miriamfrompoland” (Polska), 18.00 – „438 dni” (MM), 19.20 – „King Richard: Zwycięska rodzina”. ● **23.12. (czwartek):** 17.00 – „Powrót do tamtych dni”, 18.00 – „438 dni” (MM), 19.20 – „King Richard: Zwycięska rodzina”.

W TEATRZE LUDOWYM

■ **Duża Scena, os. Teatralne 34:** ● 17 XII (piątek), godz. 19 – Mistrz i Małgorzata. ● 18 XII (sobota), godz. 19 – Boska. ● 19 XII (niedziela), godz. 18 – Boska.

■ **Scena Pod Ratuszem, Rynek Główny 1:** ● 17 XII (piątek), godz. 19 – Wszystko o kobietach. ● 18 i 19 XII (sobota i niedziela), godz. 19 – Wszystko o mężczyznach. ● 22 i 23 XII (środa i czwartek), godz. 19 – Krakowska lekkość bytu.

KRAKOWSKIE SPOTKANIA ARTYSTYCZNE GAUDIUM

W listopadzie w Nowohuckim Centrum Kultury odbył się konkurs sceniczny i taneczny cyklicznych Krakowskich Spotkań Artystycznych Gaudium. W Pałacu Sztuki przy Placu Szczepańskim stworzona zaś została przestrzeń dla podziwiania prac plastycznych uczestników Spotkań. Nie sposób w krótkich słowach dokonać wyczerpującej analizy, w jaki sposób sztuka wiąże się z procesem terapeutycznym dla osób z niepełnosprawnościami. Cele i założenia Krakowskich Spotkań Artystycznych Gaudium organizowanych przez Stowarzyszenie Pomocy Społecznej Gaudium et Spes w Krakowie wprost odnoszą się do myśli Adama Chmielowskiego „Istotą sztuki jest dusza wyrażająca się w stylu”. Krakowskie Spotkania Artystyczne Gaudium powstały na bazie wcześniejszych festiwalu organizowanych od ponad 40 lat wśród zespołów mieszkańców domów pomocy społecznej. W roku 1998 została rozszerzona formuła. Obecnie jest to impreza o międzywojewódzkim zasięgu, integrująca przedstawicieli różnych jednostek pomocy społecznej, w których w ramach zajęć z terapii zajęciowej powstaje różnego rodzaju twórczość artystyczna, rękodzieło i różne formy teatralno-muzyczne. Uczestnicy warsztatów terapii zajęciowej, środowiskowych domów samopomocy, domów pomocy społecznej, ośrodków wsparcia, ośrodków szkolno-wychowawczych, klubów samopomocy i innych placówek wspierających osoby starsze i osoby z niepełnosprawnościami mają możliwość zaprezentowania swoich możliwości i talentów w trzech kategoriach konkursowych ocenianych przez profesjonalne jury. W konkursie scenicznym prezentowane mogą być różne formy teatralno-muzyczne. Konkurs plastyczny daje możliwość pokazania prac plastycznych wykonanych w technikach: malarstwo; grafika i rysunek, techniki inne. Bardzo dużym zainteresowaniem cieszy się także konkurs ta-

neczny. W tym roku uczestnicy mogli zaprezentować show, sambę lub formację taneczną. Organizatorzy cenią sobie możliwość powrotu do formuły bezpośrednich spotkań co w sytuacji tego dla wszystkich trudnego okresu jest wartości niosącą radość i nadzieję (gaudium et spes). – Krakowskie Spotkania Artystyczne Gaudium tworzą płaszczyznę współpracy różnych środowisk. Dają możliwość promocji twórczości artystycznej osób z niepełnosprawnościami i osób starszych. To także kreowanie przestrzeni do włączenia społecznego, ograniczenie izolacji, aktywne spędzanie wolnego czasu co sprzyja dążeniom do lepszej jakości i stylu życia – mówi Jolanta Janas kierownik WTZ na os. Górali i wiceprezes stowarzyszenia. Podczas koncertu Laureatów Krakowskich Spotkań Artystycznych Gaudium w Pałacu Sztuki, Jolanta Janas wraz z prezesem Tadeuszem Skibą przywitała zarówno uczestników festiwalu jak i wielu znamienitych gości i dobrodziejów. Gałę poprowadziła Iwona Konieczkowska. Przed ogłoszeniem wyników konkursów i wręczeniem nagród z koncertem gitarowym wystąpił młody artysta Igor Zygmun, który zaprezentował dzieła Fernando Sora, Hectora

Villa-Lobosa i Jana Sebastiana Bacha (w transkrypcji na gitarę). Wręczono jak zazwyczaj uhonorowanie „Postać Gaudium” dla Margaret Aleksiejew.

Konkurs sceniczny

I nagroda: Zespół Zetki z Zespołu Szkół Specjalnych im. W. Sherborne, ul. Przedszkolna 1, Czerwonka-Leszczyny – spektakl „Zetkoizolacja”. II m.: Zespół Lajkonik MDDPS os. Szkolne 20, Klubu Niewidomego Seniora, ul. Zapolskiej 42, Kraków – „Spacerkiem przez Kraków”. II m.: Zespół ŚDS Szkolne Środowiskowego Domu Samopomocy, Stowarzyszenia Pomocy Społecznej Gaudium et Spes, os. Szkolne 30, Kraków – „Wiosna w Krakowie”. III m.: Zespół Brzask Środowiskowego Domu Samopomocy, ul. Reja 10, Starachowice – „Lifehouse”. III m.: Zespół Cygańskie Promyki Powiatowego Środowiskowego Domu Samopomocy, ul. Stanisława Staszica 6, Stąporków – „Zaginiony świat”. Wyróżnienia: Zespół Teatr Wyobraźni Domu Pomocy Społecznej, ul. Łanowa 41, Kraków – „Bo gdzie jeszcze ludzom tak dobrze jak...”; Zespół Świetliki Warsztatu Terapii Zajęciowej Stowarzyszenia Pomocy Społecznej Gaudium et Spes, os. Górali 19, Kraków –

„Zakochane parasole” – interpretacja wiersza H. Niewiadomskiej; Zespół Wataha Domu Pomocy Społecznej „Światło Nadziei”, Caritas Archidiecezji Przemyskiej, ul. Królowej Jadwigi 12, Sanok – „Czarodziejskie szkiełka”; Zespół WTZ Proszówki – Bochnia Warsztatu Terapii Zajęciowej Stowarzyszenia Na Rzecz Osób Specjalnej Troski „AMICUS HOMINIS”, Proszówki 346, Bochnia – „Jesienne klimaty”.

Konkurs plastyczny

W kategorii malarstwo przyznano: 1 miejsce: Lucyna Janeczek „Oni” pod kierunkiem Pawła Halamy, WTZ, ul. Królowej Jadwigi 81, Kraków, 2 miejsce: Teresa Strojna „Kobieta z kotami” pod kierunkiem Longinii Moń, ŚDS, Tomaszówce, 3 miejsce: Tomasz Bogusz „Kościszówcy” pod kierunkiem Marty Szury, ŚDS, ul. Węgierska 28, Bobowa. Wyróżniono: Józefa Sztydło, praca „Skąły” pod kierunkiem Władysława Bartka Talarczyka, Miejski Dzienny Dom Pomocy Społecznej, Dom nr 3, ul. Korczaka 5, Kraków, Barbarę Sierawską za „Mój koń” pod kierunkiem Sylwii Pytlik, WTZ, ul. Truskawkowa 4, Kraków. W kategorii rysunek i grafika przyznano: 1 miejsce: Krzysztof Kobylka „W moim świecie” pod kierunkiem Sylwii Pytlik, WTZ, ul. Truskawkowa 4, Kraków. 2 miejsce: Agnieszka Domagalska „Kocham ptaki” pod kierunkiem Moniki Pawlik, ŚDS, Tomaszówce. 3 miejsce: Agata Paluch „Grajkwie” pod kierunkiem Sylwii Pytlik, WTZ, ul. Truskawkowa 4, Kraków. Wyróżniono: Barbarę Leśniak za „Wyścig” pod kierunkiem Sylwii Pytlik, WTZ, ul. Truskawkowa 4, Kraków, Mateusza Marcinka „Portret” pod kierunkiem Katarzyny Łysiek, WTZ, ul. Rondo Mogiłskie 1, Kraków. W kategorii techniki inne przyznano: 1 miejsce: Marian Mleczko, Marek Soból „Martwa natura” pod kierunkiem Małgorzaty Kaczmarczyk, DPS Nowa Huta, os. Hutnicze 5, Kraków. 2 miejsce: Ryszard Gawenda „Z wiatrem

przez życie”, pod kierunkiem Amelii Augustyńskiej-Sobaś, DPS, ul. Karolina 14 F, Bochnia. 3 miejsce: Piotr Sobota, Piotr Waligóra „Wolność 21” pod kierunkiem Katarzyny Kawuli, WTZ, os. Górali 19, Kraków. Wyróżniono: Teresę Mariasz, Danutę Kiebałę za „Widok na wiejskie podwórko” pod kierunkiem Karoliny Krupy, Ośrodek Wsparcia – Klub Samopomocy dla Osób Starszych, os. Zielone 7, Kraków i Pawła Szymańskiego za „Miłość” pod kierunkiem Rafała Sienki, ŚDS, ul. Targowa 8, Niepołomice.

Konkurs taneczny – wyróżnienia

Samba: Agnieszka Gawlik i Maciej Wachowiak, Warsztat Terapii Zajęciowej, Stowarzyszenia Pomocy Społecznej Gaudium et Spes, os. Górali 19, Kraków. Monika Świątklak i Krzysztof Czerwień, Środowiskowy Dom Samopomocy PSONI – Koło w Jabłonce, ul. Tetmajera 4, Jabłonka. Irena Bzukała i Zenon Mazurek, Centrum Aktywności Seniorów „Seniorzy Nauczycielami Życia” Stowarzyszenia Pomocy Społecznej Gaudium et Spes, os. Górali 23, Kraków. Show: Magdalena Ciepac i Piotr Waligóra, Warsztat Terapii Zajęciowej, Stowarzyszenia Pomocy Społecznej Gaudium et Spes, os. Górali 19, Kraków. Gabriela Kolbusz i Marcin Jemiolo, Warsztat Terapii Zajęciowej Caritas Diecezji Rzeszowskiej, ul. A. Mickiewicza 59, Ropczyce. Jadwiga Kozera i Leszek Kozera, Klub Samopomocy Krakowskiej Fundacji Hamlet, ul. Bobrowskiego 11, Kraków. Formacja: Centrum Aktywności Seniorów „Seniorzy Nauczycielami Życia”, Stowarzyszenia Pomocy Społecznej Gaudium et Spes, os. Górali 23, Kraków. Jury oceniające konkursy obradowało w składzie: scenicznego – Ewa Owsiany, Iwona Konieczkowska, Krysztyna Hussak-Przybyło; plastycznego – Jacek Datka, Monika Nećka, Barbara Solecka; tanecznego – Lidia Serafin, Krzysztof Bielec.

(mp)

Fot. Anna Skiba

PHILIP MORRIS OTWARTY NA DIALOG POKOLEŃ

Międzypokoleniowy dialog może wydawać się trudny, ale warto się na niego otworzyć. Jesteśmy społeczeństwem długowiecznym i żyjemy średnio dłużej o prawie dwadzieścia lat w porównaniu do lat 50-tych ubiegłego wieku. To wydłużenie okresu życia sprawia, że tak samo dłużej jesteśmy zdrowi i aktywni, również zawodowo. Cztery pokolenia na rynku pracy są już zjawiskiem powszechnym. Stąd pomysł na program zainicjowany przez Krajowy Instytut Gospodarki Senioralnej. Wraz z partnerem merytorycznym, firmą Philip Morris oraz partnerem społecznym, Związkiem Ochotniczych Straży Pożarnych RP, opracowano Program Dialogu Pokoleń, będący platformą do działań międzypokoleniowych w zakładach pracy.

Badania mówią jasno, że wysiłek wykonany w kierunku poprawienia relacji, wzajemnego szacunku i zrozumienia sprawia, że pracownicy, niezależnie od wieku, są bardziej zmotywowani, a wielopokoleniowe zespoły są bardziej elastyczne i efektywne w działaniu. Journal of Applied Psychology opublikował w 2020 r. badanie, które pokazało, że bycie częścią zróżnicowanej grupy wiekowej w miejscu pracy zwiększyło motywację zarówno starszych, jak i młodszych pracowników oraz zwiększyło ich chęć do pozostania w organizacji.

„Od dawna słyszy się o zjawisku ageizmu, czyli dyskryminacji z uwagi na wiek. Spotykamy się z nim zarówno na rynku konsumenckim jak i na rynku pracy. Jeżeli przyjrzymy się bliżej temu zjawisku, to szybko zauważamy, że w pracy o swoje prawa walczą również młodszy, którzy chcą mieć takie same szanse na awans i dobre wynagrodzenie, jak ich starsi koledzy. Z drugiej strony starsi pracownicy czują się z czasem coraz mniej potrzebni i bywają marginalizowani np. przez niezapraszanie ich na szkolenia lub do programów rozwoju zawodowego. Podjęliśmy ten ważny społecznie temat z uwagi na pilną potrzebę zarówno pracodawców jak i pracowników i zamierzamy wspólnie z nimi przygotować realne rozwiązania pomagające jednym i drugiem” – mówi Marzena Rudnicka, fundatorka i prezeska Krajowego Instytutu Gospodarki Senioralnej.

Wychodząc naprzeciw tym wyzwaniom demograficzno-społecznym, Krajowy Instytut Gospodarki Senioralnej zainicjował opracowanie programu, będącego platformą do działań międzypokoleniowych w zakładach pracy. Do tworzenia założeń do programu

Instytut zaprosił partnera merytorycznego, firmę Philip Morris, która zatrudnia w Polsce ponad 4 tys. osób, a dodatkowo współpracuje z 3 tys. oraz partnera społecznego, Związkiem Ochotniczych Straży Pożarnych RP, który zrzesza ponad 700 tys. członków.

Każdy z nas w miejscu pracy chce czuć się doceniany i równo traktowany bez względu na płeć, czy na to, ile ma lat. W Philip Morris od zawsze stawiamy na równość i bardzo doceniamy wartość dialogu, a także zdajemy sobie sprawę z demograficznych wyzwań, jakie stoją przed nami wszystkimi – zarówno w kontekście społecznym, jak i biznesowym. Tym bardziej cieszymy się, że jako partner merytoryczny, mogliśmy dołączyć do projektu zainicjowanego przez Krajowy Instytut Gospodarki Senioralnej. Naszym wspólnym celem jest tworzenie środowiska otwartego na dyskusję i zmieniającego się na potrzeby naszych pracowników. Dążymy do tego, aby w naszej firmie, każdy czuł się tak samo ważny i potrzebny oraz rozwijał się i odczuwał satysfakcję z pra-

cy. Mamy nadzieję, że wypracowana przez nas wspólnie deklaracja będzie dobrą podstawą do podnoszenia standardów w strukturach wielu organizacji, a do inicjatywy dołączą także inne firmy, którym podobnie jak nam, zależy na budowaniu świadomości różnorodności wieku oraz tworzenia środowiska równych szans – dodaje Anita Rogalska, dyrektorka działu Ludzie i Kultura w Philip Morris Polska i Kraje Bałtyckie

W ochotniczych strażach pożarnych aktywne są dzieci, młodzież, dorośli i seniorzy – każde pokolenie ma swoją rolę i swoje powołanie. Dzieci i młodzież zajmują się zabawą i szkoleniem. Dorośli wyjeżdżają do akcji. Najstarsi zajmują się sprawami organizacyjnymi, szkoleniowymi, dzielą się swoim doświadczeniem. Nestorzy spisują historię i dokumentują dla potomnych bieżącą działalność. Ochotnicze straże pożarne od dawna łączą pokolenia i cieszą się, że będziemy mogli wzajemnie podzielić się doświadczeniami i wspólnie rozwijać program Dialog Pokoleń – informuje Waldemar Pawlak, prezes Zarządu Głównego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP.

Wynikiem współpracy tych trzech podmiotów jest Program Dialog Pokoleń, który stanowi zbiór narzędzi i standardów mających na celu dostosowanie organizacji do potrzeb zróżnicowanych wiekowo zespołów.

Pierwszym z elementów programu jest Deklaracja Pracodawcy Dialogu Pokoleń, która jest zbiorem standardów, których stosowanie deklaruje organizacja przystępująca do Programu Dialog Pokoleń. Kolejnym krokiem będzie audyt diagnozujący, po którym nastąpi wdrożenie rekomendacji opisanych w raporcie a następnie wydanie certyfikatu Pracodawcy Dialogu Pokoleń ważnego 12 miesięcy.

25 listopada 2021, podczas V Kongresu Gospodarki Senioralnej miała miejsce premiera Programu Dialog Pokoleń oraz uroczyste podpisanie Deklaracji Pracodawcy Dialogu Pokoleń przez Marzenę Rudnicką, prezeskę Krajowego Instytutu Gospodarki Senioralnej, Anitę Rogalską, dyrektorkę działu Ludzie i Kultura w Philip Morris Polska i Kraje Bałtyckie oraz Waldemara Pawlaka, prezesza Zarządu Głównego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP.

Aby zgłosić rekomendację własnej organizacji do Programu Dialog Pokoleń, należy wysłać zgłoszenie pod adres e-mail biuro@kigs.org.pl podając w tytule „Program Dialog Pokoleń”.

ŻYJĄ WŚRÓD NAS

Widujemy ich przy dworcach, na przystankach, w galeriach handlowych. Zaniedbani, brudni. Bezdumni. Zwracamy na nich uwagę szczególnie o tej porze roku. Ogrzewalnie, noclegownie z każdym dniem przyjmują coraz więcej osób, które poszukują ciepłego schronienia. W Krakowie szacuje się, że przebywa około 2200 osób bezdomnych. Z myślą o nich Gmina Miejska Kraków systematycznie rozszerza swoją ofertę pomocową.

– System wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności w naszym mieście posiada szeroki wachlarz pomocy. Zaczynając od podstawowych takich jak: zabezpieczenie schronienia, posiłki, a także możliwość skorzystania z pomocy medycznej. Nasze działania to także praca z osobami bezdomnymi, którzy chcą zmienić swoje życie. Z myślą o nich uruchamiamy kolejne mieszkania chronione, w których z pomocą pracowni-

domnych, które ze względu na choroby lub niepełnosprawność wymagają wsparcia.

Oferta pomocy dla osób w kryzysie bezdomności jest ciągle rozszerzana. Od ubiegłego roku w okresie jesienno-zimowym każdego wieczoru na ulice naszego miasta wyjeżdża specjalny autobus, w którym bezdomni mogą otrzymać szybką, doraźną pomoc. Streetbus wyjeżdża w godzinach wieczornych i zatrzymuje

Dział Pomocy Bezdonnym

os. Teatralne 24, tel. 12 430-45-46

Streetwork dla Osób Bezdonnym

- 607 80 6813, teren Krowodrzy.
- 780-579-594, teren Śródmieścia.
- 781-977-201, teren Nowej Huty.
- 781-977-203, teren Podgórze.

Streetworkerzy realizują konsultacje dla osób bezdomnych przy ul. Rakowickiej 21/4 w poniedziałki w godzinach 13.00–15.30 i we wtorki w godzinach 09.00–12.00.

Od 13 października br. we środy konsultacje dla osób bezdomnych prowadzone są również na terenie Ogrzewalni przy ul. Księcia Józefa 52 w godzinach 07.30–09.30.

ków socjalnych uczą się na nowo normalnego życia, tak aby móc po pewnym czasie rozpocząć samodzielne funkcjonowanie – mówi Witold Kramarz dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie.

Każdego roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie od października do końca kwietnia uruchamia tymczasowe schronienia dla osób bezdomnych. Funkcjonują one jako ogrzewalnia. Ogrzewalnia zapewnia komfortowe miejsca noclegowe, a osoby z niej korzystające mają możliwość przygotowania prostego posiłku, skorzystania z łazienki, wymiany opatrunku, a także uzyskania podstawowych porad medycznych udzielanych przez lekarzy wolontariuszy. W tym roku ogrzewalnia dla bezdomnych uruchomiona została w nowej lokalizacji przy ulicy Księcia Józefa.

– Staramy się, aby takie ośrodki wsparcia organizować w sposób jak najmniej uciążliwy dla mieszkańców. Każdego ranka osoby bezdomne odwożone są z ogrzewalni do centrum miasta dedykowanym autobusem. Chcemy, aby mieszkańcy jak najmniej odczuwali na co dzień funkcjonowanie miejsca, z którego korzystają osoby bezdomne – mówi Witold Kramarz.

Kraków ma szeroko rozbudowany system wsparcia osób bezdomnych. Na co dzień osoby w kryzysie bezdomności korzystają z noclegowni, schroniska, schroniska z usługami opiekuńczymi. Te ostatnie przeznaczone są dla osób bez-

się w wyznaczonych godzinach w kilku lokalizacjach Krakowa.

– Streetbus jest miejscem gdzie osoba bezdomna może przyjść, ogrzać się. Otrzyma kawę, herbatę, kanapkę. Jest to także nasze działanie, które ma za zadanie ograniczyć ryzykowane sytuacje związane z wychłodzenia organizmu. W streetbusie są nasi pracownicy, którzy pozostają w kontakcie z innymi służbami takimi jak Straż Miejska i w sytuacjach koniecznych jeżeli osoba wyraża na to zgodę, jest przewożona do ogrzewalni lub noclegowni. Przejazd autobusu jest monitorowany przez Straż Miejską oraz Policję – mówi Małgorzata Kurdybach, kierownik Działu Pomocy Osobom Bezdonnym.

Bezdumni w streetbusie mogą także skorzystać z drobnej pomocy medycznej, otrzymać dodatkowe ubranie, termosy na ciepłe napoje.

Pracownicy MOPS systematycznie kontrolują miejsca, gdzie gromadzą się osoby bezdomne, informują o formach pomocy oraz zachęcają do skorzystania ze schronienia w placówkach. W sytuacji nie cierpiącej zwłoki zapewnia się takim osobom miejsca noclegowe, a w uzasadnionych sytuacjach wzywa pogotowie ratunkowe. Pamiętajmy jednak, że te wszystkie działania nie zwalniają nas z czujności. Jeżeli widzimy osobę bezdomną przebywającą na zewnątrz przy niskiej temperaturze, działajmy zgłaszając pod bezpłatny numer telefonu 986.

 Kraków

Nowa Huta
miejsce dobre do życia

**Miejski Ośrodek
Pomocy Społecznej
w Krakowie**

BUDUJEMY SPORTOWY KRAKÓW 2021

Od ponad dekady działalność Zarządu Infrastruktury Sportowej w Krakowie owocuje wieloma projektami dotyczącymi infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. W całym mieście powstało już kilkaset nowoczesnych obiektów, w tym boiska wielofunkcyjne, w których beton zastąpiły bezpieczne podłoża, baseny czy hale sportowe, a także obiekty bardziej specjalistyczne, z których korzystają mieszkańcy naszego miasta. Wiele z nich powstało w Nowej Hucie. Rok 2021 przyniósł kolejne.

Nowy basen przy SP nr 155

Zarząd Infrastruktury Sportowej w Krakowie oddał w tym roku do użytku mieszkańców kolejne dwa kompleksy basenowe: Centrum Sportu i Rekreacji „Przystań na Eisenberga” (ul. Eisenberga 2) oraz pływalnię przy SP nr 155 (os. 2 Pułku Lotniczego 21). Dziś obiekty te tętnią życiem. Z nowohuckiej pływalni, przy SP nr 155, korzysta nie tylko społeczność szkolna, ale także, w ramach porozumienia, uczniowie 13 innych placówek edukacyjnych. Dzięki temu 9500 uczniów korzysta każdego miesiąca z basenu w ramach lekcji pływania. Suma użytkowników jest jeszcze większa. Do wspomnianych lekcji doliczyć należy wejścia indywidualne i wynajmy komercyjne.

W ciągu ostatnich kilkunastu lat w Krakowie wybudowanych zostało 10 basenów oraz gruntownie remontowany został basen przy Zespole Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego im. Mikołaja Kopernika w Krakowie (ul. Grochowska 20). Pozwalają one na pływanie w komfortowych warunkach. W większości są to obiekty z ruchomym dnem, pozwalającym na dostosowywanie głębokości do umiejętności korzystających. Dzięki temu świetnie służą do nauki pływania, dają możliwość organizacji zajęć dla osób niepełnosprawnych, ale też służą doświadczonym pływakom. Trzy z nich służą społeczności Nowej Huty. Są to: Centrum Rozwoju Com-Com Zone Nowa Huta (ul. Ptaszyckiego 6), basen na os. Handlowym przy SP nr 91 (os. Handlowe 4) oraz wspomniany już, oddany do użytkowania 1 czerwca, jako prezent na dzień dziecka, obiekt przy SP nr 155.

W trakcie realizacji jest kolejna inwestycja basenowa dla Nowej Huty – budowa krytej pływalni wraz z niezbędnym zagospodarowaniem terenu oraz elementami małej architektury przy Szkole Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi nr 144 (os. Bohaterów Września 13).

Basen wyposażony będzie w sześciotorową nieckę 25 m x 16 m (o głębokości 180 cm) z dnem podnoszonym na szerokości 3 torów, oraz wannę jacuzzi i strefę saun. Budynek pływalni został zaprojektowany jako piętrowy, niepodpiwniczony. Układ komunikacyjny obiektu uwzględni napływ użytkowników z dwóch stron: poprzez hol główny dostępny dla użytkowników komercyjnych od ul. Bitwy nad Bzurą oraz poprzez łącznik dla użytkowników szkolnych.

„Pędem do hali”

Niebawem zakończone zostaną prace przy budowie hali sportowej dla Szkoły Podstawowej nr 74 (ul. Branicka 26.) Na początku przyszłego roku obiekt przejdzie niezbędne odbiory i zostanie oddany do użytku.

W ramach inwestycji powstaje sala gimnastyczna z zapleczem i z łącznikiem prowadzącym do budynku szkoły. Budynek sali zaprojektowano jako

obiekt częściowo dwukondygnacyjny, o wymiarach 45,75 x 20,95 m. Obiekt przystosowany będzie dla osób niepełnosprawnych.

W 2015 roku Szkoła Podstawowa nr 74 zyskała, za sprawą inwestycji nadzorowanej przez Zarząd Infrastruktury Sportowej w Krakowie, boisko wielofunkcyjne ze sztuczną nawierzchnią. Budowana hala sprawi, że placówka posiadać będzie w pełni komfortowe warunki do rozwijania sportowych pasji swoich podopiecznych.

Szkoła przy ul. Branickiej nie jest jedyną, która w najbliższych latach może liczyć na nowoczesną halę. Władze miasta dążą do realizacji kolejnych tego typu obiektów przy Szkole Podstawowej nr 88 im. S. Żeromskiego (Osiedle Szklane Domy 2), Szkole Podstawowej nr 89 (Osiedle Piastów 34A) oraz XXX Liceum Ogólnokształcące w Krakowie im. Św. Brata Alberta - Adama Chmielowskiego (os. Dywizjonu 303 66).

„Boiskowe poruszenie”

W ciągu niemal dekady w Krakowie zostało wykonanych ponad 100 zewnętrznych kompleksów sportowych, w ramach których powstało blisko 300 boisk. Choć w Polsce wciąż najpopularniejszą dyscypliną uprawianą przez dzieci i młodzież na świeżym powietrzu jest piłka nożna, to najmłodszym mieszkańcom Krakowa nie obce są też inne sporty, np. piłka siatkowa, koszykówka czy lekkoatletyka. Dlatego też tworzona przez ZIS wielofunkcyjna infrastruktura sportowa dostosowywana jest do najnowszych trendów i budowana z wykorzystaniem zdrowych i bezpiecznych nawierzchni i technologii.

Z zakresu rewitalizacji boisk rok 2021 przyniósł kolejnych 13 tego typu inwestycji. Trzy z nich: boiska przy SP nr 129 (os. Na Stoku 34), boisko sportowe ze sztuczną trawą wraz z infrastrukturą techniczną Hutnika Kraków (ul. Ptaszyckiego) oraz boiska przy SP nr 78 (ul. Łuczanowska 2A) oraz boiska przy SP nr 101 (os. Jagiellońskie 9) powstały z myślą o mieszkańcach Nowej Huty.

Wsparcie krakowskich klubów sportowych

Rok 2021 to także modernizacja istniejącej infrastruktury krakowskich klubów sportowych. Na terenie Nowej Huty przeprowadzono modernizację modułu szatniowego Com Com Zone (ul. Ptaszyckiego 6), z oraz zamontowano oświetlenie przy boisku sportowym na terenie Ludowego Klubu Sportowego „Zjednoczeni - Złomex” (ul. gen. M. Karaszewicza-Tokarskiego).

Dzięki działalności ZIS nowohuciańskie z końcem roku zyskają także nowe siłownie plenerowe oraz place zabaw. Miejsca służące do ćwiczeń zlokalizowano przy SP nr 78 (ul. Jaskrowa 5) oraz obok SP nr 89, (os. Piastów). Place zabaw przy ul. Branickiej 26, oraz przy ZSO nr 9 (ul. Seniorów Lotnictwa).

Hala SP nr 74, ul. Branicka. Fot. Grawit Nosiadek

Basen w os. 2 Pułku Lotniczego. Fot. Michał Sobolewski

Budowa boisk i siłowni zewnętrznej przy SP nr 129 w os. Na Stoku. Fot. Grawit Nosiadek

Os. Bohaterów Września – wizualizacja basenu. Autor ARP Manecki.

Kraków

RADA MIASTA KRAKOWA

Piątek, 17 grudnia 2021 r.

Nr 12 (34)

BARDZO TRUDNY BUDŻET

15 grudnia Rada Miasta Krakowa decydowała o przyjęciu uchwały w sprawie budżetu miasta Krakowa na rok 2022. O ocenę tego dokumentu Przewodniczącego Rady Miasta Krakowa Dominika Jaśkowca pytała Małgorzata Kubowicz.

Jak ocenia Pan projekt budżetu na 2022 r.?

Dominik Jaśkowiec: To jest bardzo trudny budżet z racji noworocznego „prezentu” strony rządowej w postaci zabrania pieniędzy samorządom, w tym Krakowowi. To jest pierwszy raz – chyba od kilkunastu lat, jak sięgam pamięcią – że budżet miasta Krakowa jest mniejszy rok do roku, zabrano nam 500 mln zł. To pieniądze, które rząd zabrał Krakowowi w ramach tzw. Polskiego Ładu. Z tego powodu przyszłoroczny budżet jest trudny, nie dysponujemy środkami, które zapewni-

łyby bezpieczne funkcjonowanie miasta, bez konieczności kredytowania inwestycji, bez konieczności zaciskania pasa.

Czy jest Pan zadowolony z ujęcia jakichś konkretnych inwestycji w przyszłorocznym budżecie?

DJ: Przede wszystkim jest to budżet, w którym bardzo dużo inwestycji się nie znalazło, pomimo że już zaczęły być przygotowywane na etapie projektów. I to jest bardzo złe, to jest oznaka tego, że nasze środki finansowe zostały bardzo poważnie uszczuplone. Dobrze, że są realizowane inwestycje

strategiczne, w tym przypadku nie było cięć ze strony Prezydenta. Natomiast inwestycje najbliższe mieszkańcom, inwestycje programowe, małe inwestycje lokalne zostały mocno przycięte, przez co ważne działania nakierowane na podnoszenie jakości życia mieszkańców zostaną opóźnione. Dobrze się stało, że udało się zapewnić większe środki dla dzielnic. Zgodnie z wcześniejszą deklaracją Prezydenta wzrosną one o 10 mln zł, czyli 20 proc., i w kolejnych latach również mają o tyle wzrosnąć. To jest pozytyw mimo ogólnie złej sytuacji budżetu.

Czy są jakieś zadania, o umieszczeniu których w budżecie Pan zabiegał?

DJ: Tak, oczywiście. Problem polega na tym, że budżet jest tak napięty,

Fot. Iwona Kowalska

Przewodniczący Rady Miasta Krakowa Dominik Jaśkowiec.

że rewolucyjne zmiany nie były możliwe. Zabranie pieniędzy w ramach Polskiego Ładu przez rząd, pozbawienie Krakowa kilkuset milionów złotych wykluczyło możliwość poważniejszych korekt. W poprawkach starali-

śmy się przywrócić część lokalnych inwestycji, które miały już gotowe dokumentację i mogą być realizowane, jednak ze względu na uszczuplone finanse nie mieliśmy wielkiego pola do działania.

RADNI O NAJWAŻNIEJSZYM MIEJSKIM DOKUMENCIE

Jak przewodniczący oraz wiceprzewodniczący klubów w Radzie Miasta Krakowa oceniają projekt budżetu na 2022 r.? Odpowiedź poniżej.

Łukasz Gibała, przewodniczący klubu radnych „Kraków dla Mieszkańców”: Wśród plusów w projekcie budżetu na 2022 r. trzeba wymienić park przy Karmelickiej. Lata starań

Łukasz Gibała.
Fot. archiwum prywatne

mieszkańców i miejskich aktywistów wreszcie przyniosły konkretne efekty i w przyszłym roku mają ruszyć tam prace. Z kolei za największy minus uznają bity kolejny rok z rzędu rekord wysokości deficytu budżetowego – sięgnie trzech czwartych miliarda złotych. Oznacza to wzrost zadłużenia miasta – do 4,7 mld zł – co uważam już za poziom niebezpieczny. To, co odróżnia projekt na rok 2022 od wcześniejszych budżetów, to zmiana proporcji, jeśli chodzi o wydatki na inwestycje strategiczne i programowe. Te pierwsze – czyli nakłady na wielkie projekty, takie jak Trasa Łagiewnicka – po raz pierwszy będą wyższe niż środki przeznaczone na inwestycje bliższe mieszkańcom: remonty chodników i ulic, place zabaw, boiska czy parki. To nie jest dobry kierunek. Za zbyt wysokie uważam także środki, które mają zostać przekazane miejskim spółkom – ponad

dwa razy większe niż w przedpandemicznym 2019 r. Jako klub radnych „Kraków dla Mieszkańców” w poprawkach zaproponowaliśmy zwiększenie planowanych nakładów na program budowy chodników, wykupy gruntów pod parki, dopłaty do instalacji OZE i na mikroretencję.

Andrzej Hawranek, przewodniczący klubu radnych „Platforma.Nowoczesna Koalicja Obywatelska”, przewodniczący Komisji Budżetowej RMK: Na pewno nie jest to budżet naszych marzeń, a raczej równomiernie rozłożonych rozczarowań. Przy czym

Andrzej Hawranek.
Fot. Wiesław Majka

w tym budżecie dla wielu radnych rozczarowań jest znacznie więcej niż zrealizowanych marzeń. Widoczne są w projekcie budżetu na 2022 r. spadki dochodów, zwłaszcza w podatku PIT, który jest bardzo znaczącym podatkiem w całości dochodów miasta. Te spadki dochodów w przypadku tego podatku

nie są związane z polityką miasta, a polityką rządu. Tym samym również są widoczne spadki wydatków, bo jeśli nie ma dochodów, to wydatki nie mają z czego być realizowane. Zawsze mówiłem, że Kraków sobie sam poradzi, jeżeli będzie mieć możliwość prowadzenia samodzielnej polityki finansowej. Tyle tylko, że bardzo wiele decyzji podatkowych nie zależy od miasta, a od rządu. Najlepszym dowodem na to, że Kraków sam by sobie świetnie poradził, są mocno zwiększone wpływy z podatków lokalnych. Kluczowym elementem budżetu jest oświata, która stanowi praktycznie jego jedną trzecią, i w tym projekcie budżetu widać, jak jest ona mocno niedoszacowana. Tak jest co roku, ale w projekcie budżetu na 2022 r. to niedoszacowanie jest znaczące i myślę, że na same wynagrodzenia dla nauczycieli zabraknie ok. 150–200 mln zł. W budżecie na przyszły rok nie ma też praktycznie żadnych nowych inwestycji, a jedynie kontynuacja tych już rozpoczętych. Wynika to z tego, że są mocno ograniczone dochody.

Mariusz Kękuś, wiceprzewodniczący klubu radnych „Prawo i Sprawiedliwość”: Budżet Krakowa na 2022 r. jest adekwatny do warunków, w jakich jest tworzony, mowa tutaj głównie o kryzysie związanym z COVID-19, ale także o sytuacji makroekonomicznej w Polsce i na świecie. Nie bez znaczenia są też planowane zmiany formalno-prawne, które w dużej mierze dotyczą systemu podatkowego. Jeżeli chodzi o dochody, obserwujemy ich niewielki spadek, ale to głównie efekt wyciągnięcia z budżetu środków na program 500+, który będzie od czerwca 2022 r. realizował ZUS. Powyższa zmiana jest neutralna dla budżetu, ponieważ o ok. 400 mln zł spadają dochody, ale też o tę kwotę spadają wydatki. W związku ze zmianami w systemie podatkowym miasto zaprognozowało niższe wpływy z tytułu

udziałów w PIT. Ten hipotetyczny ubytek będzie rekompensowany z budżetu państwa poprzez wypłatę subwencji

Mariusz Kękuś.
Fot. Wiesław Majka

– ok. 225 mln zł, dodatkowo Miasto otrzymało promesę wypłaty środków na zadania inwestycyjne z Rządowego Funduszu Polski Ład. Całkowita kwota środków na ten cel to 134 mln zł, ale z tego na rok 2022 przypada 57,5 mln zł. Znacząco rosną planowane dochody własne Miasta i to jest pozytywna informacja, oczywiście jeśli uda się te założenia zrealizować. Cieszyć może relatywnie wysoki poziom wydatków inwestycyjnych: 1,255 mld zł przeznaczonych na ten cel w dobie kryzysu jest dobrym posunięciem.

Rafał Komarewicz, przewodniczący klubu radnych „Przyjazny Kraków”: Zupełnie nowe realia ekonomiczne i finansowe towarzyszą budżetowi na 2022 r. Po pierwsze, ogromna inflacja. Po drugie, Polski Ład – program, przez który Gmina Miejska

Kraków straciła ok. 450 mln zł. Rządowa rekompensata w postaci subwencji pozwoli na pokrycie jedynie 50 proc. uszczerbku w dochodach (225 mln zł). Niestety, subwencja ta zostanie zapisana jako dochód w roku 2021, co spowoduje zmniejszenie nadwyżki operacyjnej w 2022 r. Nadwyżka jest wyznacznikiem możliwości finansowych gminy co do nowych inwestycji, dlatego w nowym budżecie znajdują się jedynie te inwestycje, które muszą być kontynuowane ze względu na podpisane umowy i zaciągnięte przez Miasto zobowiązanie finansowe. Są to m.in. budowa linii tramwajowej KST, przebudowa Samorządowego Przedszkola nr 38, budowa Krakowskiego Centrum Muzyki i wiele innych. W związku z działaniami rządzących znaleźliśmy się w nieciekawej sytuacji, jednak radni klubu „Przyjazny Kraków” starali się wprowadzać, w poprawkach do budżetu, zadania ważne dla niezakłóconego funkcjonowania lokalnych społeczności.

Rafał Komarewicz.
Fot. archiwum prywatne

NIE ZAWSZE WINNY JEST ZARZĄDCA

Z reguły przyzwyczailiśmy się do tego, że zarządca budynku ponosi odpowiedzialność za wszystko co dzieje się w obiekcie ze względu na występujące awarie w częściach wspólnych. Faktem jest, że jeżeli przecieka dach to zarządca, w tym przypadku spółdzielnia mieszkaniowa, powinna zlecić jego naprawę i kosztami obciążyć wszystkich spółdzielców w danym bloku, finansując naprawę z funduszu remontowego opłacanego przez członków spółdzielni. Zatem koszty nie tylko ma ponosić członek spółdzielni, który mieszka na ostatnim piętrze i bezpośrednio odczuwa skutki nieszczelności dachu, ale wszyscy członkowie spółdzielni mieszkający w danym bloku, zgodnie z obowiązującą indywidualizacją kosztów w spółdzielniach. Jednak może się zdarzyć, że tak nie będzie, o czym świadczy poniższy tekst. W tym konkretnym przypadku koszty remontu dachu powinien ponieść aktualny właściciel mieszkania, który zakupił go od poprzednika przeprowadzającego remont w postaci nieprawidłowego zainstalowania okien w dach. Warto może ten długi, ale jakże ważny tekst oparty na orzeczeniach sądowych przeczytać. Tym bardziej, że dotyczy on per analogia także wspólnot mieszkaniowych.

W wyroku z dnia 20 listopada 2020 r. Naczelny Sąd Administracyjny wyjaśnił, iż roboty wykonywane przez właścicieli poszczególnych lokali mieszkalnych w celu poprawienia funkcjonalności ich lokalu, nawet jeżeli ingerują w części wspólne obiektu, to nie mają związku z utrzymywaniem obiektu w należytym stanie technicznym, a zatem uchybienia powstałe przy tych robotach nie mogą być rozpatrywane w kontekście uchybień związanych z wykonywaniem obowiązków właściciela lub zarządcy obiektu przy jego użytkowaniu.

Decyzją wydaną w sprawie, organ Nadzoru Budowlanego nakazał spółdzielni mieszkaniowej – we wskazanym przez siebie terminie – wykonanie robót i czynności budowlanych w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości w stanie technicznym budynku mieszkalnego wielorodzinnego, a polegających m.in. na naprawie przeciekającego dachu w obrębie jednego z mieszkań znajdujących się w budynku.

W uzasadnieniu decyzji organ wyjaśnił, że postępowanie w sprawie zainicjowało pismo współwłaściciela mieszkania, w obrębie którego miały miejsca przecieki z dachu, w którym to piśmie zwrócił się on o nakazanie zarządcy budynku naprawy dachu nad oraz w obrębie mieszkania, jak też wykonanie innych, niezbędnych prac. Współwłaściciel zażądał jednocześnie nadania decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności.

***

Na skutek zgłoszenia przeprowadzono kontrolę w obrębie wskazanego lokalu mieszkalnego oraz budynku, w toku której stwierdzono nieprawidłowości w postaci śladów po zaciekanii na częściach wspólnych, tj. korytarzu i klatce schodowej. Ślady te były przy tym niewielkie i zdaniem przedstawiciela zarządcy budynku stanowiły pozostałość po zlikwidowanych przeciekach dachu nad wspomnianą częścią obiektu. Powyższe potwierdziła inspekcja przeprowadzona na dachu, gdyż w miejscach występowania zacieków stwierdzono istnienie nowej warstwy papy termozgrzewalnej. Oględzin dokonano również w innych częściach lokalu, stosownie do zakresu nieprawidłowości wskazanych w zgłoszeniu przekazanym PINB. Przykładowo, w obrębie okna dachowego a także w niewielkim pomieszczeniu przyległym, na suficie ujawniono ślady po zaciekanii wody opadowej. Oględziny na dachu nad tym miejscem wykazały, że izolacja z papy dookoła znajdującego się nad lokalem komina składała się z wielu nierównomiernie przyklejanych fragmen-

***

Zdaniem spółdzielni, niewykonalność wydanej przez PINB decyzji wynikała również z treści art. 1 ust. 3 u.s.m.3, zgodnie z którego brzmieniem, spółdzielnia ma obowiązek zarządzania wyłącznie częścią wspólną nieruchomości, tj. stanowiącą współwłasność spółdzielni oraz osób, na których rzecz została wyodrębniona własność lokali. Zarząd ten wykonywany jest przy tym przez spółdzielnię jak zarząd powierzony, o którym mowa w art. 18 ust. 1 u.w.l.

W świetle tych przepisów obowiązkiem spółdzielni jest zatem zapewnienie należytego stanu części wspólnych nieruchomości poprzez m.in. remont i konserwacji, natomiast do kosztów zarządu nie można zaliczyć np. kosztu doprowadzenia do sprawności izolacji okna oraz wentylacji pomieszczenia, które przynależą do lokalu stanowiącego własność osób trzecich. Stąd też adresatem obowiązków związanych z doprowadzeniem lokalu do odpowiedniego stanu technicznego powinien być właściciel takiego lokalu, a nie spółdzielnia.

***

Po rozpoznaniu wniesionych w sprawie odwołań, właściwy organ Nadzoru Budowlanego II instancji utrzymał w mocy zaskarżoną decyzję organu I instancji. W uzasadnieniu wydanego rozstrzygnięcia przez WINB wyjaśniono bowiem, że organ I instancji prawidłowo uznał, iż w sprawie znajdował zastosowanie art. 61 ust. 1 pkt 3 p.b., zgodnie z którym po stwierdzeniu, iż obiekt budowlany jest w nieodpowiednim stanie technicznym, organ Nadzoru Budowlanego nakazuje w drodze decyzji usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości, określając termin wykonania obowiązku. Jak słusznie wskazał to również PINB, nieodpowiedni stan techniczny może występować, gdy ujawniony stan obiektu narusza wymagania wymagające z obowiązujących przepisów, w tym obowiązujących przepisów techniczno-budowlanych, może być również wynikiem zużycia technicznego obiektu lub zdarzeń mających miejsce po oddaniu obiektu do użytkowania. Wobec powyższego oraz mając na uwadze zebrany w sprawie materiał dowodowy, WINB za prawidłową uznał również treść nałożonych obowiązków, gdyż w znacznej części znajdowały one pokrycie w protokołach kontroli okresowych budynku oraz protokołach kominiarskich sporządzonych przez osoby posiadające stosowne uprawnienia. Stan obiektu i słuszność wyznaczonego zakresu napraw została przy tym także zweryfikowana przez pracowników PINB podczas czynności kontrolnych.

***

Odnosząc się z kolei do wskazanego przez PINB adresata decyzji, organ wyjaśnił, że ogół obowiązków dotyczących utrzymania i należytego użytkowania obiektów budowlanych spoczywa odpowiednio na właścicielu lub zarządcy danego obiektu budowlanego. Oznacza to, że adresatami obowiązków nakładanych na podstawie przepisów rozdziału 6 p.b. przez odpowiednie organy powinny zostać zawsze odpowiednio: właściciel lub zarządca danego obiektu, a nie poszczególne lokale. Okoliczność więc, że część robót dotyczyła lokalu mieszkal-

nego nie oznaczała, że obowiązek ich przeprowadzenia nie powinien obciążać spółdzielni jako zarządcy budynku. Nakazane roboty dotyczyły bowiem części wspólnych obiektu, takich jak jego dach czy ściany zewnętrzne.

WINB zwrócił również uwagę, że przepisy p.b. nie uzależniają wydania stosownego nakazu od tego, kto ma ponosić koszty wykonania nakazu. Celem regulacji zawartej w art. 66 ust. 1 p.b. jest jak najszybsze usunięcie stanu niezgodności z prawem. Organy Nadzoru Budowlanego, co do zasady, nie badają również, kto ponosi winę za nieprawidłowości w stanie technicznym budynku. Jeżeli adresat nakazu uważa, że winę za określone nieprawidłowości ponoszą właściciele poszczególnych lokali, to może dochodzić od nich zwrotu poniesionych kosztów przed sądem powszechnym.

W odniesieniu zatem do zarzutu spółdzielni, iż decyzja PINB była niewykonalna, ponieważ lokal mieszkalny nie stanowił własności spółdzielni ani nie był w jej zarządzie, WINB uznał, że przepisy art. 61 ust. 4-8 u.s.m. regulują obowiązki osób korzystających z lokalu w kwestii jego udostępniania spółdzielni w sytuacji, gdy lokal ten lub cały budynek wymagają remontu obciążającego spółdzielnię lub przebudowy. Stąd też – zdaniem organu odwoławczego – PINB zarówno zastosował w rozpoznawanej sprawie właściwy tryb postępowania, jak również wyjaśnił wszystkie istotne w sprawie okoliczności, co spowodowało, że wydane rozstrzygnięcie odpowiadało prawu.

Skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego

Skargi na wyżej opisaną decyzję wniosły obie strony. Skarżący powtórzyli przy tym zarówno zarzuty, jak i argumentację przytoczoną w złożonych przez nich odwołaniach. Jak dodatkowo uzasadniła spółdzielnia, z materiału dowodowego zgromadzonego w postępowaniu przed organami obu instancji nie wynikało chociażby, czy budynek mógł zagrażać życiu lub zdrowiu ludzi lub bezpieczeństwu mienia. W żadnej bowiem mierze opadu deszczu do lokalu mieszkalnego (wynikającego z nieprawidłowo wykonanych prac przez właściciela tego lokalu) nie można było uznać za tego rodzaju niebezpieczeństwo. Z ugruntowanego z kolei orzecznictwa dotyczącego zastosowania przepisów p.b. wynikało, że adresatem obowiązków związanych z doprowadzeniem lokalu do odpowiedniego stanu technicznego powinien być właściciel takiego lokalu. Ponieważ w przedmiotowej sprawie stwierdzone nieprawidłowości związane były jedynie z lokalem mieszkalnym, a przy tym stanowiły wyłącznie następstwo działań w obrębie tego lokalu, przeprowadzonych przez właściciela lokalu, ich usunięcie winno leżeć po stronie wyłącznie tych właścicieli. Nieprawidłowości te nie miały bowiem żadnego związku ze stanem całego budynku, który pozostawał w dobrym, niezakwestionowanym przez organy stanie technicznym.

Z powołaniem się na powyższe zarzuty, spółdzielnia wniosła o stwierdzenie nieważności wydanych w sprawie decyzji, ewentualnie o ich uchylenie. W skardze zawarty został również wniosek o wstrzymanie wykonania zaskarżonej decyzji, która to decyzja – na skutek postanowienia wydanego przez WINB po wniesieniu skargi

– została wstrzymana. Jednocześnie jednak organ odwoławczy podtrzymał swoją dotychczasową argumentacją zaprezentowaną w sprawie.

Postępowanie przed Wojewódzkim Sądem Administracyjnym

Wyrokiem wydanym w sprawie, WSA uchylił zaskarżoną decyzję i poprzedzającą ją decyzję organu Nadzoru Budowlanego I instancji. W uzasadnieniu wydanego w sprawie orzeczenia wyjaśniono, iż obie skargi okazały się zasadne, choć nie wszystkie podniesione w nich zarzuty zasługiwały na uwzględnienie. Przede wszystkim obie decyzje wydane zostały z naruszeniem przepisów prawa materialnego i przepisów postępowania w stopniu mającym wpływ na wynik sprawy. Pomimo nałożenia przez organy administracji orzekające w rozpoznawanej sprawie na skarżącą spółdzielnię z powołaniem się na art. 66 ust. 1 pkt 3 p.b. – obowiązków usunięcia nieprawidłowości w budynku mieszkalnym wielorodzinnym, poprzez wykonanie robót i czynności budowlanych mających na celu doprowadzenie tego budynku do odpowiedniego stanu technicznego, zwrócić należało uwagę na okoliczność, iż nałożenie obowiązków w trybie tego przepisu wymagało od organu każdorazowo wykazania, że budynek jest w nieodpowiednim (sprzecznym z wymogami prawa budowlanego) stanie technicznym, że taki stan budynku ma związek z utrzymaniem obiektu budowlanego oraz że odpowiedzialność za nieodpowiedni stan techniczny ponosi określony podmiot (właściciel bądź zarządca budynku). Nakazy przewidziane w decyzji wydanej na podstawie art. 66 ust. 1 p.b. mają bowiem charakter naprawczy i służą przywróceniu prawidłowego stanu obiektu, przy czym – co istotne – chodzi o stan techniczny obiektu będący następstwem zdarzeń lub upływu czasu od momentu jego oddania do użytkowania. Zastosowanie art. 66 ust. 1 p.b. połączone jest zatem ze stanem obiektu powstałym w trakcie użytkowania, a nie z wadami, które mogą tkwić w samym obiekcie i są następstwem wadliwie przeprowadzonego procesu inwestycyjnego.

Mając powyższe na uwadze, WSA zwrócić dalej uwagę na fakt, iż w realiach rozpoznawanej sprawy okolicznością bezsporną było, iż to właściciel lokalu wykonał roboty budowlane polegające m.in. na montażu okna w dachu. Podczas kontroli przeprowadzonej przez PINB w obrębie tego lokalu stwierdzono liczne nieprawidłowości. Jednocześnie, w częściach wspólnych budynku – korytarzu i klatce schodowej – ujawniono niewielkie ślady po zaciekach, a w miejscach występowania zacieków stwierdzono istnienie nowej papy termozgrzewalnej. Uwzględniając powyższe, PINB zakwestionował wyłącznie stan dachu nad lokalem mieszkalnym, uznając zarazem, że wina w zakresie zaciekania w obszarze okna dachowego nad tym lokalem wynikała z niepoprawnego jego zaizolowania lub rozszczelnienia podczas użytkowania budynku.

Stąd też WSA podzielić zarzuty podniesione przez spółdzielnię, która zakwestionowała nałożenie na nią obowiązku naprawy przeciekającego dachu w obrębie lokalu mieszkalnego, wskazując, że są one wynikiem robót budowlanych przeprowadzonych przez właściciela tego lokalu. Zda-

niem WSA, z dużym prawdopodobieństwem można było przyjąć, że stan dachu nad lokalem mieszkalnym i w jego konsekwencji zakwestionowany stan pomieszczeń w tym lokalu był wynikiem wadliwie przeprowadzonych robót budowlanych przez właściciela tego lokalu. Do obalenia powyższego założenia nie wystarczyło lakoniczne wskazanie przez PINB, iż stan ten może być również wynikiem rozszczelnienia podczas użytkowania budynku.

W okolicznościach rozpoznawanej sprawy organy Nadzoru Budowlanego powinny były zastosować nie tryb przewidziany w art. 66 p.b., lecz tryb z art. 50-51 p.b., które również odwołują się do kwestii nieprawidłowości w stanie technicznym obiektu budowlanego. Jak wspomniano już wyżej, art. 66 p.b. odnosi się do nieprawidłowości powstałych w trakcie użytkowania budynku, a więc niezwiązanych z dokonanymi inwestycjami, natomiast przepisy art. 50-51 p.b. odwołują się w sposób bezpośredni do procesu budowlanego. Skoro zatem w realiach rozpoznawanej sprawy ustalono, że powstałe zacieki w lokalu mieszkalnym były skutkiem wadliwie wykonanych robót, to w tym zakresie zastosowanie powinien był znaleźć tryb z art. 50-51 p.b. Jego zastosowanie pozwoliłoby ustalić adresata decyzji podjętej w tym trybie, czyli inwestora, którym w tym przypadku był skarżący współwłaściciel lokalu. Zgodnie z art. 52 p.b. inwestor, właściciel lub zarządca obiektu budowlanego jest obowiązany na swój koszt dokonać czynności nakazanych w decyzji. Zatem – jak podkreślił to WSA – to nie skarżąca spółdzielnia, lecz właściciel lokalu mieszkalnego powinien być adresatem nakazu w zakresie związanym z naprawą przeciekającego nad tym lokalem, dachu. Mając powyższe na uwadze, WSA nie podzielił stanowiska wyrażonego przez organy Nadzoru Budowlanego obu instancji, zgodnie z którym nałożenie nakazów w tym zakresie na spółdzielnię związane było z ich przedmiotem – dachem budynku. Z zebranego w toku postępowania materiału dowodowego nie wynikało bowiem, by stan pokrycia dachu nad przedmiotowym lokalem mieszkalnym mógł oddziaływać na cały dach oraz budynek. Przeciwnie, ustalono, że zacieki w częściach wspólnych budynku były wynikiem stanu dachu w innym miejscu, co naprawiono, kładąc nową papę termizolacyjną. W związku z powyższym, organy nieprawidłowo uznały, iż sama tylko przynależność tego elementu jako części wspólnych budynku przesądza już o tym, że nakaz skierowany powinien być na zarządcę budynku.

Skarga kasacyjna

Z rozstrzygnięciem sądu administracyjnego I instancji nie zgodził się współwłaściciel lokalu, zarzucając zażalenie wyrokowi naruszenie m.in.: ● art. 61 pkt. 1 w zw. z art. 5 ust. 2 i art. 66 p.b., poprzez błędną ich wykładnię i niezastosowanie do ustalonego stanu faktycznego, polegające na uznaniu, że obowiązek naprawy żużli tych bądź wadliwie funkcjonujących urządzeń i elementów stanowiących wspólną część budynku mieszkalnego wielorodzinnego, a mianowicie przeciekającego dachu na budynku mieszkalnym powodującego zacieki od wód opadowych w mieszkaniu skarżącego położonym na poddaszu tego budynku i na wspólnym korytarzu, spoczywa na skarżącym jako właścicielu mieszkania, a nie na właścicielu i zarządcy budynku, tj. spółdzielni mieszkaniowej; ● art. 50, art. 51, art. 52 p.b. poprzez błędną ich wykładnię i niewłaściwe zastosowanie do stanu faktycznego, polegające na uznaniu, że przecieki wód opadowych przez dach na budynku mogą być skutkiem wadliwie wykonanej inwestycji polegającej na zamontowaniu

okien połaciowych oraz wywietrznika nad lokalem mieszkalnym skarżącego, podczas gdy w rzeczywistości inwestycja ta była wykonana przez poprzedniego właściciela tegoż mieszkania.

W oparciu o przytoczone zarzuty, skarżący współwłaściciel lokalu wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi administracyjnemu I instancji, ewentualnie o rozpoznanie i orzeczenie co do istoty sprawy. Jak wyjaśnił to bowiem skarżący, przepis art. 61 p.b. ma gwarantować utrzymanie obiektu budowlanego jako całości w należyłym stanie technicznym, a za trwanie w należyłym stanie technicznym całości obiektu budowlanego w tzw. częściach wspólnych był odpowiedzialny jeden podmiot, którym jest właściciel lub zarządca budynku, będący adresatem decyzji podejmowanych przez organy nadzoru budowlanego w trybie art. 66 ust. 1 pkt 1-3 p.b. Stąd też, zdaniem skarżącego, WSA bezpodstawnie i w sposób nieprawidłowy ustalić adresata decyzji nakazującej wykonanie naprawy przeciekającego dachu nad lokalem mieszkalnym, obarczając tym obowiązkiem współwłaściciela mieszkania, podczas gdy obowiązki te powinny zostać nałożone na zarządcę i administratora budynku, jak również współwłaściciela części wspólnych budynku. Błędne było założenie przyjęte przez WSA, że w pierwszej kolejności obowiązkiem w zakresie należytego utrzymania obiektu budowlanego obciążany jest właściciel. Jednocześnie – w ocenie skarżącego – w okolicznościach rozpoznawanej sprawy nie mogli mieć zastosowania przepisy art. 50-52 p.b., gdyż dotyczą one wyłącznie inwestycji wykazujących błędy w toku wykonania lub wadliwie wykonanych, a okna położone w jego lokalu zostały prawidłowo wykonane i odebrane. Dodatkowo, skarżący zwrócił uwagę również na okoliczność, że w innych częściach budynku dach także przeciekał i spółdzielnia dokonywała jego napraw. Fakt ten świadczyć miał o tym, że pokrycie całego dachu ulegało normalnemu zużyciu, tak samo jak nad mieszkaniem, którego skarżący był współwłaścicielem.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną, spółdzielnia wniosła o jej oddalenie, zwracając dodatkowo uwagę, iż przepisy art. 51 p.b., które umożliwiają organowi nałożenie na inwestora obowiązku przeprowadzenia określonych czynności lub robót budowlanych w celu doprowadzenia wykonywanych robót budowlanych do stanu zgodnego z prawem znajdują zastosowanie również do robót budowlanych zakończonych. Wobec powyższego nie ulegało wątpliwości, że stwierdzone przez organy obu instancji nieprawidłowości związane były wyłącznie z lokalem mieszkalnym skarżącego współwłaściciela znajdującym się w kontrolowanym budynku i jednocześnie być wyłącznie następstwem działań w obrębie tego lokalu, przeprowadzonych przez jego właścicieli, nie mając przy tym żadnego związku ze stanem całego budynku, który w obrębie dachu pozostawał w dobrym stanie technicznym.

Stanowisko Naczelnego Sądu Administracyjnego

Po rozpoznaniu sprawy, NSA wyrokiem oddalił skargę kasacyjną, nie znajdując podstaw do jej uwzględnienia. W pierwszej kolejności, za nieusprawiedliwiony NSA uznał zarzut skargi kasacyjnej dotyczący naruszenia art. 66 ust. 1 pkt. 1-3 p.b., a wskazując, że organ nie był uprawniony do badania, kto ponosił winę za powstanie przedmiotowych nieprawidłowości. O ile bowiem skarżący kasacyjnie miał rację, że w przypadku nadania decyzji w oparciu o art. 66 p.b. organ administracyjny nie bada,

kto ponosi winę za powstanie tych nieprawidłowości, o tyle pominął w ogóle okoliczność, że zdaniem WSA wydanie decyzji w zakresie dotyczącym stanu technicznego budynku powinno być rozpatrywane w oparciu o art. 50-51 p.b. Sąd administracyjny I instancji nie stwierdził zatem, że należy ustalić, kto ponosi winę za stan techniczny budynku, lecz wywiódł jedynie, że ustawa Prawo budowlane przewiduje różne tryby służące doprowadzeniu obiektu do stanu zgodnego z prawem. Ponieważ art. 66 p.b. odnosi się do nieprawidłowości powstałych w trakcie użytkowania budynku, a więc niezwiązanych z dokonanymi inwestycjami, to w przypadku, gdy stan budynku związany jest z dokonaną inwestycją, zastosowanie mają art. 50-51 p.b. Mając na uwadze wyniki kontroli przeprowadzonej w lokalu przez PINB, WSA zasadnie przyjął dalej, że istotne w sprawie było ustalenie, czy przyczyną zaistniałego stanu technicznego budynku były wykonane roboty budowlane w postaci między innymi montażu okna. W przypadku ustalenia, że przyczyną zaistniałej sytuacji związana była z procesem inwestycyjnym prowadzonym przez poprzednika prawnego skarżącego kasacyjnie (byłego właściciela lokalu), to wówczas w oparciu o art. 52 p.b. ten ostatni byłby zobowiązany na swój koszt dokonać czynności nakazanych w decyzji. Jak podkreślił NSA, roboty wykonywane przez właścicieli poszczególnych lokali mieszkalnych w celu poprawienia funkcjonalności ich lokali, nawet jeżeli ingerują w części wspólne obiektu, nie mają związku z utrzymywaniem obiektu w należyłym stanie technicznym, a uchybienia powstałe przy tych robotach nie mogą być rozpatrywane w kontekście uchybień związanych z wykonywaniem obowiązków właściciela lub zarządcy obiektu przy jego użytkowaniu.

W odniesieniu do wyrażonej przez WSA wątpliwości, czy decyzja powinna zostać wydana w oparciu o art. 66 p.b. i że w tym zakresie należy przeprowadzić postępowanie celem ustalenia, czy decyzja nie powinna zostać jednak wydana w oparciu o art. 50-51 p.b. NSA wyjaśnił, iż w przypadku wydania decyzji w oparciu o art. 66 p.b. powinna zostać ona skierowana do spółdzielni, gdyż dotyczy ona stanu technicznego dachu, a więc części wspólnej budynku i nie ma przy tym znaczenia, że stan techniczny dachu oddziałuje jedynie na lokal skarżącego kasacyjnie.

W tym też zakresie NSA nie podzielił argumentacji sądu administracyjnego I instancji, że stan techniczny dachu oddziałował jedynie na lokal skarżącego, a tym samym to na skarżącym kasacyjnie powinien spoczywać obowiązek doprowadzenia dachu nad jego lokalem do odpowiedniego stanu technicznego. Przypomnieć bowiem należało, że przepis art. 66 p.b. odnosi się do obiektów budowlanych, a nie lokali znajdujących się w tych obiektach. Wobec tego wszelkie nakazy określone w tym przepisie mogą dotyczyć usunięcia nieprawidłowości samego tylko obiektu. NSA wskazał, iż w tym względzie zawsze należy mieć na uwadze, że w sytuacji, gdyby zły stan techniczny lokalu oddziałował na cały obiekt, wówczas możliwe byłoby nałożenie obowiązku wykonania określonych robót budowlanych w lokalu bądź w lokalach. W takim przypadku chodzi o takie roboty, które mają na celu utrzymanie w należyłym stanie obiektu budowlanego jako całości lub jego części. Stąd też, w razie złego stanu technicznego dachu nad określonym lokalem nie można przyjąć, że wynika on ze złego stanu technicznego tego lokalu oddziałującego na cały obiekt.

Do druku przygotował:
MARCIN PIETRZYK
Fot. autor

Będzie bezpiecznie

ZMODERNIZOWANO PRZEJAZD KOLEJOWY

W ubiegły poniedziałek, 6 grudnia, odbyło się uroczyste otwarcie zmodernizowanego przejazdu kolejowego wraz z automatycznymi rogatekmi przy ul. Rzepakowej w os. Przylasek Rusiecki. W wydarzeniu udział wzięli m.in. Jerzy Muzyk wiceprezydent Krakowa, Włodzimierz Zembol, dyrektor PKP PLK S.A. Zakład Linii Kolejowych w Krakowie, dyrektor biura ministra infrastruktury Andrzeja Adamczyka Maciej Michałowski oraz samorządowcy: radny Miasta Krakowa Edward Porębski i radny Dzielnicy XVIII Jan Pyż.

Zmodernizowany przejazd na ulicy Rzepakowej znajduje się na linii, która łączy Podłęże z Nową Hutą. Pociągi mogą tu rozwijać prędkość do 100 km/h. W 2018 roku, po dłuższej przerwie, wrócił tutaj ruch pociągów pasażerskich, a ubiegłoroczne uruchomienie przebudowanego kąpieliska znacznie zwiększyło natężenie ruchu samochodowego – powiedział nam Jan Pyż, jeden z inicjatorów modernizacji przejazdu.

– Ruch pociągów i zainteresowanie komunikacją kolejową rośnie, dlatego PKP PLK starają się o podnoszenie poziomu bezpieczeństwa – mówił Włodzimierz Zembol dyrektor Zakładu Linii Kolejowych w Krakowie. – Do niedawna po tej linii kolejowej prowadzony był tylko ruch towarowy i pociągów w ciągu doby było ponad dwadzieścia. Dziś mamy zupełnie inną sytuację: ten przejazd przekracza ponad sto pociągów na dobę, a bardzo mocno wzrosła też liczba jeżdżących tędy samochodów – podkreślał, zwracając uwagę, że rogatek zdecydowanie poprawiają bezpieczeństwo na tym kolejowym przejeździe.

Radny miasta Krakowa Edward Porębski przypomniał z kolei, że w tym miejscu w czerwcu 2020 roku zdarzył się poważny wypadek, co stało się impulsem do podjęcia działań na rzecz zamontowania na przejeździe rogatek. W półtora roku udało się przeprowadzić cały proces, od znalezienia finansowania po przeprowadzenie prac.

– Ruch się tutaj jest coraz większy, budowane są kolejne domy, obok powstało kąpielisko. To wszystko sprawiło, że zabiegaliśmy o tę modernizację. Na pewno będzie bezpieczniejsze – podkreślał Edward Porębski.

Zamontowany system reaguje na zbliżający się przyjazd pociągu, aby z odpowiednim wyprzedzeniem uruchomić sygnalizację świetlną i dźwiękową oraz opuścić rogatkę. W razie awarii lub dewastacji urządzeń informacja trafia do maszynistów, by ci zwolnili i wzmogli czujność, zbliżając się do przejazdu. Inwestycja kosztowała 900 tys. zł. W części dołożyło do niej także miasto.

(f)

Z NOTESU KIBICA

19.12 (niedziela) – godz. 17, III liga piłki ręcznej mężczyzn: Hutnik – AZS AGH III Kraków (hala Suche Stawy)

22.12 (środa) – godz. 18.30, 1/16 Pucharu Polski w siatkówce mężczyzn: AZS AGH Kraków – Zaksa Kędzierzyn-Koźle (hala Suche Stawy).

UDANE GRAND PRIX WETERANÓW

W Węgierskiej Górze odbył się czwarty turniej Grand Prix Polski Weteranów w tenisie stołowym. Jak zwykle nie zabrakło w wśród startujących zawodników i pingpongistów z Krakowa, w tym dwie były z Nowej Huty.

Kolejny udany występ zanotowała w swojej kategorii 50–59 **Dorota Nowacka** – sklasyfikowana jest na szóstym miejscu – chociaż w fazie grupowej trafiła znowu na wygrywającą ostatnio wszystkie zawody **Elżbietę Kazberuk** z Wrocławia. Przegrała z nią 1–3, jako jedyna w tym turnieju zabierając wrocławianie seta. W ćwierćfinale Nowacka pokonała 3–0 **Katarzynę Bielak** (Radom), ale w następnym pojedynku uległa **Dorocie Paluch** (Jastrzębie) 2–3 i nie dostała się do finału. Ostatecznie zawodniczką z Nowej Huty uplasowała się na miejscach 3–4, wygrywając jeszcze z **Ewą Polanowską** (Międzybóże) 3–1. Pierwsze miejsce zajęła natomiast Kazberuk, pokonując w decydującym starciu Paluch 3–0.

Bardzo dobrze spisała się również **Jolanta Szatko-Nowak**, która zajmuje pierwsze miejsce w klasyfikacji kategorii 60–64. Rywalizacja w Węgierskiej Górze zakończyła się jej pierwszym w tym roku triumfem w obecnej edycji Grand Prix. Nowohucianka wygrała wszystkie swoje pojedynki po 3–0, najwyżej oddając w secie tylko osiem punktów. W gronie pokonanych znalazły się **Melania Nowakowska** (Ustroń), **Danuta Nowakiewicz** (Katowice) i **Halina Kaman** (Ostrów Wielkopolski). (dan)

SZYDEŁKO W POLKOWICACH

Poprzedni szkoleniowiec drugoligowej drużyny piłkarskiej Hutnika, **Szymon Szydełko**, nie pozostawał długo bez pracy. Z nowohuckiego zespołu, który znajdował się wówczas w tabeli na przedostatnim miejscu, odszedł za porozumieniem stron 28 września. W ubiegłym tygodniu znalazł jednak nowe zajęcie. Od 9 grudnia jest bowiem trenerem występującego w I lidze Górnik Polkowice, zastępując dotychczasowego szkoleniowca, **Pawła Barylskiego**. Beniaminkowi z Dolnego Śląska też jednak nie wiedzie się w ligowej rywalizacji i po zakończeniu tegorocznych zmagania plasuje się na ostatnim miejscu. Teraz więc czeka go takie same zadanie, jak w Hutniku. Ma uniknąć degradacji, co będzie bardzo trudne do wykonania i w futbolowym środowisku słysząc o zaskoczeniu, że właśnie jemu zostało powierzono owo zadanie. Panuje przy tym opinia, że stało się tak dzięki wsparciu pewnego znanego dziennikarza sportowego. (dan)

PRZYGOTOWANIA ZACZNĄ 12 STYCZNIA

Od początku tego tygodnia piłkarze Hutnika przebywają na urlopiach, które potrwać do 11 stycznia. Nazajutrz rozpoczyna oni przygotowania do wiosennych gier w II lidze, a zaczną je 26 lutego na własnym stadionie występem przeciwko Motorowi Lublin.

Zanim jednak hutnicy udali się na wypoczynek, to przeszli testy szybkościowe–wydolnościowe i rozegrali jeszcze dwa sparingi. Najpierw pokonali 3–0 klubowych juniorów młodszych, a w następnym meczu przegrali z rezerwami Rakowa Częstochowa 3–5. – Chcieliśmy się przyglądać naszemu młodemu zawodnikowi oraz piłkarzom wypożyczonym do innych klubów i graczom, których moglibyśmy ewentualnie pozyskać – mówi szkoleniowiec Hutnika, **Krzysztof Lipecki**.

W tym drugim sprawdzianie wystąpili ci wypożyczeni. Byli to grający ostatnio w MKS Kluczbork stoper **Norbert Leśniak**, pomocnicy **Filip Handzlik** (Wisła Sandomierz) i **Mateusz Ozimek** (ŁKS Łagów). Przeciwnik Rakowowi zagrała także grupa testowanych – bramkarz **Krzysztof Bartoszek** i boczny obrońca **Mateusz Lusiusz** (obydwaj Bruksela Termalica II Nieciecza), stoper **Kacper Andrzejewski** (Miedź Legnica), defensywny gracz **Damian Matyja** (TS Węgrzce), pomocnik **Łukasz Skrzypek** (Ślęza Wrocław). Wystąpił także piętnastoletni wychowanek **Maciej Kozłowski**, z którym Hutnik podpisał pierwszą umowę. Oczywiście był to dopiero początek testów, a następnymi sprawdzianami gracze pojawią się w styczniu. – Szukamy bramkarza, kogoś na lewą obronę, stopera, pomocnika – wylicza trener Lipecki.

TAK PRZEGRĄĆ TO WIELKA SZTUKA

GRUNWALD II RUDA ŚLĄSKA – HUTNIK 37–33 (18–19)

HUTNIK: Czapelka, Tokarz – Bartosz 2, Bryl, Cichy 3, Gubała 3, Indyka, Kondela 1, Krzysztof 13, Kutek 6, Nowak, Pieczarka 3, Sobczyk, Słowiński 2.

Pierwsza akcja tego spotkania zakończyła się bramką dla gospodarzy, ale odpowiedź piłkarzy ręcznych z Krakowa była błyskawiczna. Dwie kolejne akcje zakończyły się trafieniami **Bartłomieja Krzysztofa**. Zaraz po nim celnie rzucił **Krzysztof Gubała**, a za moment poprawił Krzysztof i było już 4–1 dla hutników, którzy panowali na całym parkiecie. Spokojnie utrzymywali prowadzenie, najwyższą przewagę mieli w 18 min po rzucie **Krzysztofa Kondeli** na 15–10. Gospodarze potem zaczęli zmniejszać straty, ale przed zejściem do szatni udało im się doprowadzić tylko do stanu 18–19.

Po zmianie stron krakowianie jednak znowu ruszyli do natarcia, dobrze też grając w defensywie, dzięki czemu po rzucie karnym Krzysztofa w 40 min prowadzili 29–22. Była to największa przewaga, jaką uzyskali w tym meczu. Jednak od tego momentu przestali być tak skuteczni w ataku i Ślązacy zaczęli ich gonić, chociaż ciągle wydawało się, że Hutnik powinien wygrać to spotkanie. Tak było jeszcze w 55 min po bramce **Wojciecha Słowińskiego** na 33–30. Niestety, nie wiedzieć czemu goście przestali wtedy grać, psując co tylko popadnie do samego końca. Fatalnie spisywali się przed własną i pod

przeciwną bramką, jakby stracili umiejętności i zapomnieli, jak powinni grać. Skończyło się to ich niespodziewaną porażką. – Prowadzić siedmioma bramkami i przegrać, to jest wielka sztuka. Nawet nie wiem, co więcej powiedzieć – przyznał po meczu **Mariusz Mastalerz** z hutniczej sekcji.

Nowohucki zespół zajmuje obecnie trzecie miejsce w tabeli III ligi z dorobkiem 10 pkt, ale rozegrał dwa mecze mniej od wyprzedzających go zespołów. Prowadzi UKS 31 Rokietnica Zabrze – 14 pkt.

Kolejne spotkanie szczyptorniści z Suchych Stawów rozegrają w przedświąteczną niedzielę, 19 grudnia. Będą gospodarzami derbów Krakowa, a zmierzą się z AZS AGH III. Po tej kolejce nastąpi przerwa, która potrwa aż do 15 stycznia. (dan)

SĄ WIELCE CHIMERYCZNI

HUTNIK/WANDA – MKS II BĘDZIN 3–0 (25–19, 25–20, 25–16)

HUTNIK/WANDA: Fremel, Krzyżak, Filipczak, Zabawa, Iszczuk, Żuchowski – Macheta (libero), Juruś (I), Maciąg, Michałek.

HUTNIK – TKS TYCHY 0–3 (18–25, 23–25, 26–28)

HUTNIK/WANDA: Bogdański, Krzyżak, Filipczak, Zabawa, Iszczuk, Żuchowski – Macheta (libero), Fremel, Być.

Zmiennej formie prezentują w tym sezonie siatkarze z Nowej Huty. Nigdy nie wiadomo na co będzie ich stać, a własna hala nie zawsze jest ich atutem. Dobry tego przykład to konfrontacja z tyszanami. Zaczęli ją bardzo słabo, tylko raz właściwie zbliżając się w pierwszej partii do przeciwników. Nie na długo, gdyż zaraz znowu zaczęli zbierać cegiełki. Zmobilizował ich to jednak do lepszej gry w następnym starciu. Nadzieje na to, że zakończą je zwycięsko, a prowadzili od początku, rozwiały się jednak w samej końcówce. Zmaro-

wali wtedy kilka punktów przewagi, tracąc pięć piłek pod ręką. Musiało się więc źle skończyć. Dłużej powalczyli w ostatnim secie. Przez prawie jego połowę jednak najpierw musieli gonić wynik. Nie tylko jednak wyrównali, ale jeszcze prowadzili do stanu 23–22. Potem wszystko wróciło do „normy”.

Lepszym wynikiem zakończył się dla hutników kolejny występ, ale tego można było się spodziewać. Wszak zespół z Będzina jest ostatni w tabeli, a do tego przyjechał bez zawodników z pierwszego zespołu z I ligi. Pewne kłopoty gospodarze mieli jedynie w drugiej odsłonie. Musieli się zmobilizować, aby przeciwstawić się ambitnie walczącym wtedy młodemu konkurentom. I to wystarczyło do zwycięstwa.

Cały czas na czele tabeli czwartej grupy II ligi krajowej znajduje się MCKiS Jaworzno, które nie wie co to jest porażka – 41 pkt. Jedyne punkty straciło do tej pory w meczu wygranym 3–2, tracąc jeszcze tylko jednego seta. Hutnik/Wanda znajduje się na ósmym miejscu – 18 pkt. W tym roku nowohuckich siatkarzy czeka jeszcze jeden występ. W sobotę, 18 grudnia, zmierzy się na wyjeździe z MOSiR Jasło, z którym przegrało we własnej hali 0–3. (dan)

WIEŚCI SPOD SIATKI

I Liga Małopolska mężczyzn. AS Niepołomice – Sparta AGH 0–3 (13–25, 12–25, 20–25), AS Niepołomice – Gryf Brzesko 2–3 (22–25, 17–25, 25–18, 26–24, 13–15). Zakończyła się jesienna edycja tych rozgrywek. Na pierwszym miejscu uplasował się Gród Czapodziegrodzie – 19 pkt. Sparta AGH zajęła czwartą pozycję – 10 pkt. Ostatnia, czyli ósma, jest AS Niepołomice – 1 pkt, a o tej lokacji przesądził

jej zaległy mecz z siódmym Gryfem – 2 pkt, dla którego również była to pierwsza zdobycz w tym sezonie. Te obydwa zespoły spadły do II Ligi Małopolskiej. Natomiast Kępczanin II Kęty, który zajął szóste miejsce, zagra w barażach z najlepszym zespołem II ligi, wyłonionym spośród jej czołowej czwórki (po dwa z obydwu grup). Zwycięzca tej ostatniej konfrontacji zagra w wiosennej edycji

I ligi, która ma ruszyć już 8 stycznia.

II Małopolska Liga kobiet – grupa zachodnia. Setbol Oświęcim – Sparta UJ 3–0 (25–18, 25–17, 22–22). W bardzo nerwowej atmosferze przebiegało to spotkanie, w dużej mierze spowodowane to było poczynaniami sędziów. Ten wynik przesądził o tym, że pierwsze miejsce w tej grupie po części zasadniczej rozgrywek zajął UKS Gminy Brzeszcze – 24 pkt. Siatkarki z Nowej

Szykuje się wielka gratka dla sympatyków siatkówki w Krakowie, a już szczególnie dla tych z Nowej Huty. W środę, 22 grudnia, w hali Suche Stawy – przy ul. Ptaszyckiego – wystąpi jeden z najbardziej utytułowanych polskich zespołów siatkarzy, ośmiokrotny mistrz naszego kraju, także tytuł krotki zdobywca Pucharu Polski i najlepszy obecnie zespół Europy, który wygrał w tym roku Ligę Mistrzów – Grupa Azoty Zaksa Kędzierzyn-Koźle. Takiej drużyny klubowej – z reprezentantami Polski jak **Norbert Hubera**, **Kamil Semeniuk**, **Aleksander Śliwa**, czy **David Smith** ze Stanów Zjednoczonych – dawno w naszym mieście nie było.

PRZYJEDZIE ZAKSA KĘDZIERZYN

Okazją do zobaczenia siatkarzy z Kędzierzyna jest spotkanie Pucharu Polski. Zmierzą się oni w 1/16 tych rozgrywek z pierwszoligowym AZS AGH Kraków, który na co dzień występuje w obiekcie przy ul. Piastowskiej, czyli z drugiej strony miasta. Jednak ta hala jest za mała, aby mogła pomieścić wszystkich chętnych do zobaczenia tego meczu i akademicki klub zdecydował się zagrać na Suchych Stawach.

Bilety na to wydarzenie można kupić pod adresem www.sklep.ebilet.pl, bądź wysyłając e-mail na adres – siatkak-saghkrakow@gmail.com. Cena normalnej miejscówki wynosi 20 złotych, ulgowej 15 zł (za okazaniem legitymacji), a dzieci poniżej 10 lat mają wstęp wolny.

Spotkanie rozpocznie się o godz. 18.30, ale wejścia do hali będą otwarte już od godz. 17.30. Ci, którzy wybiorą się na te zawody, powinni pamiętać, że dojazd w tamtą stronę jest obecnie trochę utrudniony, gdyż ze względu na remont torowiska nie jeżdżą tramwaje. W zamian jest zastępcza linia autobusowa.

Organizatorzy przypominają również o stosowaniu się do zasad bezpieczeństwa, w tym podpisanie oświadczeń covidowych, ze względu na pandemię koronawirusa. Wymagane będzie też np. noszenie maseczek ochronnych. Do tego od 15 grudnia weszły w całym kraju nowe obostrzenia i obiekty sportowe mogą być wypełnione tylko w 30 procentach. Ta zasada nie obejmuje jednak osób zaszczepionych. (dan)

Huty kolejny mecz, z Victorią Witkowice, rozegrały 15 grudnia. Wynik i ich pozycję podamy w kolejnym numerze. W przypadku zwycięstwa zapewniły sobie drugą pozycję i udział w barażach o I ligę wojewódzką. Wezmą w nich udział zespoły, które zajęły 1 i 2 miejsca w grupach wschodniej oraz zachodniej. Zagrają one 18 grudnia, na krzyż (po jednym meczu), czyli wschód 1 – zachód 2 i zachód 1 – wschód 2. Już nazajutrz zmierzą się zwycięskie ekipy, a wygrana spotka się w terminie do 6 stycznia z szóstym zespołem I Ligi Małopolskiej. (dan)

17.12

TELEWIZJA

GŁOS

TYGODNIK
NOWOHUCKI

PIĄTEK

17.12

TVP1

5.20 Przysięga (542) 6.10 Elif (1113) 7.00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze 7.30 Agape 8.00 Wiadomości 8.10 Pogoda poranna 8.15 Kwadrans polityczny 8.40 Ranczo 10 (122): Wszystko jest teatrem 9.40 Komisarz Alex 14 (176): W amoku 10.35 Ojciec Mateusz 19 (248): Wina 11.25 Kasta: Sąsiadka 11.50 Sylwester z Dwójką – kulisy 12.00 Wiadomości 12.10 Agrobiznes 12.30 Agropogoda – magazyn 12.35 Magazyn rolniczy 12.55 Natura w Jedynce: Zmiana klimatu. Fakty (2) 14.00 Elif (1114) – serial, Turcja (2018) 14.50 Sylwester z Dwójką – kulisy 15.00 Wiadomości 15.10 Pogoda 15.15 Alarm! – magazyn 15.35 Gra słów. Krzyżówka (493) – teleturniej 16.05 Przysięga (543) – serial obyczajowy, Turcja (2020) 17.00 Telexpress 17.15 Jaka to melodia? (4731) – teleturniej muzyczny 17.55 Klan (3905) – telenowela TVP 18.20 Kasta: Układy – serial paradokumentalny TVP 18.55 Jeden z dziesięciu (9/128) – teleturniej 19.25 Sport 19.30 Wiadomości 20.05 Pogoda 20.10 Alarm! – magazyn 20.35 Ojciec Mateusz (342) – serial kryminalny TVP 21.25 Kulisy serialu „Na sygnale” (161) – felieton 21.35 Na sygnale (347): Tylko nie święta – serial fabularny TVP 22.05 Sylwester z Dwójką – kulisy 22.15 Czarny Czwartek. Janek Wiśniewski padł – dramat, Polska (2011); reż.: Antoni Krauze; wyk.: Michał Kowalski, Marta Kalmus, Marta Hontatko, Cezary Rybiński 0.15 Anioły Grudnia – koncert z okazji 50. rocznicy Grudnia 1970 1.45 SEAL Team – komando Foki (15) – serial, USA (2017) 2.40 Wiedźmy (7/13): Niebezpieczne związki – serial TVP 3.40 Magazyn kryminalny 997 (dozwolone od lat 16) 4.30 Notacje: Piotr Rzeczkowski. Miłość w kamieniu 4.45 Zakończenie dnia

TVP2

5.25 Na dobre i na złe (816): Rodzice i dzieci 6.20 Anna Dymna – spotkamy się: Oliwia Mrowicka 6.55 Familiada (2228) 7.30 Pytanie na śniadanie 10.40 Panorama 10.50 Pytanie na śniadanie 11.25 Zaczniemy od zdrowia (9) – magazyn 11.50 Dla niesłyszących: Barwy szczęścia (2533) – serial obyczajowy TVP 12.30 Koło fortuny (997) – teleturniej 13.15 Kozacka miłość (245) – serial kostiumowy, Rosja (2013) 14.05 Va Banque (337) – teleturniej 14.35 Na sygnale (70): Sława – serial fabularny TVP 15.10 Uśmiech losu (6) – serial obyczajowy, Portugalia (2019) 16.00 Koło fortuny (1166) – teleturniej 16.35 Familiada (2229) – teleturniej 17.15 Miłość i przeznaczenie (11) – serial obyczajowy, Turcja (2020) 18.00 Panorama 18.20 Va Banque (338) – teleturniej 18.45 Kozacka miłość (246) – serial kostiumowy, Rosja (2013) 19.35 Barwy szczęścia (2533) – serial obyczajowy TVP 20.10 Barwy szczęścia

(2534) 20.45 Kabaret. Super Show Dwójki (19) – program kabaretowy 21.55 Zniewolona (37) – serial kostiumowy, Ukraina (2019) (dozwolone od lat 16) 22.55 Zniewolona (38) (dozwolone od lat 16) 23.55 Muzyka, Taniec, Zabawa (46) – koncert 1.00 Przeczucie – film fabularny, USA (2007); reż.: Mennan Yapo; wyk.: Sandra Bullock, Julian McMahon, Nia Long, Kate Nelligan, Amber Valletta 2.50 Z podniesionym czołem 2. Odwet – film akcji, USA (2007); reż.: Tripp Reed; wyk.: Kevin Sorbo, Haley Ramm, Yvette Nipar (dozwolone od lat 16) 4.35 Rodzinka.pl – serial komediowy TVP 5.10 Zakończenie dnia

TV POLONIA

6.00 Polonia 24 6.30 Leśniczówka (179) 7.00 Wojciech Cejrowski – boso przez świat 7.30 Pytanie na śniadanie 10.40 Panorama 10.50 Pytanie na śniadanie 11.20 Co na obiad: Spagetti Putanesca 11.30 Na sygnale (319): Zazdrość i ratownictwo 12.00 Wiadomości 12.15 Poland in Undiscovered (90): Jelenia Góra 12.35 M jak miłość (1612) 13.25 M jak miłość (1613) 14.20 Szansa na sukces. Opole 2022 (11): Irena Jarocka 15.25 W kotle historii: Nie ma jak u mamy. Francuz ucieka z Polski 15.55 Bajki naszych rodziców: Przygody Bolka i Lolka: Bocian (35) 16.05 Bajki naszych rodziców: Przygody Bolka i Lolka: Fotoreporter (36) 16.15 Dziwne przygody Koziołka Matołka (18): Pod piramidami 16.30 Rodzinka.pl 12 (231) 17.00 Telexpress 17.20 Polonia jest kobietą (28) 17.50 Gra słów. Krzyżówka (489) 18.20 Na sygnale (319) 18.50 Polonia Express (33) 19.10 Ola Polonia: Polacy w Brazylii i Ameryce Południowej (59) 19.30 Wiadomości 20.05 Sport 20.10 Pogoda 20.15 Na dobre i na złe (821): Najbardziej na świecie 21.10 Kabaret. Super Show Dwójki (10) 22.05 Polonia 24 22.35 Zniewolona (29) (dozwolone od lat 16) 23.20 Zniewolona (30) (dozwolone od lat 16) 0.10 Focus on Poland (747) 0.25 Gra słów. Krzyżówka (489) 0.50 Polonia Express (33) 1.10 Ola Polonia: Polacy w Brazylii i Ameryce Południowej (59) 1.30 Powtórki programów

TELEWIZJA
KRAKÓW

6.00 Poranek TVP 3 6.05 Pogoda 6.15 Express regionów 6.25 Poranek TVP 3 7.45 Express regionów 8.00 Pamięć w kamieniu i drewnie: Cmentarze wojenne w Małopolsce – cykl reportaży 8.11 Lokalne partnerstwo ds. wody w Małopolsce (1) – cykl reportaży 8.30 Kronika dnia 8.43 Pogoda 8.45 Czas pogodnej jesieni. Magazyn nie tylko dla seniorów (47) 9.00 Kronika kulturalna 9.14 Odkryj regiony (73) 9.30 Kronika dnia 9.40 Pogoda 9.45 Tematy dnia 10.05 Wieżień miłości (85) 10.55 Rok w ogrodzie 11.15 Pospołu z wiewiórką i wołu 11.45 Rusz się człowieku 12.00 Terytorialiści (44) 12.15 Składka. Emerytura. Przyszłość 12.25 Projekt policja 12.50 Agrobiznes extra 13.05 Agropogoda – magazyn 13.20 Na zdrowie

13.30 Moja praca 14.00 Leśny kalejdoskop 14.15 „Dlaczego krowa...” 14.30 Kronika dnia 14.42 Pogoda 14.45 Express regionów 15.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego 15.20 W dobrej wierze 15.50 Składka. Emerytura. Przyszłość 16.00 Moda na język polski (36): Polskie nazwiska 16.30 Kronika dnia 16.42 Pogoda 16.45 Express regionów 16.50 Pogoda 17.00 Pogoda 17.03 Lekcje samorządowe (5) 17.10 Msza Święta dla Chorych 18.00 Pogoda 18.03 Kronika kulturalna 18.13 Odkryj regiony (73) 18.30 Kronika 18.52 Kronika sportowa 18.56 Pogoda 18.59 Tematy dnia 19.11 Turystyczna jazda (135) 19.22 W dobrej wierze (59) 19.43 Pod Tatrami: Zakopiańskie mikołajki 19.51 Dzieła, arcydzieła 19.58 Pogoda 20.01 Kultura na Ludowo#wspieram (3): Twórcy ludowi z Puszczy Sandomierskiej 20.15 Lokalne partnerstwo dla wody 20.30 Wieczna miłość 2 (184) 21.20 Na zdrowie 21.30 Kronika 21.44 Pogoda 21.46 Kronika sportowa 21.50 Studio Lotto 22.00 Dla niesłyszących: Dziennik regionów 22.15 Pogoda 22.17 Kryminalna Siódemka 22.30 Ratownicy 23.00 Echa dnia 23.15 Dla niesłyszących: Telekurier 23.40 Całkiem niezła historia 23.55 Całkiem niezła historia 0.20 Kasta: Układy 0.45 Miłosne potyczki (30)

POLSAT

6.00 Nowy dzień 8.40 Małanowski i partnerzy (546, 547) – serial fabularno-dokumentalny Polska 9.40 Sekrety rodziny – serial paradokumentalny 10.40 Dlaczego ja? – serial paradokumentalny 11.40 Gliniarze – serial paradokumentalny Polska 12.50 Wydarzenia 13.25 Interwencja – magazyn reporterów 13.40 Trudne sprawy – serial paradokumentalny 14.40 Dlaczego ja? – serial paradokumentalny 15.50 Wydarzenia, sport, pogoda 16.15 Interwencja – magazyn reporterów 16.30 Na ratunek 112 – serial paradokumentalny 17.00 Gliniarze – serial paradokumentalny 18.00 Pierwsza miłość – serial obyczajowy 18.50 Wydarzenia 19.25 Gość „Wydarzeń” 19.45 Sport, pogoda 20.05 Twoja Twarz Brzmi Znajomo 22.05 Braveheart – Waleczne serce – dramat historyczny USA (1995) 2.00 Małolaty ninja w lunaparku – komedia przygodowa USA (1998)

5.40 Uwaga! 6.00 Ukryta prawda – serial paradokumentalny 7.00 Kuchenne rewolucje – program rozrywkowy 8.00 Dzień Dobry TVN 11.35 Doradca smaku 11.45 Ukryta prawda – serial paradokumentalny 12.50 Tajemnice miłości – serial paradokumentalny 13.55 Ukryta prawda (1107, 904) – serial paradokumentalny 15.55 Kuchenne rewolucje – program rozrywkowy 17.00 Tajemnice miłości – serial paradokumentalny 18.00 Ukryta prawda – serial paradokumentalny 19.00 Fakty 19.30 Sport, pogoda 19.45 Raport smogowy 19.50 Uwaga! – magazyn reporterów 20.00 Lego Masters (7-ost.) 21.05 Uprowadzona 2 – film sensacyjny Francja (2012) 23.05 Wrota zaświatów – horror Kanada (2015)

1.00 Kuba Wojewódzki – talk-show 2.05 MasterChef: Powrót najlepszych 3.40 Uwaga! 3.55 NOC Magii

TVN 7

5.40 Szpital 6.35 Rozwód. Walka o wszystko – serial fabularno-dokumentalny 7.35 Papiery na szczęście – serial obyczajowy 8.10 Ukryta prawda (858–860) – serial paradokumentalny 11.15 Rozwód. Walka o wszystko – serial fabularno-dokumentalny 12.15 Szpital – serial paradokumentalny 13.15 SOS. Ekipy w akcji – serial paradokumentalny 14.15 Sąd rodzinny – serial fabularno-dokumentalny 15.15 Sędzia Anna Maria Wesołowska – serial fabularno-dokumentalny 16.15 Ukryta prawda – serial paradokumentalny 17.15 Ten moment 17.50 Rozwód. Walka o wszystko – serial fabularno-dokumentalny 18.55 Ukryta prawda – serial paradokumentalny 19.55 Miłe wieści 2 – program rozrywkowy 20.00 Projekt Lady 6 – reality show 21.05 Prawie święta – komediodramat USA (2016) 23.30 W doborowym towarzystwie – komediodramat USA (2004) 1.50 Druga strona medalu 3 – talk-show 2.30 NOC Magii

TV 4

6.00 Gliniarz i prokurator – serial kryminalny 7.00 Strażnik Teksasu (30) – serial sensacyjny 8.00 Nasz nowy dom – reality show 9.00 Pierwsza miłość – serial obyczajowy 9.50 Kochane pieniądze – serial paradokumentalny 10.50 Hardkorowy lombard (159, 160) – serial dokumentalny 11.50 Święty (153, 154) – serial komediowy 12.55 Galileo 13.55 STOP Drogówka – magazyn policyjny 15.55 Hardkorowy lombard (161, 1) – serial dokumentalny 16.55 Święty (155, 156) – serial komediowy 18.00 Kochane pieniądze – serial paradokumentalny 19.00 Policjanci i policjanci (800) – serial obyczajowy 20.00 Gwiazdy Kabaretu (80, 66) – program rozrywkowy 22.05 Sprawiedliwi – Wydział Kryminalny (502, 503) – serial kryminalny 0.20 Snajper. Kolejne starcie – thriller RPA (2011) 2.05 Ucho Prezesa 4 – serial komediowy 2.25 Disco Polo Life 3.25 Top 10 – lista przebojów

PULS

6.00 Zbuntowany anioł (222) – telenowela 7.00 Rodzinny interes 4 – serial obyczajowy 8.00 Lombard. Życie pod zastaw 6 (305, 306) – serial obyczajowy 10.00 Lombard. Życie pod zastaw 9 – serial obyczajowy 11.00 Zbuntowany anioł (224) – telenowela 12.00 Zaklinaczka duchów 4 (79, 80) – serial fantasy 14.00 Lombard. Życie pod zastaw 6 (307, 308) – serial obyczajowy 16.00 Rodzinny interes 5 (182, 183) – serial obyczajowy 18.00 Lombard. Życie pod zastaw 9 (431, 432) – serial obyczajowy 20.00 Zawrotna prędkość – film sensacyjny Belgia/Francja/USA (2017) 21.50 Ninja – dramat sensacyjny USA (2009) 23.25 Fighter – film sensacyjny Polska (2009) 1.25 Castle 2 – serial kryminalny 2.25 Zobacz to!

PROPOZYCJE NA PIĄTEK

TVN, GODZ. 21.05

● **UPROWADZONA 2** – Film sensacyjny zrealizowany we współpracy kinematografii Francji, USA, Turcji i Wielkiej Brytanii w roku 2012. Bryan Mills to emerytowany agent CIA, któremu udało się uwolnić porwaną przez albańskich gangsterów córkę, Kim. Po latach starań ojciec nawiązał z nią bliski kontakt. Zaczął ją szkolić, aby radziła sobie w sytuacjach zagrożenia. Chcąc odbudować więzy rodzinne, wraz z byłą żoną, Lenore, i córką Bryan organizuje wakacje w Stambule. Tam zostają porwani przez ludzi Murada, szukającego zemsty za zabicie syna. Kim udaje się uciec. Ścigana przez bandytów kobieta pomaga uwolnić się ojcu, który bezlitośnie rozprawia się z porwaczami żony.

TV POLSAT, GODZ. 22.05

● **BRAVEHEART. WALECZNE SERCE** – Dramat historyczny produkcji amerykańskiej z 1995 roku. Schyłek XIII w. Po śmierci bezdzietnego króla Szkocji władzę w kraju przejmują angielski monarcha Edward I. William Wallace jest świadkiem aktów terroru popełnianych przez Anglików. Gdy jego żona zostaje zamordowana, William decyduje się na walkę z okupantem. Wraz z mieszkańcami rodzinnej wioski szturmują angielski garnizon. Odwaga i talent bojowy natychmiast kreują Wallace'a, nazywanego Walecznym Sercem, na przywódcę powstania przeciw tyranii. Gdy Edward I wysyła na rozmowy pokojowe księżniczkę Izabelę, ta ulega fascynacji Williamem.

TVP 1, GODZ. 22.15

● **CZARNY CZWARTEK. JANEK WIŚNIEWSKI PADŁ** – Polski dramat historyczny z 2011 roku. Wybrzeże, grudzień 1970 r. Fala społecznego niezadowolenia jest reakcją na podwyżki cen mięsa. Stocznicy podejmują strajk, domagając się wyższych zarobków. Jest wśród nich Brunon Drywa z Gdyni, który niedawno przeprowadził się z żoną i dwójką dzieci do nowego mieszkania, ale jego rodzinie wciąż brakuje pieniędzy. Oddziały wojska i milicji zostają wysłane przeciwko strajkującym.

TVN, GODZ. 23.05

● **WROTA ZAŚWIATÓW** – Amerykańsko-kanadyjsko-brytyjsko-niemiecki horror z 2015 roku. Spokojne życie profesora Mike'a Lawforda ulega dramatycznej zmianie, gdy podczas parady z okazji Halloween znika jego synek. Poszukiwania nie dają rezultatu. Rok później mężczyzna zaczyna doświadczać przerażających wizji. Niezrozumiałe obrazy wydają się mieć związek z zaginięciem dziecka. Mike nie cofnie się przed niczym, by odnaleźć utraconego syna.

MATEMATYKA
507 869 805

TVP1

5.10 Klan (3901) 5.30 Klan (3902) 6.00 Magazyn Ekspresu Reporterów 7.00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze 7.40 Rok w ogrodzie 8.05 Rok w ogrodzie extra 8.20 #Murem za polskim mundurem; koncert 8.45 Pełnosprawni (432) 9.15 Fascynujący świat: Szopka Bożonarodzeniowa. Pochodzenie i tradycja 10.05 Sylwester z Dwójką – kulis 10.15 Sprawa dla reportera 11.15 Ojciec Mateusz 19 (249): Mróz 12.10 Sylwester z Dwójką – kulis 12.20 Dzięki Bogu już piątek – komedia, USA (1978); reż.: Robert Klane; wyk.: Jeff Goldblum, Donna Summer, Lionel Richie, Debra Winger 13.50 Pierwsza reprezentatywa. 100 lat od debiutu piłkarskiej reprezentacji Polski 14.10 Sylwester z Dwójką – kulis 14.15 Z pamięci: Świąteczny Karpiński 14.25 Okrasa łamie przepisy: Staropolski post wigilijny 14.55 Tajemnice miasteczka (17): Narzeczona (1) 15.55 Tajemnice miasteczka (18): Narzeczona (2) 17.00 Teleexpress 17.20 Pogoda 17.30 Jaka to melodia? (4732) 18.30 Ojciec Mateusz (342) 19.25 Sport 19.30 Wiadomości 20.05 Pogoda 20.10 Alarm! 20.25 Sylwester z Dwójką – kulis 20.35 Komisarz Alex 16 (201): Prawo Karmy – serial kryminalny TVP 21.35 Hit na sobotę: Contratiempo. Niewidzialny gość – dramat, Hiszpania (2016); reż.: Oriol Paulo; wyk.: Mario Casas, Ana Wagener (dozwolone od lat 16) 23.30 Czarny Czwartek. Janek Wiśniewski padł – dramat, Polska (2011); reż.: Antoni Krauze; wyk.: Michał Kowalski, Marta Kalmus, Marta Hontatko, Cezary Rybiński 1.30 Bernadetta. Cud w Lourdes – film biograficzny, Francja (2011); reż.: Jean Sagols; wyk.: Katia Cuq, Michel Aumont, Francis Huster, Francis Perrin 3.30 Jaka to melodia? (4732) – teleturniej muzyczny 4.20 Z pamięci: Świąteczny Karpiński 4.25 Zakończenie dnia

TVP2

5.25 Dla niesłyszących: Barwy szczęścia (2530) 5.55 Dla niesłyszących: Barwy szczęścia (2531) 6.25 Dla niesłyszących: Barwy szczęścia (2532) 7.00 Dla niesłyszących: M jak miłość (1621) 7.55 Pytanie na śniadanie 11.35 Rodzinny ekspres: Przedświąteczna spowiedź, dobry rachunek sumienia 12.15 K-9. Pies, który uratował święta – komedia, USA (2013); reż.: Benjamin Gourley; wyk.: Luke Perry, Ariana Bagley, Camrey Bagley 14.00 Familiada (2761) 14.35 Koło fortuny (1167) 15.15 Szansa na sukces. Opole

2022 (12): Wojciech Młynarski 16.20 Na dobre i na złe (827) 17.20 Wojciech Ciejrowski – bosko przez świat (110) 17.50 Dla niesłyszących: Słowo na niedzielę: Wśród nocnej ciszy, czyli pobożny teatr 18.00 Panorama 18.20 Pogoda 18.30 Postaw na milion 21 (242) 19.20 Rodzinka.pl 12 (232): Wilgotna Szeherazada 20.00 Szansa na sukces. Opole 2022 (13): Finał 21.30 Szansa na sukces. Opole 2022 (13): Finał 22.25 Hity wszech czasów (23) 23.25 Kino relaks: Weselna gorączka – film fabularny, USA (2006); reż.: Michael Black; wyk.: Heather Goldenhersh, Roger Robinson, Isla Fisher, Jason Biggs, Edward Hermann 1.10 Głowa rodziny – dramat, USA/Kanada (2016); reż.: Mark Williams; wyk.: Gretchen Mol, Gerard Butler, Willem Dafoe, Alison Brie, Alfred Molina (dozwolone od lat 16) 3.10 Złamałcha – film kryminalny, USA (2017); reż.: Jeffery Scott Lando; wyk.: Sofia Vassiliou, Kristy Swanson, Dave Davis, Logan Huffman 4.50 Rodzinka.pl 5.20 Zakończenie dnia

TV POLONIA

6.00 Polonia 24 6.30 Poland in Undiscovered (90): Jelenia Góra 6.50 Turystyczna jazda (129) 7.05 Giganci historii (48): Cichociemni. Elita polskiego podziemia 7.55 Pytanie na śniadanie 11.30 Gruby (47): Kluczyk 12.00 Gruby (57): Zasadka 12.30 Na dobre i na złe (821) 13.20 The Voice Senior (5): Bitwa 15.30 Okrasa łamie przepisy 16.00 Kulturalni PL (591) 17.00 Teleexpress 17.20 M jak miłość (1614) 18.10 Szansa na sukces. Opole 2022 (12): Wojciech Młynarski 19.10 Paryż. Śladami Chopina (14) 19.30 Wiadomości 20.05 Sport 20.10 Pogoda 20.20 Wojenne dziewczyny 4 (41) 21.10 Muzyka, Taniec, Zabawa (71) 22.10 program rozrywkowy 23.10 Uwaga, Premiera! Pitbull. Niebezpieczne kobiety – film sensacyjny, Polska (2016); reż.: Patryk Vega; wyk.: Alicja Bachleda-Córuś, Maja Ostaszewska, Joanna Kulig, Magdalena Cielecka, Anna Dereszowska, Sebastian Fabijański, Andrzej Grabowski, Piotr Stramowski, Artur Żmijewski, Zuzanna Grabowska (dozwolone od lat 18) 1.30 Powtórki programów

TELEWIZJA
KRAKÓW

6.00 Przyroda – wędka – przygoda 6.30 Na tropie przyspraw. Pikantnie i słodko 7.05 Dla niesłyszących: Spotkania w świecie ciszy 7.30 Turystyczna jazda 7.45 Starszaki 8.15 „Dlaczego krowa...” 8.30 Las bliżej nas – magazyn 8.55 Przyrodnik na tropie (28): Modraszek 9.25 Piłkarski talent 9.45 Rusz się człowieku 10.00 Pogoda 10.03 Muze-

alne opowieści 10.06 Dzieła, arcydzieła 10.10 Budujemy Sportowy Kraków 10.15 W dobrej wierze 10.37 Kronika kulturalna 10.48 Turystyczna jazda (135): Iwonicz-Zdrój 11.00 Jedź bezpiecznie (873) 11.10 Odkryj regiony 11.25 Prosto z lasu 11.45 Onkocznicy (17/21): Kraków 12.05 Qulszoł – kulinarne potyczki 12.30 Jesień w regionach 12.45 Piosenka u Ciebie 13.15 Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie 13.45 Jesień w regionach 14.00 Moda na język polski (36): Polskie nazwiska 14.30 Kronika dnia 14.42 Pogoda 14.45 Express regionów 15.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego 15.20 Dla niesłyszących: Dobre Historie 16.00 Okiem wiary 16.30 Kronika dnia 16.42 Pogoda 16.45 Express regionów 16.50 Pogoda 17.00 Pogoda 17.05 Pod Tatrami 17.15 Spichlerz smaków 17.30 Głos regionów 18.00 Pogoda 18.02 Kalejdoskop regionalny 18.14 Krzemionki 30. Przystanek reportaż (18): Przemysł 18.30 Kronika 18.52 Pogoda 18.55 Rzecz w kulturze (51) – magazyn kulturalny 19.16 Kronika kulturalna 19.30 Wolę dokument (172): Trudne słowo „Solidarność” – dyskusja 19.35 Trudne słowo „Solidarność” – film dokumentalny 20.30 Tygodnik polityczny 21.00 Całkiem niezła historia 21.15 Telewizier 21.30 Kronika 21.44 Pogoda 21.45 Kronika sportowa 21.50 Studio Lotto 22.00 Dla niesłyszących: Dziennik regionów 22.15 Pogoda 22.17 Kryminalna Siódemka 22.30 Bazyliki i bazyliki 23.00 Regionalny Magazyn Sportowy 23.15 Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie 23.50 Ona 0.05 Astronarium (66): Wielki wybuch

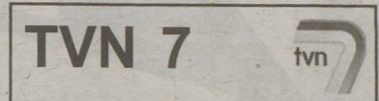
POLSAT

6.00 Nowy dzień 8.05 Kłopsiki kontratakują – film animowany USA (2013) 10.10 Ewa gotuje 10.40 Nasz nowy dom (231, 232) 12.40 Foto Models Poland 2021 (1) 13.45 Drwale i inne opowieści Bieszczadów (39, 40) 14.40 Rolnicy. Podlasie 15.45 Wieżenie (92–95) 17.45 Chłopaki do wzięcia (257, 258) 18.50 Wydarzenia 19.25 Gość „Wydarzeń” 19.45 Sport, pogoda 20.00 Świat pełen niespodzianek – musical Polska (2001) 21.40 Iron Man 2 – film s.f. USA (2010) 0.10 Pociąg z forsą – film sensacyjny USA (1995) 2.40 Resident Evil: Degeneracja – film animowany dla dorosłych Japonia (2008)

5.45 Uwaga! 6.00 Ukryta prawda – serial paradokumentalny 7.00 Kuchenne rewolucje – program rozrywkowy 8.00 Dzień Dobry TVN 11.30 Na Wspólnej (3339–3342) – serial obyczajowy 13.20 Budując marzenia – program rozrywkowy 13.55 Warsztaty świata – Anna Orska w Stolicy Bursztynu – film dokumentalny Polska 15.35

Skoki narciarskie: Zawody Pucharu Świata w Engelbergu – studio 16.00 Skoki narciarskie: Zawody Pucharu Świata w Engelbergu 18.30 Kolekcja smaków 19.00 Fakty 19.25 Sport 19.30 Kroniki Pucharu Świata w skokach narciarskich 19.40 Pogoda 19.50 Uwaga! – magazyn reporterów 20.05 Mile wiecei 2 – program rozrywkowy 20.10 Złe mamuśki 2: Jak przetrwać święta – komedia USA/Chiny (2017) 22.25 Czas na miłość – komediodramat Wielka Brytania (2013) 1.00 Uprawdżona 2 – film sensacyjny Francja (2012) 3.05 NOC Magii

5.05 Szkoła – serial paradokumentalny 6.05 Wizja na miłość 8 – reality show 7.00 Timmy i przyjaciele 2 – serial animowany 7.15 Rozwód. Walka o wszystko (15, 27) – serial paradokumentalny 9.15 Ukryta prawda (846–849, 851) – serial paradokumentalny 14.20 Makłowicz w drodze 3 (1) – magazyn 14.55 Goonies – film przygodowy USA (1985) 17.25 Królowa Śnieżka i Łowca – baśń filmowa USA (2012) 20.00 Łowca i Królowa Łodu – film fantasy USA (2016) 22.30 Piekielna głębia – film sensacyjny USA (1999) 0.40 Zbrodnia w sąsiedztwie 6 – serial dokumentalny 1.50 Druga strona medalu 3 – talk-show 2.30 NOC Magii

6.00 Flintstonowie (36, 37) – serial animowany 7.05 Dzielna Mysz – serial animowany 7.25 Galileo – program popularnonaukowy 11.35 Bibliotekarz 3: Przeklęty kielich Judasza – film przygodowy USA (2008) 13.30 STOP Drogówka – magazyn policyjny 14.35 Boj o Colę – film dokumentalny 16.20 Najgroźniejsi kierowcy świata – serial dokumentalny 17.00 Policjanci i policjanci (796–800) – serial obyczajowy 22.00 Sprawiedliwi – Wydział Kryminalny (504, 505) – serial kryminalny 0.20 Kult laleczki Chucky – horror USA (2017) 2.05 Ucho Prezesa 4 – serial komediowy 2.25 Disco Polo Life 3.25 Top 10 – lista przebojów

6.00 Castle 2 – serial kryminalny 7.00 Taki jest świat 8.00 Lombard. Życie pod zastaw 2 (75, 76) – serial obyczajowy Polska 10.00 Lombard. Życie pod zastaw 6 (304–308) – serial obyczajowy 15.00 Lombard. Życie pod zastaw 9 (428–432) – serial obyczajowy 20.00 American Assassin – thriller USA (2017) 22.05 Ochroniarz – film sensacyjny USA (2017) 0.00 Ninja 2: Cień lży – film sensacyjny Tajlandia/USA (2013) 2.00 Castle 2 – serial kryminalny 2.55 Zobacz to!

PROPOZYCJE NA SOBOTĘ

TVN, GODZ. 20.10

● **ZŁE MAMUŚKI 2: JAK PRZETRWAĆ ŚWIĘTA** – Amerykańsko-chińska komedia z 2017 roku. Przebojowe złe mamuśki nie poddają się presji świąt. Kobiety nie zamierzają poświęcać długich godzin na generalne porządki i gotowanie, nie dla nich walka o ostatnią na półce wymarzoną lalkę dla córki. Panie wolą poplotkować przy drinku. Niestety, okazuje się, że w odwiedzinach przyjadą ich konserwatywne i niezwykle surowe matki.

TVP 1, GODZ. 21.35

● **CONTRATIEMPO. NIEWIDZIALNY GOŚĆ** – Hiszpański film kryminalny z 2016 roku. Klasyczne kino kryminalne pełne zaskakujących zwrotów akcji. Zreżymowany scenariusz trzyma w napięciu i do samego końca filmu nie pozwala widzowi rozwikłać zagadki tajemniczego zabójstwa. Głównym bohaterem jest tu Adrian Doria, zdobywca tytułu Człowiek Roku, młody i zdolny przedsiębiorca, który osiągnął w życiu wszystko. Ma duże pieniądze i poukładane życie osobiste. Ale przychodzi moment, kiedy musi zacząć walczyć o odzyskanie swojego dobrego imienia. Pewnego razu budzi się w hotelowym pokoju, a obok niego leży martwa Laura Vidal. Adrian jest pierwszym podejrzanym i zostaje aresztowany. Angażuje jedną z najlepszych adwokat, Virginie Goodman, której przedstawia swoją wersję wydarzeń, wskazując jednoznacznie, że to nie on dokonał zbrodni. Jaka będzie linia obrony? Co się naprawdę wydarzyło w górskim hotelu?

TVN, GODZ. 22.25

● **CZAS NA MIŁOŚĆ** – Komedia romantyczna produkcji brytyjskiej z 2013 roku. 21-letni Tim Lake dowiaduje się od ojca, że mężczyźni w ich rodzinie mają umiejętność cofania się w czasie, dzięki której mogą wpływać na to, co dzieje się w ich życiu. Niebawem Tim dochodzi do wniosku, że najbardziej zależy mu na znalezieniu miłości. Wkrótce zakochuje się w wzajemnością w Mary, ale z powodu zbiegu okoliczności musi cofnąć się w czasie. Pojawia się w świecie, w którym nie spotkał ukochanej. Niebawem przekonuje się, że dar nie chroni go przed cierpieniem, a podróż w czasie niesie ze sobą zagrożenia.

TVP 1, GODZ. 23.25

● **WESIELNA GORĄCZKA** – Amerykańska komedia romantyczna z 2006 roku. Anderson traci ukochaną, która w jego mniemaniu jest miłością jego życia. Mężczyzna jest przekonany, że już nigdy się nie zakocha. Pod wpływem sugestii najlepszego przyjaciela Anderson spontanicznie oświadcza się przysiężniczce, Katie. Deklaracja zmienia jego życie. Katie nieoczekiwanie zgadza się go poślubić. Katie i Anderson zdobywają szansę, aby odkryć, czym właściwie jest miłość.

ZAPRASZAMY DO BARÓW MLECZNYCH NA SMACZNE I NIEDROGIE POTRAWY

- Bar „BIĘCZYCE”, os. Kazimierzowskie 22 ➔ tel. 12 648 15 10
- Bar „CENTRALNY”, os. Centrum C1 ➔ tel. 12 644 14 95
- Bar „SZKOLNY”, os. Na Skarpie 24 ➔ tel. 12 644 34 02
- Bar „PÓŁNOCNY”, os. Teatralne 11 ➔ tel. 12 644 40 87

Nowohuckie bary mleczne działają przy zachowaniu reżimu sanitarnego.

Bary już otwarte (z ograniczoną liczbą miejsc)

POTRAWY I GARMATERYA – W WYKONANIU PRACOWNIKÓW RESTAURACJI „PIASTOWSKA”

os. Kazimierzowskie 22, BAR MLECZNY obok „LUDWIKA”
Tel. 606 205 558 lub 12 648 15 10.

Zapraszamy stałych i nowych klientów do zamawiania pysznych wyrobów garmateryjnych bez konserwantów.

Różne rodzaje pierogów: ruskie, z mięsem, z serem, z kapustą białą i pieczarkami, z kapustą kiszoną i mięsem lub grzybami, z jagodami i truskawkami, a także leniwe Ewy ● kluski śląskie i kopytka ● uszka z grzybami i z mięsem ● naleśniki z serem i jabłkami ● placki ziemniaczane ● gołąbki z ryżem i mięsem ● kotlety mielone ● krokiety z mięsem, z jajkiem, kapustą białą i pieczarkami, kapustą kiszoną i mięsem lub grzybami oraz z serem i pieczarkami ● surówka z kiszanej kapusty ● sałatki: jarzynowa, pieczarkowa, „palce lizać” i śledziowa ● śledziki w śmietanie i po japońsku.

ODBIÓR I ZAMAWIANIE W BARZE MLECZNYM, os. Kazimierzowskie 22

lub W SKLEPACH: Delikatesy w os. Centrum C tel. 12 644 30 20, os. Kościuszkowski tel. 12 644 05 34, os. Mogiła tel. 12 644 47 11, DH Wanda tel. 12 648 13 25. Zapraszamy w godzinach 10-18.

4.40 Klan (3903) 5.10 Klan (3904) 5.30 Klan (3905) 6.00 Słownik polsko@polski 6.25 #Murem za polskim mundurem – koncert 6.55 Słowo na niedzielę: Wśród nocnej ciszy, czyli pobożny teatr 7.00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach 8.00 Tydzień 8.30 Zakochaj się w Polsce (242): Wołński Park Narodowy 9.05 Las bliżej nas (41) 9.25 Fascynujące dzikie ostępy zimą: Mistrzowie przetrwania 9.50 Weterynarze z sercem (112) 10.25 Klasztorne smaki Remigiusza Rączki 10.55 Słowo na niedzielę: Wśród nocnej ciszy, czyli pobożny teatr 11.00 Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry 11.55 Między ziemią a niebem 12.00 Anioł Pański 12.15 Między ziemią a niebem 12.50 Program katolicki 13.15 BBC w Jedyńce: Era przyrody (3): Zmiany 14.15 Z pamięci: Marceli Handelsman 14.25 Okrasa łamie przepisy: Ryby z dawnej Wisły 14.55 Sylwester z Dwójką – kulisy 15.00 Komisarz Alex 16 (201): Prawo Karmy 16.00 19. Konkurs Piosenki Eurowizji dla Dzieci – Paryż 2021 18.30 Jaka to melodia? (4733) 19.25 Sport 19.30 Wiadomości 20.05 Pogoda 20.20 Zenek – film obyczajowy, Polska; reż.: Jan Hryniak; wyk.: Krzysztof Czebot, Jakub Zając, Klara Bielawka, Karol Dziuba, Magdalena Berus, Jędrzej Bigosiński, Jan Frycz, Kuba Dyniewicz, Mikołaj Chroboczek, Kiril Denev 22.15 Sylwester z Dwójką – kulisy 22.25 Zakochana Jedynka: Jeden dzień – film obyczajowy, USA (2011); reż.: Lone Scherfig; wyk.: Anne Hathaway, Jim Sturgess, Ken Stott 0.25 Contratiempo. Niewidzialny gość – dramat, Hiszpania (2016); reż.: Oriol Paulo; wyk.: Mario Casas, Ana Wagener (dozwolone od lat 16) 2.20 Do diabła z miłością – komedia, Niemcy/USA (2003); reż.: Peyton Reed; wyk.: Renee Zellweger, Ewan McGregor, David Hyde Pierce, Sarah Paulson 4.10 Jaka to melodia? (4733) 4.55 Z pamięci: Marceli Handelsman 5.00 Zakończenie dnia

5.55 Dla niesłyszących: Barwy szczęścia (2533) 6.25 Dla niesłyszących: Barwy szczęścia (2534) 7.00 Dla niesłyszących: M jak miłość (1622) 7.55 Pytanie na śniadanie 10.50 Zaczynaj od zdrowia (10) 11.20 Sylwester z Dwójką – kulisy 11.30 Szansa na sukces. Opole 2022 (13): Finał 13.05 Szansa na sukces. Opole 2022 (13): Finał 14.00 Familiada (2762) 14.30 Koło fortuny (1168) 15.05 Szansa na sukces. Opole 2022 (2): Justyna Steczkowska 16.15 Paddington – film familijny, USA/Wielka Brytania/Francja (2014); reż.: Paul King; wyk.: Sally Hawkins, Hugh Bonneville 18.00 Panorama 18.20 Pogoda 18.30 Na sygnale (346): Nerwowy dzień – serial fabularyzowany TVP 18.50 Na sygnale (347): Tylko nie święta – serial fabularyzowany TVP 19.20 Rodzinka.pl 12 (233): Przeszłości nie zmieniaj – serial komediowy TVP 20.00 Kabaret. Super Show Dwójki (24) – program kabaretowy 21.05 Postaw na milion 21 (243) 21.55 Zniewolona (39) – serial kostiumowy, Ukraina (2019) (dozwolone od lat 16) 22.50 Sylwester z Dwójką – kulisy 22.55 Zniewolona (40) – serial kostiumowy, Ukraina (2019) (dozwolone od lat 16) 23.55 Kino bez granic: Arktyka – dramat, Islandia (2018); reż.: Joe Penna; wyk.: Mads Mikkelsen, Maria Thelma Smaradottir 1.45 Salto – dramat, Polska (1965); reż.: Tadeusz Konwicki; wyk.: Zbigniew Cybulski, Jerzy Block, Włodzimierz Boruński, Gustaw Holoubek, Marta Lipińska, Andrzej Lapicki, Zdzisław Maklakiewicz, Wojciech Siemion, Iga Cembrzyńska 3.40 Rodzinka.pl 4.20 Rodzinka.pl 4.55 Zakończenie dnia

6.00 Hity wszech czasów (18) 7.00 Czerdziestolatek (14/21): Sprawa Małkiewicza, czyli kamikadze 7.55 Pytanie na śniadanie 11.10 Umarł, aby żyć. Rzec o Stefanie kardynale Wyszyńskim: Matka Czacka 11.25 Ziarno: List od Mikołaja 11.55 Między ziemią a niebem 12.00 Anioł Pański 12.15 Między ziemią a niebem 12.50 Słowo na niedzielę: Wśród nocnej ciszy, czyli pobożny teatr 13.00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Świętego Jacka w Legnicy 14.15 Czerdziestolatek (15/21): Kosztowny drobiazg, czyli rewizyta 15.20 Czerdziestolatek – recepta na sukces 15.40 Powroty (72) 16.00 19. Konkurs Piosenki Eurowizji dla Dzieci Paryż 2021 18.40 Debaty Polonii 24 19.15 Program rozrywkowy 19.30 Wiadomości 20.05 Sport 20.10 Pogoda 20.20 Ojciec Mateusz 25 (320): Spadek 21.15 Ostatni prom – dramat, Polska (1989); reż.: Waldemar Krzystek; wyk.: Krzysztof Kolberger, Agnieszka Kowalska, Dorota Segda, Ewa Wencel, Artur Barciś, Jerzy Zelnik, Aleksander Bednarz, Przemek Kotek, Karolina Roczek, Jan Blecki (dozwolone od lat 16) 22.50 Wielki Test o Turystyce 0.10 Niedziela z... 1.00 Słownik polsko@polski 1.30 Powtórki programów

6.00 Pozyteczni.pl 6.30 Rolnik szuka żony 8 7.30 Terytoriali 7.45 Moto lady 8.00 Przystanek Historia (45) 8.30 Telenowyny 9.00 Największe katastrofy Opolszczyzny 9.15 Szlakiem miejsc niezwykłych: Pomniki Historii 9.25 Śniadanie samorządowe 10.00 Pogoda 10.03 Pod Tatrami 10.15 Krzemionki 30. Przystanek reportaż (18): Przemysł 10.30 Magazyn medyczny 10.45 Wielcy z Małopolski 11.00 Woł do dokument – dyskusja 12.05 Moje wielkie, wiejskie wesele 12.20 Dom czy mieszkanie? Oto jest pytanie 12.30 Gwiazdy od Szafy 12.45 Historie motocyklowe 13.00 Piosenka dla Ciebie życzeń 14.00 Rączka gotuje 14.30 Kronika dnia 14.42 Pogoda 14.45 Express regionów 15.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego 15.20 Kościół z bliska 16.00 Cafe piosenki: Jan Wojdak 16.30 Kronika dnia 16.42 Pogoda 16.45 Express regionów 16.50 Pogoda 17.00 Pogoda 17.05 Krakowskie portrety: Beata Szymańska. Złota godzina 17.30 Układ 18.00 Pogoda 18.02 Rzec w kulturze (51) 18.30 Kronika 18.52 Pogoda 18.55 Bliżej polityki 19.10 Krzemionki 30. Przystanek reportaż (18) 19.30 Krakowskie portrety 20.01 Olkuskie organy 20.30 Przyroda – wędka – przygoda 21.00 Kuchenne recepty 21.30 Kronika 21.44 Pogoda 21.45 Kronika sportowa 21.50 Studio Lotto 22.00 Dla niesłyszących: Dziennik regionów 22.15 Pogoda 22.17 Kryminalna Siódemka extra 22.30 Mroczne dziełnice (dozwolone od lat 16) 23.00 Regionalny Magazyn Sportowy 23.15 Piosenka dla Ciebie 0.20 Rolnik szuka żony 8

6.00 Nowy dzień 7.45 Smerfy: Opo- wieść wigilijna – film animowany USA (2011) 8.15 Świętastyczne kole- dowanie – film animowany USA (2010) 8.25 Epoka lodowcowa: Ma- mucia Gwiazdka – film animowany USA (2011) 8.55 Renifer Niko ra- tuje brata – film animowany Fran- cja/Niemcy/Dania/Irlandia (2012) 10.40 Mój przyjaciel smok – film fa- milijny USA (2016) 12.50 Księga dżungli – film przygodowy USA/ Wielka Brytania (2016) 15.05 Kochaj albo rzuć – komedia Polska (1977) 17.40 Nasz nowy dom 18.50 Wydarze- nia 19.20 Sport, pogoda 19.30 Państwo w państwie 20.00 Kabaret Smile. Tu i teraz 22.05 Faceci w czerni 3 – kome- dia s.f. USA (2012) 0.20 Resident

Evil: Zagłada – horror Francja/Au- stralia/Niemcy/USA (2007) 2.35 Love Island. Wyspa miłości (118, 119)

5.30 Ukryta prawda – serial paradoku- mentalny 6.25 Kuchenne rewolucje – program rozrywkowy 7.25 Nowa Maja w ogrodzie – magazyn ogrodnicy 7.55 Akademia ogrodnika – magazyn ogrod- niczy 8.00 Dzień Dobry TVN 11.30 Kobieta na krańcu świata – serial doku- mentalny 12.05 Co za tydzień 12.40 Kolekcja smaków – magazyn 13.15 Budując marzenia – program rozrywko- wy 13.50 Patent na święta – program rozrywkowy 14.25 Lego Masters – pro- gram rozrywkowy 15.30 Skoki narciar- skie: Zawody Pucharu Świata w Engel- bergu – studio 16.00 Skoki narciarskie: Zawody Pucharu Świata w Engelbergu 18.30 Pada Shrek – film animowany USA (2007) 19.00 Fakty 19.25 Sport 19.30 Kroniki Pucharu Świata w sko- kach narciarskich 19.40 Pogoda 19.50 Uwaga! 20.05 Zjawa – dramat bio- graficzny USA/Hongkong/Tajwan/ Kanada (2015) 23.25 Kontrabanda – dramat sensacyjny USA/WielkaBry- tania/Francja (2012) 1.40 MasterChef (2) – program rozrywkowy 3.20 NOC Magii

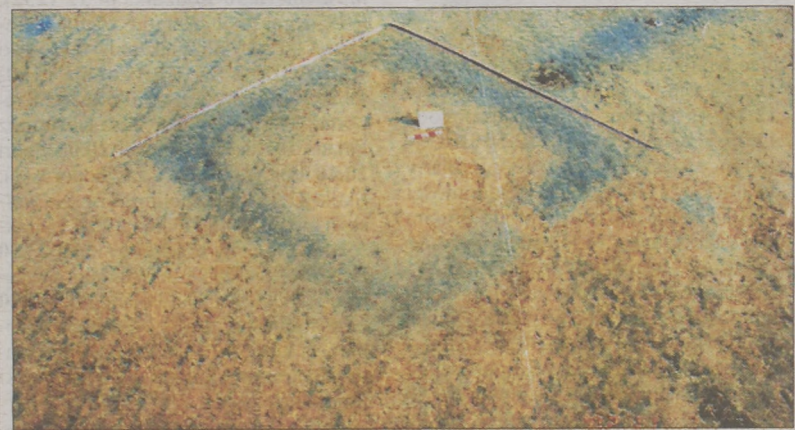
5.05 Szkoła – serial paradokumental- ny 6.00 Wizja na miłość 8 – reality show 7.00 Timmy i przyjaciele 2 – se- rial animowany 7.15 Rozwód. Walka o wszystko (17,28) – serial paradokumen- talny 9.15 Ukryta prawda (852, 853, 855–857) – serial paradokumentalny 14.30 Projekt Lady 6 – reality show 15.35 Johnny English. Reaktywacja – komedia przygodowa Wielka Bryta- nia/USA/Francja (2011) 17.45 Step Up 3 – film muzyczny USA (2010) 20.00 King Kong – film przygodowy Nowa Zelandia/USA/Niemcy (2005) 23.55 Król Skorpion 3: Odkupienie – film przygodowy USA (2012) 2.25 NOC Magii

6.00 Flintstonowie (38, 39) – serial animowany 7.10 Dzielna Mysz – serial animowany 7.30 Księżniczka łabędzi: Skarb czarnoksiężnika – film animo- wany USA (1998) 8.50 Flintstonowie – komedia USA (1994) 10.50 Galileo (915, 916) – program popularnonauko- wy 12.50 Park jurajski 3 – film przy- godowy USA (2001) 14.45 Ostatni le- gion – dramat historyczny Francja/ Słowacja/Wielka Brytania/Włochy (2007) 16.55 Gwiazdy Kabaretu – pro- gram rozrywkowy 18.00 STOP Dro- gówka – magazyn 19.00 Galileo 20.00 Apokalypso – dramat przygodowy USA (2006) 22.55 Nawrót depresji gangstera – komedia USA (2002) 0.55 El Chapo: Początek i koniec – film do- kumentalny USA 2.05 Ucho Prezesa (2, 4) – serial komediowy 3.25 Top 10 – li- sta przebojów

5.40 Rodzinny interes 4 (179, 180) – serial obyczajowy 7.35 Rodzinny inte- res 5 (181) – serial obyczajowy 8.35 Księżniczka – baśń filmowa Kanada (2008) 10.25 Święta na Manhattanie – film familijny USA/Kanada (2011) 12.20 Najpiękniejsze baśnie braci Grimm: Wieloskórka – baśń filmowa Niemcy (2012) 13.30 Najpiękniejsze baśnie braci Grimm: Czerwony Kapturek – baśń filmowa Niemcy (2012) 14.45 Strażnicy Galaktyki 2 – film s.f. USA/NowaZelandia/Kanada (2017) 17.35 Giganci ze stali – film s.f. USA/Indie (2011) 20.00 Mecha- nik: Prawo zemsty – film sensacyjny USA (2011) 21.50 Liberator – film sensacyjny USA/Francja (1992) 23.55 Spartan – thriller Niemcy/USA (2004) 2.00 Zobacz to!

TAJEMNICZE OBIEKTY ROZRYWKOWE

Archeologia pełna jest zagadek, których w świetle obecnej wiedzy naukow- cy nie potrafią rozwiązać. Jedną z nich jest ta dotycząca funkcji i pierwot- nego kształtu niektórych obiektów, odkrywanych podczas badań wykopal- skowych. Obiekty archeologiczne są to relikty dawnej zabudowy, np. budyn- ków, dróg, różnych konstrukcji czy też grobów.

Obiekt rowkowy z Zakrzowca, pow. wielicki.

Ponieważ do czasów współczesnych zachowały się tylko ślady zagłębione w ziemi, a naziemne uległy całkowitemu zniszczeniu, odtworzenie pierwotnego kształtu tych konstrukcji jest często nie- możliwe. Część z nich wymyka się na- szym możliwościom interpretacji ze względu na inne postrzeganie świata. Do takich obiektów należą np. wszyst- kie związane z religią i życiem duchow- ym. W niniejszym artykule przyjrzy- my się obiektom odkrywającym na cmen- tarzyskach, będących być może śladami po jakiś nieznanych dzisiaj obrzędach.

Obiekty rowkowe, bo o nich mowa, są to czworokątne założenia o długości boków od kilku do kilkunastu metrów. Rysują się one w ziemi w postaci row- ków o szerokości kilkudziesięciu cm i głębokości też kilkudziesięciu cm i naj- częściej trójkątnym przekroju. Obiekt rowkowy odkryto m.in. na osadzie cel- tyckiej w Krakowie Pleszowie 17. Jest to bardzo zniszczone założenie, co utrudnia jego rekonstrukcję. W obrębie czworobocznej przestrzeni otoczonej ro- wem (a być może także wałem ziem- nym) znajdował się pochówek psa oraz kilka jam, których wyposażenie (kości zwierzęce i ludzkie, rozdrobniona cera- mika) wskazuje, że mogły to być jamy ofiarne. Najprawdopodobniej również w tej przestrzeni znajdował się grób wo- jownika celtyckiego, którego pozostało- ści w postaci luźnych zabytków odkry- to w tym rejonie. Analogiczne założenia rowkowe z grobem pośrodku znane są z osad celtyckich na Śląsku, np. z No- wej Cerekwi. Obiekty takie występują licznie na terenach zamieszkałych przez Celtów od Francji, poprzez południowe Niemcy aż po Morawy i określane są mianem *Viereckschanze*. Są to założenia o charakterze sakralnym, gdzie miejsce zebrań wspólnoty otoczone jest wałem i rowem. Na tak zamkniętej przestrzeni dokonywano różnych obrzędów o cha- rakterze religijnym czy też spotkań spo- łeczno-politycznych.

Założenia takie spotykane są również na stanowiskach kultury przeworskiej,

przy czym ich wyraźną koncentrację widać w dorzeczu górnej Wisły. Odkry- to je na cmentarzysku w Zakrzowcu, pow. wielicki, na cmentarzysku w Kry- spinowie, pow. krakowski czy w Mora- wiankach i Michałowicach w woj. świę- tokrzyskim. Datowane są one od schył- ku I w. p.n.e do połowy II w. n.e.

Obiekty rowkowe spotykane na cmen- tarzyskach kultury przeworskiej niewąt- pliwie związane są z ich funkcjonowa- niem. Nie są to jednak jednostkowe gro- by. W obrębie wypelniska rowków od- najdywano nierzadko drobny materiał, taki jak ceramika i przedmio- ty metalowe, np. zapinki, a także pojedy- nczne przepalone kości ludzkie i węgle drzewne. Uważa się, że przedmioty te mogły dostać się do rowków przypad- kowo, bo znajdowane były w górnych partiach zasypiska rowków. W rowek czasem wtórnie zostały wkopywane cia- łopalne pochówki, gdyż dzisiaj widocz- ne są skupiska kości ludzkich, fragmen- ty potłuczonej ceramiki oraz pojedyncze elementy dodatkowego wyposażenia, np. części stroju czy uzbrojenia. Mogą to nie być pojedyncze pochówki, ale efekt rytuału, gdzie spalone szczątki zmarłego rozsypywano w kilku miej- scach w obrębie rowka.

Sama funkcja obiektów rowkowych pozostaje niejasna. Wykluczyć można hipotezę, że założenia te związane były z pochówkami ludzi o wysokiej pozycji społecznej, gdyż wyposażone były ra- czej ubogo. Nie są to również założenia otaczające stos grobowy, ponieważ nie znaleziono wewnątrz śladów ognisk. Powszechnie przyjmuje się ich celtyckie pochodzenie, bo spotykane są również na stanowiskach kultury lateńskiej oraz na obszarach, gdzie kontakty z Celtami były szczególnie silne, jak to miało miejsce w Małopolsce. Niewątpliwa wydaje się również ich jakaś bliżej nie- określona funkcja kultowa. Odpowiedź jaka, jest jednak wciąż poza możliwo-ściami naukowców.

Małgorzata Byrska-Fudali
Fot. Tomasz Rodak

KARP KRÓLEWSKI

lin • amur • szczupak • sandacz • sum

Plac Targowy "PIAST" paw. 3 os. Piastów 60A 31-625 Kraków
SPRZEDAŻ OD 17 GRUDNIA 2021 r. (piątek)

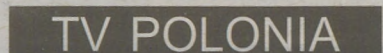

5.20 Przysięga (543) **6.05** Elif (1114) **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Okiem wiary **8.00** Wiadomości **8.10** Pogoda poranna **8.15** Kwadrans polityczny **8.40** Ranczo 10 (123): Depresja Biskupa **9.40** Komisarz Alex 14): Trzy stopy pod ziemią **10.35** Ojciec Mateusz 19 (251): Jaki ojciec... **11.25** Kasta: Układy **12.00** Wiadomości **12.10** Agrobiznes **12.30** Agropogoda **12.35** Magazyn rolniczy **12.50** BBC w Jedyńce: Era przyrody (3): Zmiany **14.00** Elif (1115) **15.00** Wiadomości **15.10** Pogoda **15.15** Alarm! **15.35** Gra słów. Krzyżówka (494) **16.05** Przysięga (544) – serial obyczajowy, Turcja (2020) **17.00** Teleexpress **17.15** Jaka to melodia? (4734) **17.55** Klan (3906) **18.20** Kasta: Gliniarz **18.55** Jeden z dziesięciu (10128) **19.25** Sport **19.30** Wiadomości **20.05** Pogoda **20.10** Alarm! **20.30** Leśniczówka (458) **21.00** Teatr Telewizji: Ich czworo – spektakl teatralny, Polska; reż.: Marcin Wrona; wyk.: Małgorzata Kożuchowska, Artur Żmijewski, Agata Buzek, Mariusz Ostrowski, Maja Ostaszewska, Aniela Łoniewska **22.50** Świat bez fikcji: Kliknij, żeby zmienić swoje życie: Sekrety globalnego szaleństwa – film dokumentalny, Wielka Brytania (2019) **23.55** Jeden dzień – film obyczajowy, USA (2011); reż.: Lone Scherfig; wyk.: Anne Hathaway, Jim Sturgess, Ken Stott **1.50** Drogi wolności (2): Nieśmiertelnik – serial TVP **2.55** Oficerowie (1/13): Stinger – serial kryminalny TVP; reż.: Maciej Dejczer; wyk.: Borys Szy, Magdalena Rózczyńska, Katarzyna Cynke, Cezary Pazura, Kamil Maćkowiak, Wojciech Pszoniak, Jan Englert (dzwolone od lat 16) **3.55** Przewodnik dla podróżnika na Marsa – film dokumentalny, Wielka Brytania (2017) **4.55** Notacje: Zbigniew Rymar. Sztuka jest najważniejsza **5.10** Zakończenie dnia

5.25 Na dobre i na złe (817): Ludzie chwasty **6.25** Anioł Stróż – reportaż **6.55** Familiada (2229) **7.30** Pytanie na śniadanie **10.40** Panorama **10.45** Pytanie na śniadanie **11.20** Rodzinka.pl 9 (187): Zero tolerancji **11.50** Dla niesłyszących: Barwy szczęścia (2534) **12.30** Koło fortuny (1000) **13.15** Kozacka miłość (246) **14.05** Va Banque (338) **14.35** Na sygnale (71): Zabójczy pocałunek **15.10** Uśmiech losu (7) **16.00** Koło fortuny (1169) – teleturniej **16.35** Familiada (2230) – teleturniej **17.15** Miłość i przeznaczenie (12) – serial obyczajowy, Turcja (2020) **18.00** Panorama **18.20** Va Banque (339) – teleturniej **18.45** Kozacka miłość (247) – serial kostiumowy, Rosja (2013) **19.35** Barwy szczęścia (2534) – serial obyczajowy TVP **20.10** Barwy szczęścia (2535) **20.40** Kulisy serialu „M jak miłość” (1356) **20.55** M jak miłość (1623) – serial TVP **21.55** Zniewolona (41) – serial kostiumowy, Ukraina (2019) (dzwolone od lat 16) **22.55** Zniewolona (42) (dzwolone od lat 16) **23.55** Paterson – komediodramat, Niemcy/Francja/USA (2016); reż.: Jim Jarmusch; wyk.: Adam Driver, Golshifteh Farahani, Barry Shabaka Henley (dzwolone od lat 16) **2.05** O mnie się nie martw (6/13) – serial komediowy TVP **3.05** Arktyka – dramat, Islandia (2018); reż.: Joe Penna; wyk.: Mads Mikkelsen, Maria Thelma Smaradottir **4.55** Rodzinka.pl **5.20** Zakończenie programu

6.00 Słownik polsko@polski **6.30** Kościół online **6.50** Rok 1981. Kalendarium (46) **7.00** Polskie święta niespotykane **7.30** Pytanie na śniadanie **10.40** Panorama **10.45** Pytanie na śniadanie

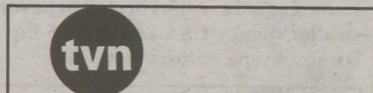
11.15 Co na obiad: Południwiczki cieple **11.30** Barwy szczęścia (2467) **12.00** Wiadomości **12.15** W obiektywie Polonii: Wschód **12.35** Wojenne dziewczyny 4 (41) **13.25** Ojciec Mateusz 25 (320): Spadek **14.20** Kulturalni PL (591) **15.20** Polskie święta niespotykane **15.50** Ugotuj nam bajkę: Tomcio Paluch **16.05** Figa Migu (25): Prezent dla Mikołaja **16.15** Wieczór z Wiadomirkiem **16.30** Rodzinka.pl 12 (232): Wilgotna Szeherazada **17.00** Teleexpress **17.20** Słownik polsko@polski **17.50** Gra słów. Krzyżówka (490) **18.20** Barwy szczęścia (2467) **18.55** reportaż **19.20** Polacy świata: Kazimierz Fajans **19.30** Wiadomości **20.05** Sport **20.10** Pogoda **20.20** Czas honoru (1): Skok **21.10** Czas honoru (2): Na polskiej ziemi **22.05** Polonia 24 **22.35** Tak-sówkarz – cichy bohater grudnia **23.30** Rodzinka.pl 12 (232): Wilgotna Szeherazada **0.00** Focus on Poland (748) **0.20** Gra słów. Krzyżówka (490) **0.50** Polonia jest kobietą (28) **1.20** Polacy Świata: Kazimierz Fajans **1.30** Powtórki programów

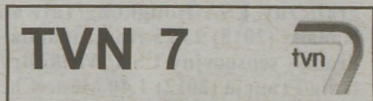
6.00 Poranek TVP 3 **6.05** Pogoda **6.15** Express regionów **6.25** Poranek TVP 3 **7.45** Express regionów **8.01** Szalom na Szerokiej 2019: Michael Winograd & The Honorable Mentshn – koncert **8.30** Kronika dnia **8.43** Pogoda **8.45** Kronika sportowa **8.50** Uwolnić dobro: Urszula Smok **9.00** Etnopejzaż (1): Ukraińcy **9.30** Kronika dnia **9.40** Pogoda **9.42** Auto bezpieczni 2021 (1) **9.45** Bliżej polityki **10.05** Więzień miłości (86) **10.55** Rok w ogrodzie **11.15** Rączka gotuje **11.45** Na ludowo **12.00** Godki fest ucieczki: Myszy **12.15** Składka. Emerytura. Przyszłość **12.25** Ratownicy **12.50** Agrobiznes extra **13.05** Agropogoda – magazyn **13.20** Na zdrowie **13.30** Bazyry i bazariki **14.00** Drzewa pomorskich lasów **14.15** Całkiem niezła historia **14.30** Kronika dnia **14.42** Pogoda **14.45** Express regionów **15.00** Koronka do Miłosierdzia Bożego **15.20** Agape **16.00** Kuchenne recepty **16.30** Kronika dnia **16.42** Pogoda **16.45** Express regionów **16.50** Pogoda **17.00** Pogoda **17.03** Auto bezpieczni 2021 (1) **17.07** Więcej sportu (53) **17.30** Głos regionów **18.00** Pogoda **18.03** Jedź bezpiecznie (874) **18.14** Kolej na kolej. Inwestycje Małopolskie (28) **18.30** Kronika **18.52** Kronika sportowa **18.56** Pogoda **18.59** Tematy dnia **19.11** Nowohucka Kronika Filmowa (722) **19.20** Niecodziennik (34) **19.31** Magazyn medyczny **19.47** Budujemy Sportowy Kraków (14) **19.58** Pogoda **20.01** Cracovia Danza **20.30** Wieczna miłość 2 (185) **21.20** Na zdrowie **21.30** Kronika **21.44** Pogoda **21.46** Kronika sportowa **21.50** Studio Lotto **22.00** Dla niesłyszących: Dziennik regionów **22.15** Pogoda **22.15** Kryminalna Siódemka **22.30** Zamknięty świat **23.00** Echa dnia **23.15** Dla niesłyszących: Telekurier **23.40** Całkiem niezła historia **23.55** Całkiem niezła historia **0.20** Kasta **0.45** Miłosne potyczki (31) **1.45** Głos regionów **2.20** Dla niesłyszących: Telekurier **2.40** Całkiem niezła historia **2.55** Całkiem niezła historia **3.10** Miłosne potyczki (31)

6.00 Nowy dzień **8.40** Malanowski i partnerzy (548, 550) **9.40** Sekrety rodziny **10.40** Dlaczego ja? **11.40** Gliniarze **12.50** Wydarzenia **13.25** Interwencja **13.40** Trudne sprawy **14.40** Dlaczego ja? **15.50** Wydarzenia, sport, pogoda **16.15** Interwencja **16.30** Na ratunek **112** **17.00** Gliniarze **18.00** Pierwsza miłość **18.50** Wydarzenia **19.25** Gość „Wydarzeń” **19.45** Sport, pogoda **20.05** Czarna jaskółka – thriller USA (2018) **23.00** Księga ocalenia – dramat sensacyjny USA (2010) **1.40** Wyspa tajemnic – thriller USA (2010) **4.20** Kabaretowa Ekstraklasa

5.10 Uwaga! **5.25** Nowa Maja w ogrodzie **5.50** Akademia ogrodnika **6.00** Ukryta prawda **7.00** Kuchenne rewolucje **8.00** Dzień Dobry TVN **11.35** Miłe wieści 2 – program rozrywkowy **11.45** Ukryta prawda – serial paradokumentalny **12.50** Tajemnice miłości – serial paradokumentalny **13.55** Ukryta prawda (1108, 905) – serial paradokumentalny **15.55** Kuchenne rewolucje – program rozrywkowy **17.00** Tajemnice miłości – serial paradokumentalny **18.00** Ukryta prawda – serial paradokumentalny **19.00** Fakty, sport, pogoda **19.50** Raport smogowy **19.55** Uwaga! – magazyn reporterów **20.10** Doradca smaku **20.15** Na Wspólnej – serial obyczajowy **20.55** Milionerzy **21.35** Władcy umysłów – thriller USA (2011) **23.45** Cztery Gwiazdki – komedia USA/Niemcy (2008) **1.30** Co za tydzień **2.05** Urowadzona 2 – serial sensacyjny **3.05** Uwaga! **3.25** NOC Magii

5.40 Szkoła – serial fabularno-dokumentalny **6.35** Rozwód. Walka o wszystko – serial paradokumentalny **7.35** Papiery na szczęście – serial obyczajowy **8.10** Ukryta prawda (861-863) – serial paradokumentalny **11.15** Rozwód. Walka o wszystko – serial fabularno-dokumentalny **12.15** Szpital – serial paradokumentalny **13.15** SOS. Ekipy w akcji – serial paradokumentalny **14.15** Sąd rodzinny – serial fabularno-dokumentalny **15.15** Sędzia Anna Maria Wesołowska – serial fabularno-dokumentalny **16.15** Ukryta prawda – serial paradokumentalny **17.15** Ten moment **17.50** Brzydula 2 (217) – serial komediowy **18.25** Rozwód. Walka o wszystko – serial paradokumentalny **19.30** Papiery na szczęście – serial obyczajowy **20.00** Brzydula 2 (218) – serial komediowy **20.35** Cicha noc – dramat obyczajowy Polska (2017) **22.50** Oujia: Narodziny zła – horror USA/Chiny/Japonia (2016) **0.50** Zbrodnia w sąsiedztwie 6 – serial dokumentalny **1.55** Druga strona medalu **3** (6, 7) – talk-show **3.05** NOC Magii

6.00 Gliniarz i prokurator – serial kryminalny **7.00** Strażnik Teksasu – serial sensacyjny **8.00** Nasz nowy dom – reality show **9.00** Pierwsza miłość – serial obyczajowy **9.50** Kochane pieniądze – serial paradokumentalny **10.50** Hardkorowy lombard (161, 1) – serial dokumentalny **11.50** Święty (155, 156) – serial komediowy **12.55** Pamiętnik z wakacji – serial paradokumentalny **13.55** STOP Drogówka – magazyn policyjny **15.55** Hardkorowy lombard (2, 3) – serial dokumentalny **16.55** Święty (157, 158) – serial komediowy **18.00** Kochane pieniądze – serial paradokumentalny **19.00** Policjantki i policjanci (801) – serial obyczajowy **20.00** Sprawiedliwi – Wydział Kryminalny – serial kryminalny **21.00** Córka wilka – thriller Kanada (2019) **23.00** Nawrót depresji gangstera – komedia USA (2002) **1.05** Śmierć na 1000 sposobów (6, 7, 8) – serial dokumentalny

6.00 Zbuntowany anioł (223) **7.00** Rodzinny interes 5 (181) **8.00** Lombard. Życie pod zastaw 6 (306, 307) **10.00** Lombard. Życie pod zastaw 9 **11.00** Zbuntowany anioł (225) **12.00** Zaklinaczka duchów 4 (80, 81) **14.00** Lombard. Życie pod zastaw 6 (308, 309) **16.00** Rodzinny interes 5 (183, 184) **18.00** Lombard. Życie pod zastaw 9 (432, 433) **20.00** Żywiol. Deepwater Horizon – dramat Hongkong/USA (2017) **22.00** American Assassin – thriller USA (2017) **0.10** Zły Mikołaj – komedia USA/Niemcy (2003) **2.00** Zobacz to!

NAŚLADOWCY MICHNIKA

Rocznica wprowadzenia stanu wojennego minęła pod znakiem ujawnionych nagrań o gorącej przyjaźni Michnika z Jaruzelskim. Jeszcze raz zobaczyliśmy jak część elit przedsierniowej opozycji i solidarnościowej konspiracji zbratała się z komunistycznymi zbrodniarzami. Niczego bardziej obrzydliwego nie mogliśmy zobaczyć, niestety skutki tej zdrady do dzisiaj ciążyą na naszej politycznej rzeczywistości. Ci sami, którzy trzydzieści lat temu dzięki takim jak Michnik uniknęli rozliczenia za kolaborację z Sowietami przeciwko własnemu narodowi, po kilku latach sięgnęli po wyborcze zwycięstwa, a dzisiaj brylują w Europarlamencie, występując przeciwko Polsce za unijne srebrniki. Jak się tam dostali? Z list Platformy i z rekomendacji złodziejskiej szajki, która dziś unika rozliczenia dzięki zblatowaniu z nadzwyczajną kastą. Tylko radykalne zerwanie z przeszłością tzw. trzeciej RP, pozwoli uwolnić się od dzisiejszych naśladowców Michnika.

Tymczasem w Warszawie trwa kampania na rzecz usunięcia nazwy ronda Romana Dmowskiego z centrum stolicy. Chcą tego ci sami, którzy kiedyś bronili Jaruzelskiego i komunistów, a dziś wysługują się brukselskim i berlińskim protektorem. W Warszawie pod rządami Trzaskowskiego taka zmiana jest możliwa, ale trzeba zdawać sobie sprawę, że za chwilę pojawiają się żądania zniszczenia także jego pomnika, a chwilę później wymazania z planu Warszawy ulic marszałka Piłsudskiego, gen. Andersa czy Armii Krajowej. Obóz zdrady narodowej nie cofnie się przed niczym.

W ostatnią niedzielę zebrała się Rada Krajowa Platformy, na której Tusk przedstawił swoje nadziej na powrót do władzy. Jego zdaniem odbędą się przyspieszone wybory, do których Platforma pójdzie w sojuszu z... KOD-em. Ten polityczny nieboszczyk urasta zdaniem Tuska do roli ostatniej deski ratunku dla słabnącej i skłóconej partii. Zadaniem KOD ma być kontrola uczciwości wyborów. Towarzystwo, które jest znane ze zbierania do puszek pieniędzy na swojego lidera, teraz ma być odpowiedzialne za rzetelny wynik wyborów. Jeżeli trzeba się obawiać wyborczych szachrajstw, to raczej należy patrzeć na ręce członkom komisji z Platformy czy PSL, nie mówiąc już o kodziarzach, których z pewnością nie można podejrzewać, że troszczą się o demokrację. Kwestionowanie wyniku demokratycznych wyborów w 2015 roku i wszczynanie ulicznych awantur miało przecież zastąpić demokratyczne procedury walki o władzę.

W Platformie wybrano wiceprzewodniczących, wśród nich tak wybitnych polityków jak Kopacz czy Arłukowicz. Na Radzie Krajowej wiele było pogroźek pod adresem rządu Prawa i Sprawiedliwości, ale jak zwykle żadnego programu na przyszłość. Tusk przepcze w miejscu i czeka na propozycję kolejnej posady w Brukseli, a jego partia opiera swoją przyszłość na takich politycznych znakomitościach jak Grodzki, Gawłowski, Neumann, Jachira, Joński czy Nitras. W tej sytuacji nawet bezbarwny Hołownia może Platformie odbierać posłów i działaczy.

Trudno się dziwić, że przegląd politycznych wydarzeń ostatniego tygodnia zniechęca do obserwowania polityki. Niech jednak Tusk nie wyobraża sobie, że mając taką partię i taką pustkę programową, wygra jakiegokolwiek wybory, bez względu na to czy zostaną przyspieszone, czy odbędą się w normalnym terminie.

RYSZARD TERLECKI

Sprawy duże i małe

PRZESTAŃCIE KŁAMAĆ

Gdy słucham prezesa NBP Adama Glapińskiego o najlepszej sytuacji gospodarczej Polski od czasów zaborów, o pełnych złota sejfach i w ogóle o tym, że koniunktura dla naszego kraju jest bardzo dobra to zdaje sobie sprawę jaki dysonans on tworzy między wyobrażeniami, a rzeczywistością. To już nie jest nachalna propaganda w stylu TVP Kurskiego, ale zwykłe kłamstwo. No może poza jednym twierdzeniem prezesa NBP, że złotych mamy w brud i możemy mieć jeszcze więcej. Faktycznie drukujemy coraz więcej banknotów NBP, ale niestety są one bez pokrycia w towarze, co pogłębia inflację. Już niedługo będziemy mieli w kieszeniach coraz więcej pieniędzy tylko coraz mniej towarów za nie kupimy. To wszystko ma miejsce w chorej gospodarce i chorym państwie, a nie znakomicie się rozwijającym.

W listopadzie oficjalnie ogłoszono, że inflacja w Polsce sięga już 8 procent, a to nie koniec, bo planowane podwyżki energii elektrycznej prowadzą nas po nowym roku do inflacji dwucyfrowej, czyli ponad 10 proc. Wątpliwą pociechą dla naszych obywateli jest twierdzenie, że inflacja dotyka także innych państw. W tym przypadku oceny rządzących i opozycji są zbieżne. Kryzys gospodarczy ma charakter globalny. To cena jaką świat płaci za osłonę w pierwszych okresie pandemii, gdy banki drukowały jak szalone pieniądze, obligacje i tym samym osłabiały walutę, a produkcja stała lub pełzała. Rozregulowane rynki i braki produktów są coraz większe. Jednego tylko nam nie brakuje, waluty bez pokrycia towarami, a to się nazywa inflacją.

To wszystko oznacza, że musimy nauczyć się żyć z inflacją. Odbudowa zdrowej gospodarki to nie takie proste. Podejmowane doraźne działania antyinflacyjne nie rozwiążą problemu. Tarcza inflacyjna w postaci obniżek akcyzy, czy podatków, a także zasiłków osłonowych to tylko uśmierzanie bólu, a nie leczenie przyczyn choroby. Zresztą dodrukowane na zasiłki pieniądze bez pokrycia tylko zwiększą inflację. Dodatkowym kłamstwem jest twierdzenie, że nasze płace rosną szybciej niż inflacja. Być może dotyczy to wąskiej grupy rządzących, ale nie zwykłych obywateli. Wielu z nas odczuwa coraz bardziej inflację idącą do sklepu, czy na targ i płacąc coraz więcej za podstawowe artykuły żywnościowe. Jak wskazują badania już 80 procent Polaków zaczyna ograniczać zakupy ze względu na rosnące ceny towarów i usług.

Coraz więcej ludzi ma dość głupich i manipulacyjnych kłamstw w stylu jakoby mielibyśmy najtańsze paliwo wśród państw UE. Przecież nawet człowiek średnio wykształcony ma wiedzę, że nie liczy się cena nominalna, ale siła nabywcza pieniądza. Cóż z tego, że w Polsce mamy niską cenę paliwa i wyprzedza nas tylko Bułgaria i Rumunia, gdy w krajach Beneluxu i innych rozwiniętych państwach Unii za średnią płacę można kupić zdecydowanie więcej paliwa! I taka jest prawda o tanim paliwie w Polsce.

Tegoroczne Święta Bożego Narodzenia będą skromne i ciche i to nie z powodu lockdownu jak rok temu, ale wysokich cen. Ograniczymy zakupy, a to zła wiadomość dla producentów i handlu, a w konsekwencji całej krajowej gospodarki opartej na trendzie konsumenci. Oby chociaż były szczerze i oparte na prawdzie, bo Polacy to ludzie mądrzy i coraz bardziej mają dość kłamstw, które serwują im opływający w dostatki sprawujący władzę.

ŚLAWOMIR PIETRZYK

TVP1

5.15 Przysięga (544) 6.05 Elif (1115) 7.00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze 7.30 Kościół z bliska 8.00 Wiadomości 8.10 Pogoda poranna 8.15 Kwadrans polityczny 8.35 Ranczo 10 (124): Wet za wet 9.35 Komisarz Alex 15 (185): Włócznie Amazonki 10.35 Ojciec Mateusz 20 (252): Vistula Beach 11.25 Kasta: Gliniarz – serial paradokumentalny TVP 12.00 Wiadomości 12.10 Agrobiznes 12.30 Agropogoda 12.35 To się opłaca 12.55 Natura w Jedyńce: Pierwszy rok życia zwierzęcych maluchów (1) 14.00 Elif (1116) 15.00 Wiadomości 15.10 Pogoda 15.15 Alarm! 15.35 Gra słów. Krzyżówka (495) 16.05 Przysięga (545) 17.00 Teleexpress 17.15 Jaka to melodia? (4735) – teleturniej muzyczny 17.55 Klan (3907) – telenowela TVP 18.20 Kasta: Żłudna nadzieja 18.55 Jeden z dziesięciu (11/128) 19.25 Sport 19.30 Wiadomości 20.05 Pogoda 20.10 Alarm! – magazyn 20.30 Leśniczówka (459) 21.05 Pełny obraz – cykl dokumentalny 22.00 Magazyn Ekspresu Reportersów 23.05 Ocaleni – reality show (dzwolone od lat 16) 0.10 Magazyn śledczy Anity Gargas (214) – magazyn 0.50 Loch Ness – film fabularny, USA/Wielka Brytania (1997); reż.: John Henderson; wyk.: Ted Danson, Joely Richardson, Ian Holm 2.40 Strażacy 2 (15): Krok przed metą 3.35 Magazyn Ekspresu Reporterów 4.35 Notacje: Przemysław Śliwa. Przemówienie, nauczyłeś się teatru 4.55 Zakończenie dnia

TVP2

5.30 Na dobre i na złe (818): Wstań i walcz 6.25 W służbie bliźniemu – reportaż 6.55 Familiada (2230) 7.30 Pytanie na śniadanie 10.40 Panorama 10.45 Pytanie na śniadanie 11.20 Rodzinka.pl 9 (188): Na dwa fronty 11.50 Dla niesłyszących: Barwy szczęścia (2535) – serial obyczajowy TVP 12.30 Koło fortuny (1001) 13.15 Kozacka miłość (247) 14.05 Va Banque (339) – teleturniej 14.35 Na sygnale (72 „Roszarda” – serial fabularny TVP 15.10 Uśmiech losu (8) – serial obyczajowy, Portugalia (2019) 16.00 Koło fortuny (1170) – teleturniej 16.35 Familiada (2231) – teleturniej 17.15 Miłość i przeznaczenie (13) – serial obyczajowy, Turcja (2020) 18.00 Panorama 18.20 Va Banque (340) – teleturniej 18.45 Kozacka miłość (248) – serial kostiumowy, Rosja (2013) 19.35 Barwy szczęścia (2535) – serial obyczajowy TVP 20.10 Barwy szczęścia (2536) 20.40 Kulisy serialu „M jak miłość” (1357) 20.55 M jak miłość (1624) – serial TVP 21.55 Zniewolona (43) – serial kostiumowy, Ukraina (2019) (dzwolone od lat 16) 22.55 Zniewolona (44) (dzwolone od lat 16) 23.55 Ludzkie historie: Jutro czeka nas długi dzień – film dokumentalny 1.35 300 mil do nieba – dramat, Polska/Francja/Dania (1989); reż.: Maciej Dejczer; wyk.: Wojciech Kłata, Rafał Żimowski, Kama Kowalewska, Jadwiga Janowska-Cieślak, Adrianna Biedrzyńska, Krzysztof Stroiński, Wiesław Komasa, Ryszard Mróz 3.20 Pateron – komediodramat, Niemcy/Francja/USA (2016); reż.: Jim Jarmusch; wyk.: Adam Driver, Golshifteh Farahani, Barry Shabaka Henley (dzwolone od lat 16) 5.20 Zakończenie programu

TV POLONIA

6.00 Polonia 24 6.30 Pożyteczni.pl 7.00 Polskie Święta (2) 7.30 Pytanie na śniadanie 10.40 Panorama 10.45 Pytanie na śniadanie 11.15 Co na obiad: Wątróbki gesie 11.30 Barwy szczęścia (2468) 12.00 Wiadomości 12.15 Polonia jest kobietą (28) 12.45 Czas hono-

ru (1): Skok – serial TVP 13.35 Czas honoru (2): Na polskiej ziemi 14.25 Giganci historii (49) 15.15 Królewskie sekrety (8) 15.30 Polskie Święta (2) 16.05 Przyjaciele Misia i Margolci (51) 16.30 Rodzinka.pl 12 (233) 17.00 Teleexpress 17.20 Zakochaj się w Polsce (225): Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku 17.50 Gra słów. Krzyżówka (491) 18.20 Barwy szczęścia (2468) 18.50 Nad Niemnem 19.10 Studio Lwów 19.30 Wiadomości 20.00 Dżingiel Wiadomości 20.05 Sport 20.10 Pogoda 20.20 Ojciec Mateusz 5 (67) 21.10 Ojciec Mateusz 5 (68) 22.05 Polonia 24 22.35 Sterk –aczy silny – film dokumentalny 23.30 Rodzinka.pl 12 (233) 0.00 Focus on Poland (749) 0.20 Gra słów. Krzyżówka (491) 0.50 Nad Niemnem 1.10 Studio Lwów 1.30 Powtórki programów

TELEWIZJA KRAKÓW

6.00 Poranek TVP 3 6.05 Pogoda 6.15 Express regionów 6.25 Poranek TVP 3 7.00 Poranek TVP 3 7.30 Poranek TVP 3 7.45 Express regionów 8.01 Cracovia Danza. Kraków tańcem malowany 8.30 Kronika dnia 8.43 Pogoda 8.45 Magazyn medyczny 9.01 Więcej sportu (53) 9.21 Nowohucka Kronika Filmowa (722) 9.30 Kronika dnia 9.40 Pogoda 9.42 Auto bezpieczni (2) 9.45 Tematy dnia 10.05 Więzień miłości (87) 10.55 Działka na balkonie 11.15 Kul-szoł 11.45 Moda na styl 12.00 Rozmowy bardzo kulturalne 12.15 Składka. Emerytura. Przyszłość 12.25 Zamknięty świat 12.50 Agrobiznes extra 13.05 Agropogoda 13.20 Eko patent (12) 13.30 Kierunek Urbex 13.45 Turystyczna jazda 14.00 Las bliżej nas 14.30 Kronika dnia 14.42 Pogoda 14.45 Express regionów 15.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego 15.20 Kościół z bliska 15.50 PFRON wspiera dostępność 16.00 Zielnik regionalny 16.15 Wyprodukowano w Polsce 16.30 Kronika dnia 16.42 Pogoda 16.45 Express regionów 16.50 Pogoda 17.02 Auto bezpieczni 2021 (2) 17.03 Lekcje samorządowe (3) 17.09 Kolej na kolej. Inwestycje Małopolskie (28) 17.21 Budujemy Sportowy Kraków (14) 17.30 Głos regionów 18.00 Pogoda 18.03 Niedzielnik (34) 18.14 Wielcy z Małopolski: Karol Olszewski 18.30 Kronika 18.52 Kronika sportowa 18.56 Pogoda 18.59 Tematy dnia 19.11 Czytać, zrozumieć, działać (12) 19.17 Twarze i pejzaże Małopolski 19.58 Pogoda 20.01 Rzec w kulturze (51) 20.24 Kwartet: Małe Słowianki 20.30 Wieczna miłość 2 (186) 21.20 Eko patent (12) 21.30 Kronika 21.44 Pogoda 21.46 Kronika sportowa 21.50 Studio Lotto 22.00 Dla niesłyszących: Dziennik regionów 22.15 Pogoda 22.15 Kryminalna Siódemka 22.30 Jesień na Rodos 23.00 Echa dnia 23.15 Sprawa dla reportera 0.20 Kasta 0.45 Miłosne potyczki (32)

POLSAT

6.00 Nowy dzień 8.40 Malanowski i partnerzy (551, 552) – serial fabularno-dokumentalny Polska 9.40 Sekrety rodziny – serial paradokumentalny 10.40 Dlaczego ja? – serial paradokumentalny 11.40 Gliniarze – serial paradokumentalny Polska 12.50 Wydarczenia 13.25 Interwencja – magazyn reporterów 13.40 Trudne sprawy – serial paradokumentalny 14.40 Dlaczego ja? – serial paradokumentalny 15.50 Wydarczenia, sport, pogoda 16.15 Interwencja – magazyn reporterów 16.30 Na ratunek 112 – serial paradokumentalny 17.00 Gliniarze – serial paradokumentalny 18.00 Pierwsza miłość – serial obyczajowy 18.50 Wydarczenia 19.25 Gość „Wydzień” 19.45 Sport, pogoda 20.05 Pasażerowie – dramat s.f. USA/Australia (2016) 22.40 Zmowa milczenia – thriller Francja (2003) 0.40 Wybraniec śmierci – film sensacyjny USA (1990) 2.35 Love Island. Wyspa miłości (118, 119) – reality show

5.40 Uwaga! 6.00 Ukryta prawda 7.00 Kuchenne rewolucje 8.00 Dzień Dobry TVN 11.35 Doradca smaku – magazyn kulinarny 11.45 Ukryta prawda – serial paradokumentalny 12.50 Tajemnice miłości – serial paradokumentalny 13.55 Ukryta prawda (1109, 906) – serial paradokumentalny 15.55 Kuchenne rewolucje – program rozrywkowy Polska 17.00 Tajemnice miłości – serial paradokumentalny 18.00 Ukryta prawda – serial paradokumentalny 19.00 Fakty 19.35 „Kontrola 2” – premiera Playera 19.40 Sport, pogoda 19.55 Raport smogowy 20.00 Uwaga! 20.15 Doradca smaku – magazyn kulinarny 20.20 Na Wspólnej – serial obyczajowy 21.00 Milionerzy – teleturniej 21.40 Zamieć – thriller USA/Kanada/Francja (2009) 23.40 Superwizjer 0.20 Kuba Wojewódzki – talk-show 1.25 Na granicy światów – serial s.f. 2.25 Uwaga! 3.45 NOC Magii

TVN 7

5.40 Szpital 6.35 Rozwód. Walka o wszystko 7.35 Papiery na szczęście 8.05 Miłe wieści 2 – program rozrywkowy 8.10 Ukryta prawda (864-866) 11.15 Rozwód. Walka o wszystko – serial paradokumentalny 12.15 Szpital – serial paradokumentalny 13.15 Receptura (1) 14.15 Sąd rodzinny – serial fabularno-dokumentalny 15.15 Sędzia Anna Maria Wesołowska – serial fabularno-dokumentalny 16.15 Ukryta prawda – serial paradokumentalny 17.15 Ten moment 17.50 Brzydula 2 (218) – serial komediowy 18.25 Rozwód. Walka o wszystko – serial paradokumentalny 19.30 Papiery na szczęście – serial obyczajowy 20.00 Brzydula 2 (219) – serial komediowy 20.35 Wrogowie publiczni – film gangsterski USA (2009) 23.25 Piekni na głębia – film sensacyjny USA (1999) 1.45 Druga strona medalu 3 (8-ost.) – talk-show 2.20 Druga strona medalu 4 (1, 2) – talk-show 3.25 NOC Magii

TV 4

6.00 Gliniarz i prokurator – serial kryminalny 7.00 Strażnik Teksasu – serial sensacyjny 8.00 Nasz nowy dom – reality show 9.00 Pierwsza miłość – serial obyczajowy 9.50 Kochane pieniądze – serial paradokumentalny 10.50 Hardkorowy lombard (2, 3) – serial dokumentalny 11.50 Święty (157, 158) – serial komediowy 12.55 Pamiętniki z wakacji – serial paradokumentalny 13.55 STOP Drogówka – magazyn policyjny 15.55 Hardkorowy lombard (4, 5) – serial dokumentalny 16.55 Święty (159, 160) – serial komediowy 18.00 Kochane pieniądze – serial paradokumentalny 19.00 Policjantki i policjanci (802) – serial obyczajowy 20.00 Sprawiedliwi – Wydział Kryminalny – serial kryminalny 21.05 Grudge: Kłątwa 2 – horror USA (2006) 23.10 Najdłuższy marsz Bily'ego Lynna – dramat obyczajowy USA/Wiek Brytania/Chiny (2016) 1.35 Śmierć na 1000 sposobów (9, 6) – serial dokumentalny

PULS

6.00 Zbuntowany anioł (224) 7.00 Rodzinny interes 5 – serial obyczajowy 8.00 Lombard. Życie pod zastaw 6 (307, 308) 10.00 Lombard. Życie pod zastaw 9 – serial obyczajowy 11.00 Zbuntowany anioł (226) – telenowela 12.00 Zaklinaczka duchów 4 (81, 82) – serial fantasy 14.00 Lombard. Życie pod zastaw 6 (309, 310) – serial obyczajowy 16.00 Rodzinny interes 4 (184, 185) – serial obyczajowy 18.00 Lombard. Życie pod zastaw 9 (433, 434) – serial obyczajowy 20.00 Jawajska gorączka – film sensacyjny USA (2013) 22.05 Zawrotna prędkość – film sensacyjny Belgia/Francja/USA (2017) 0.00 Zły Mikołaj 2 – komedia USA (2016) 1.50 Zobacz to!

TYM RAZEM... PO RYBY

Wigilia Świąt Bożego Narodzenia w polskiej tradycji, oprócz koł i opłatek, kojarzy się także z karpem. Dlatego tym razem nie będę pisał o wyprawach na ryby, ale podzielę się sugestią, gdzie jechać po ryby. Oczywiście po karpie.

Po świąteczne królewskie karpie warto wybrać się do opactwa sióstr benedyktynek w Staniątkach. Ryby pochodzą ze stawów znajdujących się przy ich klasztorze, w których prowadzona jest ekologiczna hodowla karpia, dzięki czemu są bardzo smaczne i cieszą się uznaniem. Ryby można nabywać wyłącznie w opactwie od poniedziałku do soboty w godzinach 9.00–16.30.

Sprzedaż odbywa się na podwórzu opactwa. Wejście czarną bramą od ulicy Klasztornej. Ze względu na duży ruch, siostry proszą o nieparkowanie samochodów wzdłuż muru, a na parkingu znajdującym się u zbiegu ulic Klasztornej i kard. Stefana Wyszyńskiego (ok. 50 metrów od wejścia na podwórze). Informacje dotyczące sprzedaży można uzyskać pod numerem telefonów: 12 281 80 58, 507 677 825. Dochód ze sprzedaży karpia zasili opactwo, w którym siostry przeprowadzają wiele prac remontowych. A my będziemy mieć wyjątkowo smacznego karpia na wigilię.

JAKUB KLEN

Za kierownicą

NAJLEPSZY PREZENT ZGOTOWAŁ PAD

Grudzień każdego roku to miesiąc oczekiwania na prezenty. Dla wszystkich polskich posiadaczy prawa jazdy – a stanowią oni prawie połowę polskiego społeczeństwa – najlepszy prezent zgotował PAD. Prezydent RP był bowiem łaskaw podpisać w tym tygodniu ustawę o zwiększeniu wysokości obowiązujących w naszym kraju mandatów, która zacznie obowiązywać od początku przyszłego roku. Za wykroczenia w ruchu drogowym zapłacimy w 2022 roku nie 8, ani nawet nie 10 proc. stanowiące wysokość pleniące się w naszym kraju inflacji, ale 300, 500 czy 700 proc. więcej od wysokości mandatów, jakie obowiązywały jeszcze w 2021 roku. Kiedy to prawo głosowano w parlamencie uzasadnienie tej podwyżki było proste – mandaty nie wzrastały od ćwierćwiecza, więc najwyższy czas, by na drogach, a nie tylko w supermarketach, sklepach i placach targowych było drożej. No to będzie...

Najważniejszy dla prawodawców był fakt, że limit przekraczania prędkości na ulicach i drogach w obszarze zabudowanym zmniejsza się z 51 km/godz. do 31 km/godz. Mandat za takie wykroczenie wynosi obecnie 200 – 300 zł, a w 2022 roku płacić się będzie 800 zł. Nadto jeżeli ktoś w ciągu 2 lat od pierwszego takiego wykroczenia popełni identyczne kolejne to zapłaci 1600 zł. I oczywiście starosta powiatu, który wystawił prawo jazdy zatrzyma je – na wniosek „chłopców-radarowców” – na 3 miesiące. Szczególnym dobrodziejstwem dla budżetu państwa – do którego trafiają należności z mandatów – jest właśnie owa instytucja recydywy, czyli ponownego identycznego wykroczenia popełnionego przed upływem 2 lat od pierwszego. Płaci się wtedy dwukrotnie więcej. Przykładem niech będzie zwyczajna kolizja. Do tej pory winny kolizji płacił 200 – 500 zł, a teraz będzie musiał wyłożyć z kieszeni 1500 zł, a w przypadku recydywy – 3000 zł.

Jazda po spożyciu alkoholu lub innego podobnie działającego środka (czyli upośledzającego umysł) kosztowała do tej pory maksymalnie 5000 zł, a od Nowego Roku te 5000 zł to będzie ustawowe minimum. Ba, aż 8000 zł mandatu zapłaci ktoś, kto dopuścił pijanego lub naćpanego za kierownicę. Także rowerzysta alkoholem nawalony jak stodoła po zbiorach będzie płacić, choć tylko 1000 zł. I pomyśleć, że w czasach PRL najrozsądzą karą dla pijanego rowerzysty było spuszczenie przez milicjanta powietrza z obu kół jednoślada napędzanego siłą mięśni...

Najwyższą zaś karą za wykroczenia w ruchu drogowym będzie od 2022 roku 30000 zł. Od razu widać, że prawodawcy dostosowali tę karę – a i wszystkie inne mandaty – do swoich parlamentarnych i pozaparlamentarnych apañaży. Ta najwyższa kara to równowartość ok. 30 najniższych emerytur lub ponad 10 najniższych pensji. A przecież emeryci, renciści i najmniej zarabiający też jeżdżą i to niekiedy nie rowerem. Lepiej chyba było oprzeć się na jakiejś stałej bazie, od której zależeć ma wysokość mandatów, a nie na widzimisię P.T. Pań i Panów Parlamentarzystów. Wtedy rokrocznie można by rewaloryzować wysokość kar nakładanych za wykroczenia na drodze.

Jednak sam pomysł „prezentu mandatowego” dla wszystkich posiadaczy polskich praw jazdy ma i swoje dobre strony. Nie wiecie, jaki prezent pod choinkę sprawić komuś z rodziny lub znajomemu kierowcy? Kupcie skarbonkę! To taki pojemniczek z podłużną dziurką w pokrywie, przez którą wrzuca się do środka monety lub banknoty. Przy zakupie skarzonki trzeba jednak pamiętać, by była ona zdolna pomieścić nie tyle 30000 zł, ale co najmniej 5000 zł. A nowelizując ustawę mandatową można było zastosować model znany od 1918 roku w Finlandii i innych krajach skandynawskich. Wysokość kary winna być adekwatna do zdolności płatniczych popełniającego wykroczenie. W końcu każdy obywatel składa co roku PIT. A jak ktoś jest polskim milionerem, to za mandat może zapłacić nie 30000 zł, a nawet kilkaset tysięcy złotych.

WOJCIECH MACHYNIŃSKI

TVP1

5.20 Przysięga (545) 6.05 Elif (1116) 7.00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze 7.30 Rodzinny ekspres: Przedświątca na spowiedź, dobry rachunek sumienia 8.00 Wiadomości 8.10 Pogoda poranna 8.15 Kwadrans polityczny 8.35 Ranczo 10 (125): Polityczny zombie 9.35 Komisarz Alex 15 (186): Sejf 10.35 Ojciec Mateusz 20 (253): Ufo 11.25 Kasta: Żłudna nadzieja 12.00 Wiadomości 12.10 Agrobiznes 12.30 Agropogoda 12.35 Rok w ogrodzie extra 12.55 Natura w Jedyne: Pierwszy rok życia zwierzęcych maluchów (2) 14.00 Elif (1117) – serial, Turcja (2018) 15.00 Wiadomości 15.10 Pogoda 15.15 Alarm! – magazyn 15.35 Gra słów. Krzyżówka (496) – teleturniej 16.05 Przysięga (546) – serial obyczajowy, Turcja (2020) 17.00 Teleexpress 17.15 Jaka to melodia? (4736) – teleturniej muzyczny 17.55 Klan (3908) – telenowela TVP 18.20 Kasta: Turnus – serial paradokumentalny TVP 18.55 Jeden z dziesięciu (12/128) – teleturniej 19.25 Sport 19.30 Wiadomości 20.05 Pogoda 20.10 Alarm! – magazyn 20.30 Leśniczówka (460) 21.00 Wielki Test o Książkach na Święta 22.30 Otrzymaliśmy Ducha przybrania za synów – film dokumentalny 23.40 Oddaj mi dziecko – dramat obyczajowy, USA (2017); reż.: Michael Feifer; wyk.: Amanda Clayton, Brandon Barash, Patrika Darbo 1.20 Tajemnica Enigmy (3/8) – Próba dywersji – serial TVP 2.10 Bodo (3) – serial biograficzny 3.20 #Murem za polskim mundurem – koncert 3.50 Niebo bez gwiazd – film dokumentalny; reż.: Katarzyna Dąbrowska-Kulacz 4.45 Notacje – cykl dokumentalny 4.55 Zakończenie dnia

TVP2

5.25 Na dobre i na złe (819): Matka dobra, matka zła 6.25 Pożyteczni.pl 6.55 Familiada (2231) 7.30 Pytanie na śniadanie 10.40 Panorama 10.45 Pytanie na śniadanie 11.20 Rodzinka.pl 9 (189): Domowe zapętlenie 11.50 Dla niesłyszących: Barwy szczęścia (2536) 12.30 Koło fortuny (1002) – teleturniej 13.15 Kozaka miłość (248) 14.05 Va Banque (340) 14.35 Na sygnale (73): Babski team 15.10 Uśmiech losu (9) – serial obyczajowy, Portugalia (2019) 16.00 Koło fortuny (1171) – teleturniej 16.35 Familiada (2232) – teleturniej 17.15 Miłość i przeznaczenie (14) – serial obyczajowy, Turcja (2020) 18.00 Panorama 18.20 Va Banque (341) – teleturniej 18.45 Kozaka miłość (249) – serial kostiumowy, Rosja (2013) 19.35 Barwy szczęścia (2536) – serial obyczajowy TVP 20.10 Barwy szczęścia (2537) 20.40 Kulisy seriali „Na dobre i na złe” i „Na sygnale” (162) 20.55 Na dobre i na złe (828): Na razie stabilnie 21.55 Zniwola (45) – serial kostiumowy, Ukraina (2019) (dzwolone od lat 16) 22.55 Zniwola (46) (dzwolone od lat 16) 0.00 Miłość na Gwiazdkę – film obyczajowy, USA (2017) 1.35 McMafia (2) – serial, Wielka Brytania (2018) (dzwolone od lat 16) 2.45 Świat w czasach zarazy – film dokumentalny, Francja (2020) 3.00 Happy Olo – pogodna ballada o Olku Dobie – film dokumentalny; reż.: Krzysztof Paweł Bogocz, Marcin Macuk 4.15 Za marzenia (12) – serial TVP 5.10 Zakończenie dnia

TV POLONIA

6.00 Polonia 24 6.30 Korona królów (357) 7.00 Polskie Święta (3) 7.30 Pytanie na śniadanie 10.40 Panorama 10.45 Pytanie na śniadanie 11.15 Co na obiad: Skrzydełka w mleku 11.30 Barwy szczęścia (2469) 12.00 Wiadomości 12.15 Nad Niemnem 12.35 Ojciec Mateusz 5 (67): Sonata 13.25 Ojciec Ma-

teusz 5 (68) 14.25 Wirtuozii V4+. Międzynarodowy talent show 2021 (3) 16.30 Rodzinka.pl 12 (234) 17.00 Teleexpress 17.20 Wicina przerwane dziedzictwo? 17.50 Gra słów. Krzyżówka (492) 18.20 Barwy szczęścia (2469) 18.50 Kierunek Zachód (144) 19.10 Magazyn z Wyp (171) 19.30 Wiadomości 20.05 Sport 20.10 Pogoda 20.20 Ranczo 8 (99) 21.10 Ranczo 8 (100): W blasku fleszy 22.05 Polonia 24 22.35 Magazyn Ekspresu Reporterów 23.30 Rodzinka.pl 12 (234): Słona zupa 0.00 Focus on Poland (750) 0.20 Gra słów. Krzyżówka (492) 0.50 Kierunek Zachód (144) 1.10 Magazyn z Wyp (171) 1.30 Powtórki programów

TELEWIZJA KRAKÓW

6.00 Poranek TVP 3 6.05 Pogoda 6.15 Express regionów 6.25 Poranek TVP 3 7.45 Express regionów 8.01 Wesołe lata Telewizji Kraków: Przeboje „Spotkań z balladą” (2) 8.30 Kronika dnia 8.43 Pogoda 8.45 Wielcy z Małopolski: Karol Olszewski 9.00 Jedź bezpiecznie (874) 9.15 Prosto z lasu 9.30 Kronika dnia 9.40 Pogoda 9.42 Auto bezpieczni (3) 9.45 Tematy dnia 10.05 Wieźnię miłości (88) 10.55 Raj Adama 11.15 Słodka kuchnia Pszczółek 11.45 Dom czy mieszkanie? Oto jest pytanie 12.00 Ona 12.15 Składka. Emerytura. Przyszłość 12.25 Jesień na Rodos 12.50 Agrobiznes extra rolniczy 13.05 Agropogoda 13.20 Poradnik zakupowy 13.30 Welcome to Poland 14.00 Historie motocyklowe 14.15 Telewizor 14.30 Kronika dnia 14.42 Pogoda 14.45 Express regionów 15.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego 15.20 Okiem wiary 16.00 Szukamy w archiwach 16.15 Moje wielkie, wiejskie wesele 16.30 Kronika dnia 16.42 Pogoda 16.45 Express regionów 16.50 Pogoda 17.00 Pogoda 17.03 Auto bezpieczni (3) 17.06 W dobrej wierze 17.26 Na pielgrzymkowych szlakach Małopolski 17.30 Głos regionów 18.00 Pogoda 18.03 Nowohucka Kronika Filmowa 18.14 Spichlerz smaków 18.30 Kronika 18.52 Kronika sportowa 18.56 Pogoda 18.59 Tematy dnia 19.11 Jedź bezpiecznie (874) 19.21 Kultura na Ludowo-wspieram (4) 19.37 Eko patent (5) 19.45 Niedzielnik (34) 19.58 Pogoda 20.01 Kwartet 20.23 Kwartet – felietony 20.30 Wieczna miłość 2 (187) 21.20 Poradnik zakupowy 21.30 Kronika 21.44 Pogoda 21.46 Kronika sportowa 21.50 Studio Lotto 22.00 Dla niesłyszących: Dziennik regionów 22.15 Pogoda 22.15 Kryminalna Siódemka 22.30 Ochotnicy 23.00 Echa dnia 23.15 Dla niesłyszących: Telekurier 23.40 Całkiem niezła historia 23.55 Całkiem niezła historia 0.20 Kasta 0.45 Miłosne potyczki (33) 1.45 Głos regionów 2.20 Dla niesłyszących: Telekurier 2.40 Całkiem niezła historia 2.55 Całkiem niezła historia 3.10 Miłosne potyczki (33)

POLSAT

6.00 Nowy dzień 8.40 Malanowski i partnerzy (555, 556) – serial fabularno-dokumentalny 9.40 Sekrety rodziny – serial paradokumentalny 10.40 Dlaczego ja? – serial paradokumentalny 11.40 Gliniarze – serial paradokumentalny 12.50 Wydarzenia 13.25 Interwencja 13.40 Trudne sprawy – serial paradokumentalny 14.40 Dlaczego ja? – serial paradokumentalny 15.50 Wydarzenia, pogoda 16.15 Interwencja 16.30 Na ratunek 112 – serial paradokumentalny 17.00 Gliniarze – serial paradokumentalny 18.00 Pierwsza miłość – serial obyczajowy 18.50 Wydarzenia 19.25 Gość „Wydarzeń” 19.45 Sport, pogoda 20.00 Wkręci – komedia Polska (2014) 22.25 Officer Blart – komedia sensacyjna USA (2009) 0.25 Medalion – film sensacyjny Hongkong/USA (2003) 2.15 Kabaretowa Ekstraklasa 2.35 Lovelsland. Wyspa miłości (119, 120) – reality show

tvn

6.00 Ukryta prawda – serial paradokumentalny 7.00 Kuchenne rewolucje 8.00 Dzień Dobry TVN 11.35 Doradca smaku 11.45 Ukryta prawda 12.50 Tajemnice miłości – serial paradokumentalny 13.55 Ukryta prawda (1110, 907) – serial paradokumentalny 15.55 Kuchenne rewolucje – program rozrywkowy 17.00 Tajemnice miłości – serial paradokumentalny Polska 18.00 Ukryta prawda – serial paradokumentalny 19.00 Fakty 19.35 Sport, pogoda 19.50 Raport smogowy 19.55 Uwaga! 20.10 Doradca smaku 20.15 Na Wspólnej – serial obyczajowy 20.55 Milionerzy 21.35 Zabójcza broń – film sensacyjny USA (1987) 23.55 Złe mamusie 2: Jakprzetrawić święta – komedia USA/Chiny (2017) 2.10 Superwizjer 2.45 Uwaga! 3.05 NOC Magii

TVN 7

5.40 Szpital – serial fabularno-dokumentalny 6.35 Rozwód. Walka o wszystko – serial paradokumentalny 7.35 Papiery na szczęście – serial obyczajowy 8.10 Ukryta prawda (867-869) – serial paradokumentalny 11.15 Rozwód. Walka o wszystko – serial fabularno-dokumentalny 12.15 Szpital – serial paradokumentalny 13.15 Receptura 14.15 Sąd rodzinny – serial fabularno-dokumentalny 15.15 Sędzia Anna Maria Wesołowska – serial fabularno-dokumentalny 16.15 Ukryta prawda – serial paradokumentalny 17.15 Ten moment 17.50 Brzydula 2 (219) – serial komediowy 18.25 Rozwód. Walka o wszystko – serial paradokumentalny 19.30 Papiery na szczęście – serial obyczajowy 20.00 Brzydula 2 (220) – serial komediowy 20.35 Wytańczyć marzenia – dramat USA (2006) 23.05 Prawie święta – komediodramat USA (2016) 1.15 Zbrodnia w sąsiedztwie 6 – serial dokumentalny 2.30 Druga strona medalu 4 – talk-show 3.05 NOC Magii

TV 4

6.00 Gliniarz i prokurator – serial kryminalny 7.00 Strażnik Teksasu – serial sensacyjny 8.00 Nasz nowy dom – reality show 9.00 Pierwsza miłość – serial obyczajowy 9.50 Kochane pieniądze – serial paradokumentalny 10.50 Hardkorowy lombard (4, 5) – serial paradokumentalny 11.50 Święty (159, 160) – serial komediowy 12.55 Galileo (159, 160) 13.55 STOP Drogówka – magazyn policyjny 15.55 Hardkorowy lombard (6, 7) – serial dokumentalny 16.55 Święty (161, 162) – serial komediowy 18.00 Kochane pieniądze – serial paradokumentalny 19.00 Policjantki i policjanci (803) – serial obyczajowy 20.00 Sprawiedliwi – Wydział Kryminalny – serial kryminalny 21.00 Snajper: Kolejne starcie – thriller RPA (2011) 23.00 Kult łaleczki Chucky – horror USA (2017) 0.55 Śmierć na 1000 sposobów (10, 11, 7) – serial dokumentalny 2.25 Disco Pollo Life 3.25 Top 10 – lista przebojów

PULS

6.00 Zbuntowany anioł (225) – telenowela 7.00 Rodzinny interes 5 – serial obyczajowy 8.00 Lombard. Życie pod zastaw 6 (308, 309) – serial obyczajowy 10.00 Lombard. Życie pod zastaw 9 – serial obyczajowy 11.00 Zbuntowany anioł (227) – telenowela 12.00 Zaklinaczka duchów 4 (82, 83) – serial fantasy 14.00 Lombard. Życie pod zastaw 6 (310, 311) – serial obyczajowy 16.00 Rodzinny interes 5 (185, 186) – serial obyczajowy 18.00 Lombard. Życie pod zastaw 9 (434, 435) – serial obyczajowy Polska 20.00 Ucieczka z piekła – thriller USA/Tajlandia (2015) 22.00 Dzielnica strachu (23, 24) – serial kryminalny Polska (2021) 0.00 Straszny film 5 – horror komediowy (2013) 1.30 Zobacz to!

Prawnik radzi

NIE KAŻDE MIESZKANIE MOŻEMY PRZEKAZAĆ SPADKOBIERCOM

Rozporządzać można tylko tymi nieruchomościami, które są naszą własnością. I tylko te podlegają dziedziczeniu. Nie można spadkobiercom zapisać mieszkania, którego jest się najemcą. Własność hipoteczna to potoczne określenie dla odrębnej własności lokalu. To pełna własność nieruchomości wraz z udziałem w gruncie i częściach wspólnych. Takie mieszkanie musi mieć założoną księgę wieczystą i może być obciążone hipoteką, ale nie musi. Udział w gruncie oznacza konieczność płacenia podatku od nieruchomości. Podobnie jak w przypadku każdej własności, można przekazać ją w spadku. Spadkobierców można wskazać w testamentie, a w przypadku jego braku takie mieszkanie odziedziczą najbliżsi członkowie rodziny. Mieszkanie spółdzielcze własnościowe można przekazać w spadku, choć jest to ograniczone prawo rzeczowe uregulowane przez ustawę o spółdzielniach mieszkaniowych (ograniczone, bo właścicielem lokalu jest spółdzielnia mieszkaniowa, do niej też należą części wspólne budynku oraz grunty). Spółdzielcze własnościowe prawo do mieszkania można sprzedać, darować, zapisać w testamencie lub obciążyć hipoteką. W przypadku upadłości lub likwidacji spółdzielni spółdzielcze prawo własnościowe przekształca się w odrębne prawo własności. Spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu nie podlega dziedziczeniu, gdyż lokator nie jest właścicielem mieszkania. Spółdzielnia mieszkaniowa przekazuje należące do niej lokale członkom spółdzielni, ale pozostaje ich właścicielem i zarządcą. Nie oznacza to jednak, że spadkobiercom osoby zmarłej, której przysługiwało takie prawo, nic się nie należy. Gdy umiera jeden z małżonków, którym wspólnie przysługiwało spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu, prawo to nie wygasa, ale z mocy prawa przejmują je w całości ten małżonek, który pozostał przy życiu. Nie trzeba dokonywać w tym celu żadnych czynności. Jeżeli spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkaniowego przysługiwało tylko jednemu z małżonków, wówczas pozostałemu przy życiu małżonkowi przysługują roszczenie o zawarcie umowy o ustanowienie spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego. W takiej sytuacji, oprócz małżonka, mogą się ubiegać o wspomniane prawo do lokalu także inne osoby bliskie zmarłego. Dziedziczeniu na zasadach ogólnych podlega wkład mieszkaniowy. Jeżeli umiera je-

den z małżonków, którym wspólnie przysługiwało lokatorskie prawo do lokalu, spadkobiercom małżonka zmarłego przysługuje wierzitelność tytułem spłaty za wkład mieszkaniowy względem drugiego małżonka, któremu przypadło spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego, gdyż wkład mieszkaniowy nie jest w takim przypadku wypłacany przez spółdzielnię. Mieszkania komunalnego nie można przekazać w spadku, bo jest własnością gminy. Rodzina nie zawsze jednak musi opuścić lokal. Po śmierci najemcy jego najbliższe osoby mają prawo do kontynuowania najmu mieszkania. Trzeba jednak spełnić określone warunki. Najemcą mieszkania komunalnego mogą zostać: małżonek lub dzieci osoby zmarłej, osoby uprawnione do otrzymywania świadczeń alimentacyjnych od zmarłego, osoby, które pozostawały we wspólnym pożyciu ze zmarłym najemcą. Wymienieni powyżej uprawnieni, którzy chcą kontynuować wynajem mieszkania komunalnego, muszą do chwili śmierci najemcy mieszkać w danym lokalu. W tym przypadku niewystarczający okaże się np. meldunek w określonym mieszkaniu komunalnym, jeśli dana osoba na co dzień żyje gdzie indziej. Gminy zwykle badają tego rodzaju okoliczności, przeprowadzając np. wywiad środowiskowy. Mieszkania zakładowe są udostępniane pracownikom na zasadzie najmu. Mieszkanie zakładowe można odziedziczyć po zmarłym tylko wtedy, gdy ten był jego właścicielem. Jeśli zmarły dokonał przed śmiercią wykupu lokalu zakładowego, nieruchomości odziedziczą najbliżsi lub osoby wskazane w testamencie. Wykupił taki mieszkanie mogą też bliscy pracownika lub byłego pracownika firmy w sytuacji, gdy ten nie zdażył samodzielnie wykupu dokonać. Trzeba jednak pamiętać, że lokal zakładowy nabyć można wyłącznie wtedy, gdy jego właściciel podejmie decyzję o sprzedaży. Nie ma możliwości, by najemca wymusił na pracodawcy sprzedaż mieszkania. Jeśli zmarły nie był właścicielem mieszkania zakładowego (nie wykupił go), wówczas najbliżsi: małżonek, zstępni (dzieci, wnuki, prawnuki), wstępni (rodzice, dziadkowie), rodzeństwo, osoba przysposabiająca albo przez lokatora przysposobiona czy osoba pozostająca we wspólnym gospodarstwie domowym (np. konkubina czy konkubent) mogą nadal je najmować lub wykupić, jeśli pracodawca to umożliwi. (sp)

Kodeks karny przewiduje karę do 8 lat więzienia za umyślne podpalenie

UWAGA NA PIROMANÓW

Coraz częściej wybuchają pożary, niestety wzniecane ludzką ręką i to specjalnie. Jednym z największych ostatnio w Nowej Hucie było podpalenie prawie gotowej żelaznicy nad zalewem nowohuckim. Wydłużyło to termin oddania tej inwestycji i kosztowało parę milionów złotych. Także nad zalewem podpalono MaNhattan Grill, który spłonął i trzeba było go odbudować. Niedawno znów była próba podpalenia tego obiektu, a pożar na szczęście szybko dostrzeżono i ugaszono.

W ubiegłym tygodniu piroman podpalił samochód na parkingu w os. Piastów przy placu targowym „Piast”. Samochód podpalony doszczętnie spłonął i także znacznie został uszkodzony samochód obok stojący. Także od tyłu nadpalili się pawilon handlowy z placu

targowego. Tu również w miarę szybko dostrzeżono pożar i straż pożarna ugasiła go ocalając pozostałe pawilony handlowe.

Należy wypowiedzieć zdecydowaną wojnę piromanom trzeba być czujnym i szybko reagować na podejrzane zachowania z ogniem. Warto wiedzieć, że przestępstwo podpalenia jest przewidziane w kodeksie karnym.

Kodeks Karny przewiduje „Nieumyślne podpalenie oraz umyślne podpalenie”. W art. 164 § 1 „Kto spowoduje bezpośrednie niebezpieczeństwo zdarzenia określonego w art. 163 § 1, czyli podpalenia podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8; jeżeli sprawca działa nieumyślnie to grozi mu kara pozbawienia wolności do lat 3”. (mp)

TVP1

5.15 Przysięga (546) 6.05 Elif (1117) 7.00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze 7.30 Dobre historie: Wstawaj Alicja 8.00 Wiadomości 8.10 Pogoda poranna 8.15 Kwadrans polityczny 8.35 Ranczo 10 (126): Edukacyjne dylematy 9.35 Komisarz Alex 15 (187): Seryjny samobójca 10.35 Ojciec Mateusz 20 (254): Gang Buciaruka 11.25 Kasta: Turnus 12.00 Wiadomości 12.10 Agrobiznes 12.30 Agropogoda 12.35 Magazyn rolniczy 12.55 Natura w Jedyne: Pierwszy rok życia zwierzęcych maluchów (3) 14.00 Elif (1118) 15.00 Wiadomości 15.10 Pogoda 15.15 Alarm! 15.35 Gra słów. Krzyżówka (497) 16.05 Przysięga (547) 17.00 Teleexpress 17.25 Skoki Narciarskie: Mistrzostwa Polski – Zakopane (konkurs indywidualny) 19.25 Sport 19.30 Wiadomości 20.05 Pogoda 20.10 Alarm! – magazyn 20.30 Leśniczówka (461) 21.00 Na sygnale (341): Wspólna decyzja – serial fabularny TVP 21.35 Sprawa dla reportera 22.35 Magazyn śledczy Anity Gargas (215) – magazyn 23.05 Magazyn kryminalny 997 – magazyn (dozwolone od lat 16) 0.00 Magazyn Ekspresu Reporterów 1.00 Tanie Dianie: Moroz i Kłopotowski komentują świat 1.45 Nowa: Partnerzy (dozwolone od lat 16) 2.40 Ocaleni (dozwolone od lat 16) 3.45 Sprawa dla reportera 4.45 Magazyn śledczy Anity Gargas (215) 5.10 Zakończenie dnia

TVP2

5.25 Na dobre i na złe (820): Niespodziewany pacjent 6.25 Smaki świata – podróż morska (3) 6.55 Familiada (2232) 7.30 Pytanie na śniadanie 10.40 Panorama 10.45 Pytanie na śniadanie 11.20 Zaczynaj od zdrowia (10) 11.50 Dla niesłyszących: Barwy szczęścia (2537) 12.30 Koło fortuny (1003) 13.15 Kozacka miłość (249) 14.05 Va Banque (341) 14.35 Na sygnale (74): Być kobietą 15.10 Uśmiech losu (10) 16.00 Koło fortuny (1172) 16.35 Familiada (2233) 17.15 Miłość i przeznaczenie (15) 18.00 Panorama 18.20 Va Banque (342) 18.45 Kozacka miłość (250) – serial kostiumowy, Rosja (2013) 19.35 Barwy szczęścia (2537) – serial obyczajowy TVP 20.10 Barwy szczęścia (2538) 20.40 Kulisy serialu „Ojciec Mateusz” (6) – felieton 20.55 Ojciec Mateusz 26 (340): Przypadek 21.55 Zniewolona (47) – serial kostiumowy, Ukraina (2019) (dozwolone od lat 16) 22.55 Zniewolona (48) (dozwolone od lat 16) 23.55 Porwanie Heinekena – film akcji, Belgia/Wielka Brytania/Niderlandy (Holandia)/USA (2015); reż.: Daniel Alfredson; wyk.: Anthony Hopkins, Jim Sturgess, Sam Worthington (dozwolone od lat 16) 1.45 Miłość na gwiazdkę – film obyczajowy, USA (2017); reż.: Colin Theys; wyk.: Nicky Whelan, Josh Kelly, Nichole Galicia 3.20 Bankowa gra (5) – film dokumentalny, Luksemburg, Niemcy (2017) 4.20 Art Noc: Scena muzyczna: „Cztery Pory Roku” – New Vibes – koncert 5.15 Rodzinka.pl 5.40 Zakończenie dnia

TV POLONIA

6.00 Polonia 24 6.30 Korona królów (358) 7.00 Polskie Święta (4) 7.30 Pytanie na śniadanie 10.40 Panorama 10.45 Pytanie na śniadanie 11.15 Co na obiad: Flaczki z sumą 11.30 Barwy szczęścia (2470) 12.00 Wiadomości 12.15 Studio Lwów 12.35 Ranczo 8 (99): Los pogorzała 13.30 Ranczo 8 (100): W blasku fleszy 14.25 Pokój i dobro. Polacy w Peru 15.20 Polskie Święta (4) 15.50 Alchemik: Gość z wymiaru Ala (73) 16.05 Cześć, czy mogę Cię zjeść? (4): Co to są witaminy? 16.15 Licz na Wiktora: Nawias

16.20 Halo halo!: Bombki 16.30 Rodzinka.pl 12 (235) 17.00 Teleexpress 17.20 Stacja Innowacja (52) 17.40 Zaginionie skarby 17.50 Gra słów. Krzyżówka (493) 18.20 Barwy szczęścia (2470) 18.50 Wilnoteka (561) 19.10 W obiektywie Polonii: Wschód 19.30 Wiadomości 20.05 Sport 20.10 Pogoda 20.20 Żółty szalik – film TVP 21.25 program rozrywkowy 22.05 Polonia 24 22.35 Pokój i dobro. Polacy w Peru 23.30 Rodzinka.pl 12 (235) 0.00 Focus on Poland (751) 0.20 Gra słów. Krzyżówka (493) 0.50 Wilnoteka (561) 1.10 W obiektywie Polonii: Wschód 1.30 Powtórki programów

TELEWIZJA
KRAKÓW

6.00 Poranek TVP 3 6.05 Pogoda 6.15 Express regionów 6.25 Poranek TVP 3 7.45 Express regionów 8.01 Wszystko po krakowsku: „A wszystko to Ty...” Jubileusz Marka Grechuty – Koncert Galowy SFP (2) 8.30 Kronika dnia 8.43 Pogoda 8.45 Spichlerz smaków 8.59 Kultura na Ludowo#wspieram (4): Twórcy ludowi w Łachów Sąddeckich 9.15 Reportaż 9.30 Kronika dnia 9.40 Pogoda 9.42 Auto bezpieczni 2021 (4) 9.45 Tematy dnia 10.05 Więzień miłości (89) 10.55 Nas Troje w Ogródzie 11.15 Na tropie przypaw. Pikantnie i słodko 11.45 Gwiazdy od Szafy 12.00 Moto lady 12.15 Składka. Emerytura. Przyszłość 12.25 Ochotnicy 12.50 Agrobiznes extra 13.05 Agropogoda 13.20 Masz prawo 13.30 Przyroda – wędka 14.00 Szlak przydrożnych kapliczek 14.15 Na oklep (12): Borówka 14.30 Kronika dnia 14.42 Pogoda 14.45 Express regionów 15.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego 15.20 Dla niesłyszących: Dobre Historie 15.50 PFRON wspiera dostępność 16.00 Poczytania 16.15 Krótko o kulturze 16.30 Kronika dnia 16.42 Pogoda 16.45 Express regionów 16.50 Pogoda 17.00 Pogoda 17.03 Auto bezpieczni (4) 17.06 Lokalne partnerstwo dla wody 17.21 Turystyczna jazda (123) 17.30 Głos regionów 18.00 Pogoda 18.03 Pod Tatrami 18.13 Czas pogodnej jesieni 18.30 Kronika 18.52 Kronika sportowa 18.56 Pogoda 18.59 Święteczna rozmowa z arcybiskupem Markiem Jędraszewskim 19.11 Kronika kulturalna 19.20 Onkocujni: Moja historia 19.40 Odkryj regiony 19.58 Pogoda 20.01 Świat według Lena 20.20 Skarby architektury drewnianej UNESCO 20.30 Wieczna miłość 2 (188) 21.20 Masz prawo 21.30 Kronika 21.44 Pogoda 21.46 Kronika sportowa 21.50 Studio Lotto 22.00 Dla niesłyszących: Dziennik regionów 22.15 Pogoda 22.15 Kryminalna Siódemka 22.30 Projekt policja 23.00 Echa dnia 23.15 Ocaleni (dozwolone od lat 16) 0.20 Kasta 0.45 Miłosne potyczki (34) 1.45 Głos regionów 2.20 Ocaleni (dozwolone od lat 16) 03.10 Miłosne potyczki (34)

POLSAT

6.00 Nowy dzień 8.40 Malanowski i partnerzy (557, 558) – serial fabularno-dokumentalny 9.40 Sekrety rodziny – serial paradokumentalny 10.40 Dlaczego ja? – serial paradokumentalny 11.40 Gliniarze – serial paradokumentalny 12.50 Wydarzenia 13.25 Interwencja – magazyn reporterów 13.40 Trudne sprawy – serial paradokumentalny 14.40 Dlaczego ja? – serial paradokumentalny 15.50 Wydarzenia, sport, pogoda 16.15 Interwencja – magazyn reporterów 16.30 Na ratunek 112 – serial paradokumentalny 17.00 Gliniarze – serial paradokumentalny 18.00 Pierwsza miłość – serial obyczajowy 18.50 Wydarzenia 19.25 Gość „Wydarzeń” 19.45 Sport, pogoda 20.05 Narzeczony na niby – komedia romantyczna Polska (2018) 22.30 Erin Brockovich – dramat obyczajowy USA (2000) 1.25 I kto to mówi 2 – komedia USA (1990) 3.00 Świat według Kiepskich – serial komediowy 3.35 Love Island. Wyspa miłości – reality show

tvn

8.00 Dzień Dobry TVN 11.35 Doradca smaku 11.45 Ukryta prawda 12.50 Tajemnice miłości – serial paradokumentalny 13.55 Ukryta prawda (1111, 908) – serial paradokumentalny 15.55 Kuchenne rewolucje – program rozrywkowy Polska 17.00 Tajemnice miłości – serial paradokumentalny 18.00 Ukryta prawda – serial paradokumentalny 19.00 Fakty 19.35 Sport, pogoda 19.50 Raport smogowy 19.55 Uwaga! 20.10 Doradca smaku – magazyn kulinarny 20.15 Na Wspólnej – serial obyczajowy 20.55 Milionerzy – teleturniej 21.35 Kuchenne rewolucje – program rozrywkowy 22.35 Nad życie – dramat biograficzny Polska (2012) 0.30 Zamieć – thriller USA/Kanada/Francja (2009) 2.40 MasterChef – program rozrywkowy 4.15 NOC Magii

TVN 7

tvn

5.40 Szpital 6.35 Rozwód. Walka o wszystko 7.35 Papiery na szczęście 8.05 Miłe wieści 2 8.10 Ukryta prawda (870–872) 11.15 Rozwód. Walka o wszystko – serial paradokumentalny 12.15 Szpital – serial paradokumentalny 13.15 Receptura – serial obyczajowy 14.15 Sąd rodzinny – serial fabularno-dokumentalny 15.15 Sędzia Anna Maria Wesołowska – serial fabularno-dokumentalny 16.15 Ukryta prawda – serial paradokumentalny 17.15 Ten moment 17.50 Brzydula 2 (220) – serial komediowy 18.25 Rozwód. Walka o wszystko – serial paradokumentalny 19.30 Papiery na szczęście – serial obyczajowy 20.00 Brzydula 2 (221) – serial komediowy 20.35 Step Up 4: Rewolucja – film muzyczny USA (2012) 22.40 W doborowym towarzystwie – komediodramat USA (2004) 0.50 Zbrodnia w sąsiedztwie 6 – serial dokumentalny 2.00 Druga strona medalu 4 (4, 5) – talk-show 3.15 NOC Magii

TV 4

6.00 Gliniarz i prokurator – serial kryminalny 7.00 Strażnik Teksasu – serial sensacyjny 8.00 Nasz nowy dom – reality show 9.00 Pierwsza miłość – serial paradokumentalny 10.50 Hardkorowy lombard (6, 7) – serial dokumentalny 11.50 Święty (161, 162) – serial komediowy 12.55 Galileo 13.55 STOP Drogówka – magazyn policyjny 15.55 Hardkorowy lombard (8, 9) – serial dokumentalny 16.55 Święty (163, 164) – serial komediowy 18.00 Kochane pieniądze – serial paradokumentalny 19.00 Policjantki i policjanci (804) – serial obyczajowy 20.00 Sprawiedliwi – Wydział Kryminalny – serial kryminalny 21.05 Gniew Caina – film sensacyjny USA (2010) 22.55 Naprzeciw ciemności – horror USA/Rumunia (2009) 0.55 Śmierć na 1000 sposobów (12, 1, 9) – serial dokumentalny 2.25 Disco polo Life 3.25 Top 10 – lista przebojów

PULS

6.00 Zbuntowany anioł (226) – telenowela 7.00 Rodzinny interes 5 – serial obyczajowy 8.00 Lombard. Życie pod zastaw 6 (309, 310) – serial obyczajowy 10.00 Lombard. Życie pod zastaw 9 – serial obyczajowy 11.00 Zbuntowany anioł (228) – telenowela 12.00 Zaklinaczka duchów 4 (83, 84) – serial fantasy 14.00 Lombard. Życie pod zastaw 6 (311) – serial obyczajowy 15.00 Lombard. Życie pod zastaw 4 (147) – serial obyczajowy 16.00 Rodzinny interes 5 (186, 187) – serial obyczajowy 18.00 Lombard. Życie pod zastaw 9 (435, 436) – serial obyczajowy 20.00 Teraz albo nigdy – komedia USA (2018) 22.00 Szpieg, który mnie rzucił – komedia sensacyjna USA/Kanada (2018) 0.10 Święta doskonale – komedia USA (2007) 2.05 Zobacz to!

GARMAŻERIA (PRACOWNICY Z REST. "PIASTOWSKA")

OS. KAZIMIERZOWSKIE 22
(BAR MLECZNY obok LUDWIKA)
TEL. 606 205 558 lub 12 648 15 10

Garmażeria
Piaśtowska

zapraszamy
do korzystania i zamawiania
pysznych wyrobów garmazeryjnych
bez konserwantów
STAŁYCH I NOWYCH KLIENTÓW

ODBIÓR I ZAMAWIANIE W BARZE LUB W SKLEPACH

MAGAZYN I GARMAŻERIA - OS. KAZIMIERZOWSKIE 22
DELIKATESY - OS. CENTRUM C TEL. 12 644 30 20
SKLEP SPOŻYWCZY - OS. KOŚCIUSZKOWSKIE TEL. 12 644 05 34
SKLEP SPOŻYWCZY - obok DOMU HANDLOWEGO "WANDA" TEL. 12 648 13 25
SKLEP SPOŻYWCZY 003 - OS. MOGIŁA TEL. 12 644 47 11

ASORTYMENT POTRAW GOTOWYCH WYROBÓW GARMAŻERYJNYCH

PIEROGI RUSKIE
PIEROGI Z MIĘSEM
PIEROGI Z SEREM
PIEROGI Z KAPUSTĄ KISZONĄ I MIĘSEM
PIEROGI Z KAPUSTĄ BIAŁĄ I PIECZARKAMI
PIEROGI Z KAPUSTĄ KISZONĄ I GRZYBAMI (PODGRZEBEK)
PIEROGI Z JAGODAMI
PIEROGI Z TRUSKAWKAMI
PIEROGI LENIWE EWY

KLUSKI ŚLĄSKIE
KOPYTKA
KOTLET MIELONY
NALEŚNIKI Z SEREM
NALEŚNIKI Z JABŁKAMI PRAŻONYMI

USZKA Z GRZYBAMI (PODGRZEBEK)
USZKA Z MIĘSEM

GOŁĄBKÓW Z RYŻEM I MIĘSEM
PLACKI ZIEMNIAKOWE

KROKIETKI Z MIĘSEM
KROKIETKI Z KAPUSTĄ KISZONĄ I MIĘSEM
KROKIETKI Z SEREM I PIECZARKAMI
KROKIETKI Z KAPUSTĄ BIAŁĄ I PIECZARKAMI
KROKIETKI Z KAPUSTĄ KISZONĄ I GRZYBAMI (PODGRZEBEK)
KROKIETKI Z JAJKIEM

ŚLEDŹ PO JAPOŃSKU
ŚLEDŹ W ŚMIETANIE Z JABŁKIEM

SALAATKA ŚLEDZIOWA
SALAATKA JARZYNOWA
SALAATKA "PALCE LIŻAĆ"
SALAATKA PIECZARKOWA
SURÓWKA Z KAPUSTY KISZONEJ

CIASTA I TORTY

WSPIERAJCIE NAS W TYM TRUDNYM CZASIE PANDEMII.
KUPUJĄC NASZE POLSKIE WYROBY BEZ KONSERWANTÓW I POLEPSZACZY.
DLA WAS SZANOWNI KLIENTY, BĘDZIEMY STARAĆ SIĘ O CORAZ BOGATSZE MENU.
DZIĘKUJEMY SERDECZNIE!

ZAPRASZAMY W GODZ. 10 - 18

BIURO TURYSTYCZNE
BELFEREK
www.belferek.pl

BOŻE NARODZENIE 2021

23.12-28.12 od 899zł
z dojazdem

SYLWESTER 2021/22

28.12-02.01 od 999zł
z dojazdem

Cena zawiera:

TRANSPORT autokarem lub busem:

KRAKÓW-KRYNICA-KRAKÓW

ZAKWATEROWANIE w pensjonacie przy deptaku,

pokoje 2,3 osobowe z łazienką, TV

WYŻYWIENIE 3 razy dziennie,

od obiadu w dniu przyjazdu do śniadania w dniu wyjazdu

BOŻE NARODZENIE:

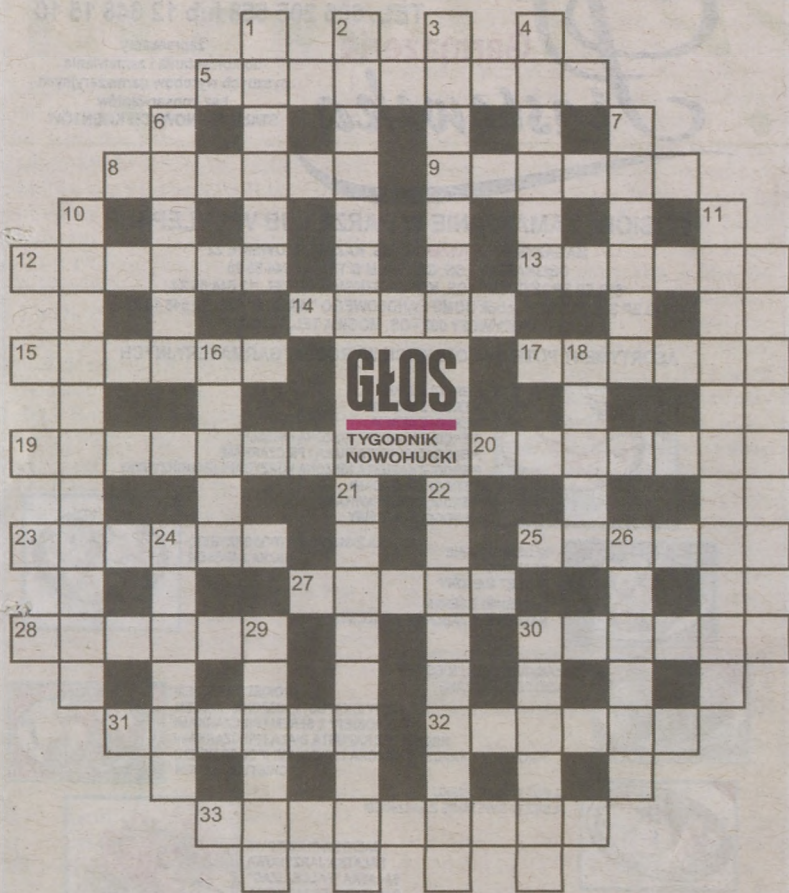
24 XII UROCZYSTA KOLACJA WIGILIJNA, 12 potraw

SYLWESTER:

31 XII ZABAWA SYLWESTROWA POŁĄCZONA Z KOLACJĄ

TEL. 575 550 302 KRAKÓW AL. SŁOWACKIEGO 52
TEL. 12 634 23 17 pn-pt 11⁰⁰-17⁰⁰

POZIOMO: 5. zawsze wątpi, nie wierzy, przewiduje porażki i ulega panice, 8. państwo z Rabatem, 9. niedokrwiłość, 12. smaczna ryba z dna morza, płastuga, 13. wielkie brawo, 14. pisemne zlecenia wypłaty pieniędzy, 15. zwrotka, 17. piłka nożna, 19. narząd oddechowy ryb, 20. wielki podziw, 23. elektroda ujemna, 25. struś australijski, 27. szkolenia instruktażowe, 28. drugi mąż matki, 30. kąpielisko rumuńskie o międzynarodowej sławie, 31. miasto nad Jeziorem Genewskim, 32. swędzi na skórze, 33. gazetowy krytyk literacki, muzyczny itp..

PIONOWO: 1. siedmioramienny świecznik, 2. doktryna, według której przyjemność jest najwyższym dobrem, 3. dział mechaniki, 4. obszar wydzielony, 6. między ustami a przełykiem, 7. czerwień + błękit, 10. rządy bogaczy, 11. pozwolenie na wydanie, przekład lub adaptację dzieła wyrażone przez autora, 16. twórca psychoanalizy, 18. angielska jednostka masy, 21. arkada wewnątrz dziedzińca, 22. polityka skarbowa zmierzająca do jak największych podatków, 24. garderoba, ubranie, 26. projekt, plan, intencja realizacji, 29. miasto nad Wisłoką, 30. sytylijski port.

Rozwiązanie krzyżówki nr 49:

POZIOMO: 6. manipulant, 9. Malawi, 10. biodro, 12. opcje, 13. armada, 14. zakład, 18. westybul, 19. Karewicz, 20. chałtura, 22. Mehoffer, 25. bambus, 29. pątnik, 30. aorta, 31. adidas, 32. judasz, 33. meteorolog.

PIONOWO: 1. tabaka, 2. bilion, 3. mutacja, 4. Makbet, 5. Stwosz, 7. bażant, 8. Kraków, 11. Brzechwa, 15. alchemia, 16. curry, 17. Narew, 21. łabędź, 23. feztysz, 24. warchoń, 26. Sodoma, 27. pasaty, 28. Sajgon, 29. podkop.

WIOŁONCZELIŚCI I PERFORMERZY

Zapraszamy do oglądania 690. odcinka Nowohuckiej Kroniki Filmowej. Jej pierwszą część wypełni relacja z kameralnego koncertu, który w Ceu -trum B7 zagrał Warszawski Cello Quartet. Ten kwartet wiołonczelowy specjalizuje się w wykonywaniu "klasyków" polskiej muzyki popularnej z lat 80. oraz 90. XX wieku w nowych, autorskich aranżacjach. Mimo że w nazwie znajduje się nasza stolica, to jeden z artystów jest rdzennym nowohucianinem.

**NOWOHUCKA
KRONIKA
FILMOWA**

W drugiej części kroniki przeniesiemy się do ARTzony Ośrodka Kultury im. C.K. Norwida, gdzie odbył się pokaz gry performatywnej „dopóki jest dokąd”. Była ona częścią projektu „Przemierzając, podążając” autorstwa Małgorzaty Haduch realizowanego w ramach Rezydencji Artystycznej. W reportażu zobaczymy niezwykle ekspresyjny występ, a o szczegółach projektu opowie autorka.

Do oglądania najnowszej NKF zapraszamy od piątku 17 XII do kina Sfinks, a także na antenę TVP Kraków.

• Na początku tygodnia obowiązywał drugi stopień zagrożenia zanieczyszczeniem powietrza. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska ostrzegł o ryzyku przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla stężenia 24-godzinnego pyłu PM 10. W związku z tym straż miejska prowadziła intensywną kontrolę przestrzegania przepisów uchwały antysmogowej. Działania ochronne: Osoby szczególnie wrażliwe

NA STRAŻY MIASTA

na zanieczyszczenie powietrza: dzieci i młodzież poniżej 25. roku życia, osoby starsze i w podeszłym wieku, osoby z zaburzeniami funkcjonowania układu oddechowego, chorzy na astmę, choroby alergiczne skóry i oczu, osoby z zaburzeniami funkcjonowania układu krwionośnego, osoby zawodowo narażone na działanie pyłów i innych zanieczyszczeń oraz osoby palące papierosy i bierni palacze, powinni podejmować w podobnej sytuacji następujące środki ostrożności: • unikać długotrwałego przebywania na otwartej przestrzeni dla uniknięcia długotrwałego narażenia na podwyższone stężenia zanieczyszczeń; • ograniczyć duży wysiłek fizyczny na otwartej przestrzeni np. uprawianie sportu, czynności zawodowe zwiększające narażenie na działanie zanieczyszczeń; • osoby chore powinny zaopatrzyć się we właściwe leki i stosować się do zaleceń lekarzy. Wszelkie informacje o stanie jakości powietrza można śledzić na bieżąco na stronie internetowej WIOŚ lub na smartfonach za pomocą aplikacji Powietrze Kraków. Październik/listopad – podsumowanie: 1 186 kontroli przestrzegania przepisów uchwały antysmogowej przeprowadzili strażnicy miejscy w pierwszych dwóch miesiącach obecnego sezonu grzewczego. Ujawnili 17 wykroczeń, nałożyli 12 mandatów karnych, przygotowali 4 notatki pod wniosek o ukaranie do sądu, pouczyli 1 osobę. Działania straży miejskiej: W bieżącym sezonie grzewczym każdy właściciel nieruchomości posiadający nadal piec na paliwo stałe zostanie skontrolowany przez strażników miejskich, bądź pracowników Wydziału ds. Jakości Powietrza UMK. Ponadto, w ramach prowadzonych przez strażników miejskich kontroli gospodarki odpadami komunalnymi, funkcjonariusze sprawdzają te miejsca, w których potencjalnie mogą funkcjonować systemy grzewcze na paliwa stałe. Takich nieruchomości jest obecnie 590. Przypominamy, że na terenie Krakowa obowiązuje bezwzględny zakaz palenia liści i innych odpadów roślinnych. Warto w tym miejscu zaznaczyć, że odbiór zielonych odpadów od mieszkańców oferowany jest bezpłatnie raz w tygodniu, a odbywa się według ustalonego harmonogramu. Zakaz stosowania paliw stałych w Krakowie został wprowadzony uchwałą Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 15 stycznia 2016 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze Gminy Miejskiej Kraków ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw. (mp)

O PROFILAKTYCE ZDROWOTNEJ U MISTRZEJOWICKICH SENIORÓW

Prezes Krakowskiego Związku Emerytów Rencistów i Osób Niepełnosprawnych Elżbieta Pyka zorganizowała dla swoich podopiecznych spotkanie edukacyjne na temat profilaktyki zdrowotnej. Dzięki wsparciu Urzędu Marszałkowskiego w siedzibie związku przy os. Tysiąclecia 86, starsze osoby mogły zadawać pytania lek. med. Mirosławowi Ślusarczykowi. Dyskutowano o konieczności używania maseczek do ochrony przed smogiem i patogenami, o szczepieniach chroniących przed ciężkim przebiegiem COVID-19, ale także chroniących schorowane starsze osoby przed gripą, a nawet sepsą pneumokokowo-meningokokową.

Można było się dowiedzieć o tym co to jest miano przeciwciał, pamięć immunologiczną, choroba endemiczna i czy SARS-CoV-2 zlagodnieje, a także na jakiej zasadzie będzie można w przyszłości przedłużyć certyfikat COVIDowy i jak skorzystać z koszyka badań 40+. Utrzymanie dobrego stanu zdrowia w podeszłym wieku zależy jednak przede wszystkim od unikania chorób cywilizacyjnych: cukrzycy, problemów z krążeniem, podagry i nadmiaru cholesterolu poprzez konsekwentne zażywanie ruchu np. z kijkami nordic walking oraz przestrzeganie właściwej diety bogatej w owoce. (mp)

Fot. autor

*Z okazji Świąt Bożego Narodzenia
oraz Nowego Roku*

*serdeczne życzenia wszystkim seniorom mistrzejowickim
składa prezes KZERIION Elżbieta Pyka wraz z zarządem*

FIRMA ELMAR
zaprasza

KARP KRÓLEWSKI

SPRZEDAŻ od dnia:

17 grudnia 2021 r. (piątek)

**Miejsce sprzedaży: Plac Targowy „PIAST”
os. Piastów 60A pawilon 3 /sklep rowerowy/
tel. 12 647-13-88, 502-730-087**

**W sprzedaży będą również:
amur, lin, pstrąg, tołpyga, sum,
szczupak, jesiotr,**

TANIEJ Z „GŁOSEM”

Księgarnia „ZŁOTY WIEK” Grażyny Tabor w os. Złotego Wieku 19, pawilon, zaprasza Czytelników „Głosu. Tygodnika Nowohuckiego” na zakupy z 5-procentową bonifikatą książki promowanej w tym numerze.

Kupon jest ważny do 23 grudnia 2021 roku.

Imię i nazwisko: .....

Adres: .....

Księgarnia ZŁOTY WIEK poleca książkę Krystyny Mirek pt. „Blizny przeszłości” (wyd. Filia). Zamordowano miejscowego komendanta policji, Aleksandra Sokołowskiego. Szybko złapano sprawcę, który przyznał się do winy i został skazany. 15 lat później do miasteczka wraca córka komendanta, Maja. Gdy zginął ojciec miała siedem lat i jako jedyna widziała na własne oczy, co się wtedy stało. Tylko ona zna prawdę.

MATEMATYKA

Tel. 507 869 805

Głos Młodej Huty

17.12.2021

e-mail: gmh@o2.pl

Nr 50 (786)

W ARTzonie Ośrodka Kultury im. C.K. Norwida

KULTURA. PRZESTRZENIE INSPIRACJI – PODSUMOWANIE PROJEKTU

W grudniu 2021 ukaże się katalog podsumowujący projekt KULTURA. PRZESTRZENIE INSPIRACJI 2021*, którego organizatorem jest Ośrodek Kultury im. C.K. Norwida. Treści w katalogu będą stanowiły zestawienie wątków istotnych w kontekście edukacji i animacji kultury poruszanych w ramach projektu i będą od-

powiadały na bieżące problemy środowiska kadr kultury. Organizatorzy liczą, że materiał ten stanie się narzędziem w edukacji kulturalnej dla osób związanych z sektorem kreatywnym.

W publikacji przeczytacie m.in. rozdział poświęcony działaniom rezydencyjnym w ARTzonie. Tu, rezydentom animacyjnym. Przytaczamy fragment

publikacji, tekst Pawła Ogródzkiego, autora projektu rezydencyjnego „Sąsiedzi – sąsiedzkie studio fotograficzne” *To opowieść o dobrym sąsiedztwie, w którym ludzie pomagają sobie na co dzień w podstawowej tkance życia. Sąsiedztwo ma taki wspólnototwórczy potencjał, choć bywa też bardzo uciążliwe i głęboko skłócone. Uważam, że warto się tym relacjom przyglądać, badać, a także celebrować je i wzmacniać. Doceniać więzi karmiące i wspierające. Starać się budować i wzmacniać nowe, przekraczając bariery obcości. Sprzyjać ich zanikaniu, roztopianiu. Za ideą sąsiedzkiego studia fotograficznego, którego kolejna edycja odbyła się w ARTzonie, w Nowej Hucie, stoi moje przekonanie, że sztuka ze społecznością jest jedną z tych przestrzeni, gdzie właśnie coś takiego może się dziać.*

* Projekt KULTURA. PRZESTRZENIE INSPIRACJI 2021 dofinansowano z Programu Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu pochodzących z Funduszu Promocji Kultury – program Edukacja Kulturalna 2021 oraz Gminy Miejskiej Kraków.

PISZCIE, ŚLIJCIE, PUBLIKUJCIE

Za oknami pojawia się pierwszy śnieg. Temperatury spadają poniżej zera – nadciąga zima. Miło w tym czasie powrócić na chwilę do nieco cieplejszych dni. A tak poważnie – to tak wiele placówek dzieli się z nami tym co się u nich wydarza – że nie zawsze na bieżąco udaje się to publikować. Więc jeśli wysłaliście informację o tym co u Was fajnego... ale nie doczekała się publikacji wybaczenie! Czasem trzeba poczekać, a czasem wcale się nie udaje. Gazeta to nie Internet, nie jest z gumy. Nie zniechęcajcie się jednak i piszcie na gmh@o2.pl o tym co się u Was dzieje...

Plener Jesienny w Samorządowym Przedszkolu nr 104 im. Małego Księcia

W piękny jesienny czwartek w Samorządowym Przedszkolu nr 104 w Krakowie odbył się już kolejny „Plener Jesienny – Kolorowa Jesień dary dzieciom niesie”. Celem pleneru, było stworzenie okazji do rozwijania zdolności artystycznych i zainteresowań dzieci oraz ich wrażliwości estetycznej poprzez ukazanie piękna krajobrazu w jesiennym szacie.

Przedszkolaki wykorzystując bogactwa oraz różnorodność darów jesieni, zapoznały się z różnymi technikami plastycznymi, miały możliwość rozwijania inwencji twórczej, wyobraźni i fantazji. Poprzez działalność artystyczną w plenerze dzieci odczuwały przyjemności z tworzenia i radość z obserwowanych efektów.

Słoneczna pogoda pozwoliła na zor-

ganizowanie pleneru na tarasie w ogrodzie przedszkolnym. Pani Dyrektor wraz z Radną Miasta Krakowa Panią Bogumiłą Drabik przywitała dzieci i zaprosiła na spotkanie z Panią Jesienią do wspólnej zabawy z piosenką. Pani Jesień dla każdej grupy przygotowała zagadki o darach jesieni. Dzieci poradziły sobie doskonale, wiedziały, że skarbami jesieni są grzyby, kasztany, żołędzie, jarzębina i orzechy. Wszyscy byli zachwyceni wiedzą dzieci, ale najbardziej podobała się piosenka „Kolorowe listki”, którą przedszkolaki zilustrowały ruchem przy użyciu naturalnych liści. Po piosence przyszedł czas na działalność plastyczno-techniczną. Każda grupa przygotowała ciekawe prace wykorzystując do tego zebrane i przygotowane dary jesieni. Powstały kolorowe prace: z masy solnej, nasion i ziaren, kompozycje przestrzenne z liści, kasztanów, żołędzi, ziemniaków oraz jesiennie lampiony. Dzieci cieszyły się z wykonanych przez siebie prac, które później zabrały do domu.

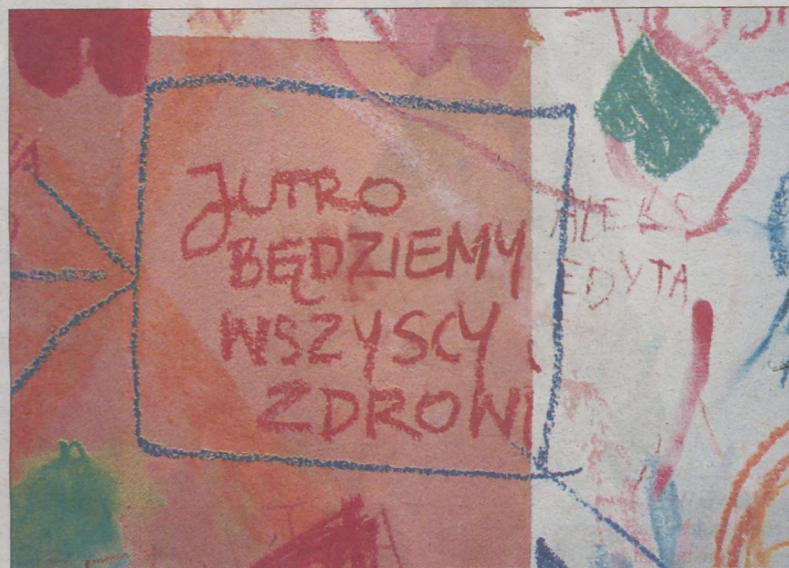
Wyjątkowości pleneru dodawało naturalne otoczenie ogrodu przedszkolnego skapanego w różnokolorowych liściach, skrzynkach z jabłkami, wrzosek, dyniach, w darach które dała nam Złota Polska Jesień.

Czego życzysz naszemu domowi kultury w nadchodzącym roku? Czego życzysz sobie w 2022 roku? Te dwa pytania zadaliśmy uczestnikom naszego projektu i wszystkim naszym domownikom na Żywej Ścianie Ekspresji w ARTzonie. Odpowiedzi zbieramy do końca grudnia. Pomogą nam one jeszcze lepiej zaplanować działania, a przy okazji spełnić kilka z Waszych marzeń.

WYJĄTKOWE HISTORIE POWSZECHNE. DOM KULTURY

Historia 10

Już niebawem miną dwa lata życia i pracy w rzeczywistości, która postawiła przed nami szereg wyzwań. Mocno zmieniła nasz sposób działania, ale także Wasze oczekiwania wobec domu kultury. Już w kwietniu 2020 roku, a następnie w lipcu 2021 roku pytaliśmy Was o to, czym powinien być dom kultury w trudnych, kryzysowych czasach. Poszukiwaliśmy wskazówek wyznaczających obszary i tropy, którymi powinniśmy podążać w czasie wychodzenia z kryzysu po pandemii Covid-19. Wasze spostrzeżenia stały się dla nas inspiracją. Pobudziły nas też do refleksji nad naszą zmieniającą się misją. Dzięki nim wiemy, że potrzebujecie działań wspierających w poruszaniu się w nowej rzeczywistości pandemicznej i tej po pandemii Covid-19. Dom kultury postrzegacie jako istotną przestrzeń spotkania, dzielenia się emocjami, wrażeniami. Chcecie, byśmy wychodzili poza schematy, pozwalając sobie czasem na odrobinę szaleństwa. Oczekujecie, że byśmy byli wsparciem ekosystemów – sąsiedzkich, podwórkowych, przyrody, ale także lokalną grupą wsparcia, niosącą ukojenie i regulującą stres. Realizowane przez dom kultury aktywności mają być celebrazją i świętem rodzinnym, umożliwiać bycie razem i wzmacniać relacje międzyludzkie. Mamy nadzieję, że dzięki działaniom projektu WYJĄTKOWE HISTORIE POWSZECHNE,

WSZECHNE, chociaż w małym stopniu odpowiedzieliśmy na Wasze potrzeby. Będziemy starać się to robić także w nadchodzącym 2022 roku. Tym razem weźmiemy również pod uwagę Wasze zapiski z Żywej Ściany Ekspresji w ARTzonie.

Żywa Ściana Ekspresji w ARTzonie to instalacja, gdzie można zostawić swój ślad, dać upust emocjom, rozterkom, ale także podzielić się z nami marzeniami.

Opracowanie: Małgorzata Hajto, koordynatorka projektu WYJĄTKOWE HISTORIE POWSZECHNE. DOM KULTURY

* Tekst powstał w ramach projektu WYJĄTKOWE HISTORIE POWSZECHNE. DOM KULTURY. Dofinansowano ze środków Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu pochodzących z Funduszu Promocji Kultury, Miasta Kraków oraz Rady Dzielnicy XVIII Nowa Huta.

** Organizator projektu: Ośrodek Kultury im. C.K. Norwida w Krakowie.

*** Szczegółowe informacje: Małgorzata Hajto, koordynatorka projektu WYJĄTKOWE HISTORIE POWSZECHNE. DOM KULTURY, ARTzona Ośrodek Kultury im. C. K. Norwida, os. Górali 4, Kraków, m.hajto@okn.edu.pl, tel. 12 644 38 98.

GRUDZIEŃ 2021

*Wesołych
Świąt!*

Zdrowych i spokojnych
Świąt Bożego Narodzenia,
a w Nowym Roku zdrowia
i wytrwałości w realizacji planów

życzą

Rada i Zarząd
Dzielnicy XIV Czyżyny

ŚWIĘTY MIKOŁAJ W CZYŻYNACH

Jak co roku radni Czyżyn pamiętali o najmłodszych mieszkańcach swojej dzielnicy. W piątek, 3 grudnia br. w siedzibie Rady Dzielnicy XIV Czyżyny odbyła się impreza mikołajkowa dla najmłodszych mieszkańców cztertnastki. Z uwagi na panującą pandemię nie zapomniano o reżimie sanitarnym. Mikołaj obdarował paczkami ze słodyczami dzieciaki z czyżyńskiego żłobka, przedszkoli i szkół podstawowych.

Przed ozdobionym świątecznie budynkiem rady dzielnicy zaparkował oświetlony zaprzęg reniferów z Mikołajem, który zapraszał dzieci po słodycze. Dzieciaki chwaliły się Świętemu Mikołajowi, że są bardzo grzeczne, a rodzice mogli wykonywać zdjęcia. Uśmiech na twarzy naszych miłośników był największą nagrodą dla organizatorów i przekonywał, że warto co roku o nich pamiętać.

Anna Moksa

DZIELNICA XIV
CZYŻYNY

Spokojnych, zdrowych, radosnych

Świąt Bożego Narodzenia

*spędzonych w serdecznym gronie rodzinnym
oraz wszelkiej pomyślności w Nowym Roku*

życzą

*Zarząd i Rada Dzielnicy XV
Mistrzejowice*

FINISZUJĄ REMONTY W BIEŃCZYCACH

Tegoroczne remonty w Bieńczykach przypadły głównie na lato i jesień. Część z nich już zakończono. Inne są obecnie realizowane. Rada dzielnicy przeznaczyła ze swojego budżetu na remonty dróg i chodników – realizowane przez Zarząd Dróg Miasta Krakowa – aż 654 000 złotych. Wszystkie prace remontowe w Bieńczykach finansowane są z środków dzielnicy oraz z budżetu miejskiego.

Zrealizowano remont miejsc postojowych w osiedlu Albertyńskim 24 i 29, remonty chodników przy ulicy Andegaweńskiej w osiedlu Kazimierzowskim. Wyremontowany został parking w osiedlu Kazimierzowskim przy bloku nr 10 i chodniki w osiedlu Jagiellońskim, przy bloku nr 26 i 29-30.

Finiszują: remont ulicy Królowej Bony w osiedlu Jagiellońskim w okolicach bloku nr 21 i remont ulicy Celakówny wraz z parkingiem przy bloku nr 6 w osiedlu Strusia.

Wcześniej, o czym informowaliśmy, zakończył się już remont ul. Francisz-

ka Ptaka, w osiedlu Przy Arce. Był on kontynuacją rozpoczętych w 2019 roku prac w ramach programu „Nowa Huta Dziś”, mających na celu naprawę nawierzchni jezdni, będącej w fatalnym stanie. W tegorocznej edycji tego programu dokończony został też remont ulicy Urbanowicza, w osiedlu Na Lotnisku. Wykonano także remont parkingów w osiedlu Albertyńskim 31-35 przy ul. Pokrzywki.

Oprócz remontów wykonywanych przez ZDMK, remonty w Bieńczykach prowadzi także Zarząd Zieleni Miejskiej na terenach zielonych.

W tym roku w budżecie dzielnicy przeznaczono na ten cel ponad 252 tys. Zadania chodniki: ul. Andegaweńska obok sklepu „Ludwik”, os. Albertyńskie bl. 28, os. Strusia pomiędzy blokami 6 i 7, od bloku nr 6 w os. Strusia w kierunku ul. Dąnikowskiego, chodnik przy placu zabaw na Plantach Bieńczyckich pomiędzy osiedlami Wysokim i Na Lotnisku, os. Kazimierzowskie pomiędzy blokami 18 i 27, chodniki przy altanach śmietnikowych: os. Wysokie 15, 16; os. Kalinowe 14.

Zdjęcia: Zygmunt Bińczycki

Wspaniałych i radosnych
świąt Bożego Narodzenia
spędzonych w ciepłej,
rodzinnej atmosferze,
samych szczęśliwych
dni w nadchodzącym roku

życzy naszym Mieszkańcom

Rada i Zarząd
Dzielnicy XVI Bieńczyce

Wyremontowany chodnik w os. Kazimierzowskim, pomiędzy blokami 18 i 27.

Wyremontowany parking w os. Kazimierzowskim przy bloku nr 10.

Wyremontowane miejsca postojowe w osiedlu Albertyńskim 24 i 29.

Remont ulicy Królowej Bony w osiedlu Jagiellońskim w okolicach bloku nr 21.

Fot. na str. 1 „Głosu”: remont ulicy Celakówny wraz z parkingiem przy bloku nr 6 w osiedlu Strusia.

Wzgórze Krzesławickie

Nr 19/2021 (263)

Magazyn Informacyjny Rady Dzielnicy XVII

17 grudnia 2021 r.

RADNI UCHWALILI

W obecnej, VIII kadencji, odbyło się 37 posiedzeń Rady i Zarządu Dzielnicy XVII Wzgórze Krzesławickie. Zachęcamy do zapoznania się z podjętymi podczas kolejnych sesji uchwałami. Jednocześnie informujemy, że w kolejnych numerach Magazynu informacyjnego Rady Dzielnicy XVII na łamach „Głosu TN” publikować będziemy sukcesywnie wszystkie podejmowane uchwały.

Na XXXI sesji:

Podjęto uchwałę w sprawie wstępne rozdysponowania środków wydzielonych do dyspozycji Dzielnicy XVII na rok 2022 zgodnie z załącznikiem do uchwały dostępnym na stronie internetowej Dzielnicy.

★★★

Ustalono zakres rzeczowy zadania „Remont dróg i chodników wg wskazań Dzielnicy” w roku 2022 w sposób następujący:

1. Os. Na Wzgórzach od nr 7 do nr 10 – remont chodnika od strony ul. Jarzębiny
2. Ul. Jagiełły – remont chodnika od ul. Kisielewskiego do ul. Poniatowskiego
3. Ul. Przemysława II – remont 50 m nakładki drogi dz.nr 328/42 obr. 10 NH.

★★★

Podjęto uchwałę w sprawie korekty na zadaniach Dzielnicy XVII na rok 2021.

Środki z zadania „Przedszkole nr 63, ul. Łuczanałowicka 2 (filia) – malowanie przedsionka i korytarza, wymiana drzwi wewnętrznych i inne prace remontowe” przesunięto na zadanie „Przedszkole nr 63 ul. Zagościniec 1 – remont łazienek i inne prace remontowe” (mowa o kwocie 25 000 zł). Zamieniono realizatora zadania „Zarząd Zieleni Miejskiej – remont schodów przy Szkole Podstawowej nr 129, os. Na Stoku 34” – realizator ZSM na „Szkola Podstawowa nr 129 – remont schodów przy Szkole Podstawowej nr 129, os. Na Stoku 34” realizator MCOO/SP 129.

★★★

Radni zaopiniowali pozytywnie projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru „Kombinat” z następującą uwagą:

1. Zabezpieczyć akustycznie osiedle Lubocza przed skutkami nadmiernego hałasu generowanymi przez kolej poprzez zaplanowanie ekranów akustycznych od ul. Łazowej do działki nr 385 obr. 12 jedn., ewidencyjna Nowa Huta w Krakowie

Na XXXII sesji:

Radni podjęli uchwałę w sprawie wprowadzenia do budżetu Miasta Krakowa na rok 2022 oraz Wieloletniej Prognozy Finansowej i Wieloletniego Planu Inwestycyjnego zadań inwestycyjnych i remontowych na terenie Dzielnicy XVII Wzgórze Krzesławickie.

W treści uchwały czytamy:

Wnioskuję się do Prezydenta Miasta Krakowa o wprowadzenie do budżetu Miasta Krakowa na rok 2022 oraz do

Wieloletniej Prognozy Finansowej i Wieloletniego Planu Inwestycyjnego następujących zadań inwestycyjnych i remontowych na terenie Dzielnicy XVII Wzgórze Krzesławickie w Krakowie:

I. Nakładki asfaltowe (remonty nakładkowe ulic):

1. ul. Architektów – od ul. Jarzębiny do ul. Kocmyrzkowskiej
2. ul. Bacewiczówny
3. ul. Blokowa – od przejazdu kolejowego do skrzyżowania z ul. Łowińskiego
4. ul. Blokowa – od Łowińskiego do Mrozowej
5. ul. Czerwonego Kapturka
6. ul. Folwarczna – od ul. Grębałowskiej do posesji nr 22
7. ul. Geodetów – od Grębałowskiej do Kantorowickiej
8. ul. Glinik – od ul. Wadowskiej do ul. Spławy
9. ul. Glinik – od ul. Bystronia do ul. Pankiewicza
10. ul. Głębinowa
11. ul. Grębałowska – od nr 1 do nr 9
12. ul. Godebskiego – od posesji nr 57 do ul. Soczyny
13. ul. Gustawa Morcinka – od ul. Kantorowickiej do osiedla Zesławice
14. ul. Jagiełły – od ul. Poległych w Krzesławicach do ul. Janczarskiego
15. ul. Jarzębiny – od ul. Architektów do ul. Kocmyrzkowskiej
16. ul. Łowińskiego – od ul. Ujastek Mogiński do ul. Blokowej
17. ul. Łowińskiego – od ul. Blokowej do ul. Mrozowej
18. ul. Łuczanałowicka – od ul. Grzegorza z Sanoka do osiedla Łuczanałowice
19. ul. Morwowa
20. ul. Obwodowa
21. ul. Petöfiego – od nr 21a do nr 31a
22. ul. Petöfiego – działka drogowa nr 487/1 obr. 3 Nowa Huta w Krakowie
23. ul. Stokowa
24. ul. Styczna
25. ul. Twaroga
26. ul. Ujastek Mogiński – od al. Solidarności do ul. Łowińskiego
27. ul. Wadowska – od osiedla Lubocza do ul. Zagościniec
28. ul. Zielony Jar

29. ul. Jarzębiny – od ul. Architektów do ul. Kocmyrzkowskiej

30. ul. Jarzębiny – od ul. Architektów do ul. Kocmyrzkowskiej

31. ul. Jarzębiny – od ul. Architektów do ul. Kocmyrzkowskiej

32. ul. Jarzębiny – od ul. Architektów do ul. Kocmyrzkowskiej

33. ul. Jarzębiny – od ul. Architektów do ul. Kocmyrzkowskiej

34. ul. Jarzębiny – od ul. Architektów do ul. Kocmyrzkowskiej

35. ul. Jarzębiny – od ul. Architektów do ul. Kocmyrzkowskiej

36. ul. Jarzębiny – od ul. Architektów do ul. Kocmyrzkowskiej

37. ul. Jarzębiny – od ul. Architektów do ul. Kocmyrzkowskiej

38. ul. Jarzębiny – od ul. Architektów do ul. Kocmyrzkowskiej

39. ul. Jarzębiny – od ul. Architektów do ul. Kocmyrzkowskiej

40. ul. Jarzębiny – od ul. Architektów do ul. Kocmyrzkowskiej

41. ul. Jarzębiny – od ul. Architektów do ul. Kocmyrzkowskiej

42. ul. Jarzębiny – od ul. Architektów do ul. Kocmyrzkowskiej

43. ul. Jarzębiny – od ul. Architektów do ul. Kocmyrzkowskiej

44. ul. Jarzębiny – od ul. Architektów do ul. Kocmyrzkowskiej

45. ul. Jarzębiny – od ul. Architektów do ul. Kocmyrzkowskiej

46. ul. Jarzębiny – od ul. Architektów do ul. Kocmyrzkowskiej

47. ul. Jarzębiny – od ul. Architektów do ul. Kocmyrzkowskiej

48. ul. Jarzębiny – od ul. Architektów do ul. Kocmyrzkowskiej

49. ul. Jarzębiny – od ul. Architektów do ul. Kocmyrzkowskiej

50. ul. Jarzębiny – od ul. Architektów do ul. Kocmyrzkowskiej

51. ul. Jarzębiny – od ul. Architektów do ul. Kocmyrzkowskiej

52. ul. Jarzębiny – od ul. Architektów do ul. Kocmyrzkowskiej

53. ul. Jarzębiny – od ul. Architektów do ul. Kocmyrzkowskiej

54. ul. Jarzębiny – od ul. Architektów do ul. Kocmyrzkowskiej

55. ul. Jarzębiny – od ul. Architektów do ul. Kocmyrzkowskiej

56. ul. Jarzębiny – od ul. Architektów do ul. Kocmyrzkowskiej

57. ul. Jarzębiny – od ul. Architektów do ul. Kocmyrzkowskiej

58. ul. Jarzębiny – od ul. Architektów do ul. Kocmyrzkowskiej

Niech wszystkie Państwa plany
zostaną wsparte nadzieją, wiarą i miłością,
która promieniuje od dwóch tysięcy lat
z małego Betlejem
miejsca przyjscia na świat Boga.

Pogodnych Świąt Bożego Narodzenia,
sukcesów i pomyślności
w nowym Roku 2022

życzą

Rada i Zarząd Dzielnicy XVII
Wzgórze Krzesławickie

4. ul. Niebyła – budowa drogi KDD2 zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego obszaru „Kantorowicka – Niebyła” na odcinku od drogi KDD8 do drogi KDD3.

5. ul. Niebyła połączenie z ul. Architektów – rozbudowa drogi KDD3 zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego obszaru „Kantorowicka – Niebyła”

6. ul. Blokowa – rozbudowa układu drogowego związanego z strzeżonym przejazdem kolejowym PKP.

7. ul. Architektów – rozbudowa drogi na odcinku od ul. Petöfiego nr 31a do dz. nr 332/2 obr. 3 Nowa Huta w Krakowie.

8. ul. Braci Polskich – rozbudowa drogi

9. ul. Folwarczna – rozbudowa drogi

10. ul. Glinik – rozbudowa drogi na odcinku od ul. Bystronia do ul. Pankiewicza w Krakowie

11. ul. Glinik – rozbudowa drogi na odcinku od ul. Wadowskiej do ul. Spławy w Krakowie

12. ul. Gustawa Morcinka na działce nr 3/10 obr. 4 Nowa Huta w Krakowie – rozbudowa sięgacza

13. ul. Gustawa Morcinka na działkach nr 176/10, 177/5, 178/2, 179/2, 180/4 obr. 3 Nowa Huta w Krakowie – rozbudowa sięgacza

14. ul. Irzykowskiego – rozbudowa drogi

15. ul. Kamberskiego – rozbudowa drogi

16. ul. Kantorowicka – rozbudowa drogi od ul. Kocmyrzkowskiej do ul. Osieckiego – wjazd do Szpitala Okulistycznego

17. ul. Kantorowicka – rozbudowa drogi od ul. Kocmyrzkowskiej do ul. Obwodowej nr 35

18. ul. Kulinowskiej – rozbudowa drogi

19. ul. Luborzycka – rozbudowa drogi

20. ul. Łuczanałowicka – rozbudowa drogi od osiedla Lubocza do osiedla Łuczanałowice

21. ul. Pankiewicza – rozbudowa drogi

22. ul. PCK – rozbudowa drogi

23. ul. Petöfiego – rozbudowa drogi na odcinku od ul. Jagiełły do ul. Kantorowickiej

24. ul. Przebindowskiego – rozbudowa drogi

25. ul. Stary Gościniec – rozbudowa drogi od ul. Gustawa Morcinka do ul. Gerłaha

26. ul. Studzienna – rozbudowa drogi

27. ul. Wadowska – rozbudowa drogi od nr 35 do nr 45

28. ul. Wańkowicza – rozbudowa drogi od nr 52 do al. Solidarności

29. ul. Wodocza – rozbudowa drogi

30. ul. Zaradna – rozbudowa drogi

31. ul. Żonkilowa – rozbudowa drogi

32. ul. Żonkilowa – rozbudowa drogi

33. ul. Żonkilowa – rozbudowa drogi

34. ul. Żonkilowa – rozbudowa drogi

35. ul. Żonkilowa – rozbudowa drogi

36. ul. Żonkilowa – rozbudowa drogi

37. ul. Żonkilowa – rozbudowa drogi

38. ul. Żonkilowa – rozbudowa drogi

39. ul. Żonkilowa – rozbudowa drogi

40. ul. Żonkilowa – rozbudowa drogi

41. ul. Żonkilowa – rozbudowa drogi

42. ul. Żonkilowa – rozbudowa drogi

43. ul. Żonkilowa – rozbudowa drogi

44. ul. Żonkilowa – rozbudowa drogi

45. ul. Żonkilowa – rozbudowa drogi

46. ul. Żonkilowa – rozbudowa drogi

47. ul. Żonkilowa – rozbudowa drogi

48. ul. Żonkilowa – rozbudowa drogi

49. ul. Żonkilowa – rozbudowa drogi

50. ul. Żonkilowa – rozbudowa drogi

51. ul. Żonkilowa – rozbudowa drogi

52. ul. Żonkilowa – rozbudowa drogi

h) os. Na Stoku 32 działka nr 314 obr. 10

i) os. Na Stoku 32a działka nr 328/65 obr. 10

j) os. Na Stoku 33a działka nr 590/3 obr. 10

k) os. Na Stoku 40a działka nr 326/50 obr. 10

l) os. Na Stoku 44 działka nr 326/50 obr. 10

m) os. Na Stoku 47 działka nr 326/50 obr. 10

n) os. Na Stoku 52 działka nr 553 obr. 10

o) os. Na Wzgórzach 8 działka nr 589 obr. 10

p) os. Na Wzgórzach 10 działka nr 300/1 obr. 10

q) os. Na Wzgórzach 17c działka nr 727/1 i nr 727/2 obr. 10

r) os. Na Wzgórzach 29a działka nr 276/11 obr. 10

s) os. Na Wzgórzach 30 działka nr 276/11 obr. 10

t) os. Na Wzgórzach 40 działka nr 276/11 obr. 10

u) os. Na Wzgórzach 41 działka nr 276/11 obr. 10

v) os. Na Wzgórzach 42 działka nr 603/2 obr. 10

w) os. Na Wzgórzach 43 działka nr 603/7 obr. 10

x) ul. Urbanistów działka nr 247/1 obr. 10

y) ul. Urbanistów działka nr 255 obr. 10

z) ul. Wańkowicza 29 działka nr 556 obr. 44

aa) os. Zesławice działka nr 2/76 i 2/80 obr. 4

bb) s. Zesławice działka nr 475/9 obr. 3

cc) ul. Jagiełły działka nr 328/88 obr. 10

dd) ul. Jagiełły działka nr 762 obr. 10

ee) ul. Makuszyńskiego 18 działka nr 540 obr. 9

ff) os. Na Wzgórzach 1a działka nr 582 obr. 10

gg) os. Na Wzgórzach 19a działka nr 252 obr. 10

RADA I ZARZĄD DZIELNICY XVII, os. Na Stoku 15. Tel. 12 645 30 09, tel./faks 12 645 14 17. Przewodniczący – Andrzej Dziedzic, zastępca przewodniczącego – Leszek Zaleński, członkowie Zarządu – Wiesław Czyż, Wiesław Wojnarski, Jerzy Wójcik.

Dyżury członków Zarządu w związku z sytuacją epidemiologiczną zostały zawieszone. Dyżury pełni jedynie przewodniczący Andrzej Dziedzic – w każdy poniedziałek, w godz. od 14.00 do 15.00 (po wcześniejszym uzgodnieniu terminu spotkania w sekretariacie Biura Rady Dzielnicy XVII).

JAN ANIOŁA – PIERWSZY DYREKTOR HUTY

Kontynuujemy cykl artykułów, które mają doprowadzić do uznania Nowej Huty za Pomnik Historii. Tym razem przybliżamy postać człowieka, który tworzył podstawy Kombinatu Metalurgicznego będącego bazą dla powstania Nowej Huty. Żaden naród nie jest w przetrwa bez poszanowania swojej przeszłości i korzeni. My nowohucianie powinniśmy pamiętać o tych którzy tworzyli zręby tej części Krakowa. Trzeba przypominać ludzi, którzy budowali kombinat metalurgiczny i wokół niej nowe miasto. To jest szacunek dla ludzi, którym wiele zawdzięczamy. Będziemy na naszych łamach przypominać sylwetki budowniczych huty i miasta Nowa Huta. Dzisiaj prezentujemy sylwetkę pierwszego dyrektora kombinatu metalurgicznego, ale na tym nie skończymy i będziemy publikować wspomnienia o innych ważnych osobach. Oczekujemy od Czytelników sygnałów o ludziach, którzy odegrali ważną rolę w historii Nowej Huty i mieli ciekawy życiorys. Prosimy o zgłaszanie się do redakcji i kontakt z red. Marcinem Pietrzykiem.

W 1945 r. przystąpiono do opracowania projektu w Polsce, dużej nowoczesnej huty. Nawiązano kontakt z firmami amerykańskimi. Jednak dyktat Związku Radzieckiego przekreślił pomoc w ramach planu Marshalla. W 1946 r. przystąpiono do opracowania nowego projektu Nowej Huty i huty „Giganta”. Jednak dopiero 3.01.1947 r. na podstawie dekretu Prezydium Rządu i Zarządzenia Ministerstwa Przemysłu i Handlu zatwierdzono plan realizacji wstępnego założenia przygotowania całościowego projektu „budowa wielkiej huty”. W marcu 1949 r. powołano Państwowe Przedsiębiorstwo „Nowa Huta – budowa huty”. 15.06.1949 r. na bazie Państwowego Przedsiębiorstwa Nowa Huta utworzono Państwowe Przedsiębiorstwo Wyodrębnione Nowa Huta. Siedzibą PPW został budynek Oleandrów w Krakowie. Dyrektorem naczelnym mianowano Jana Anioła.

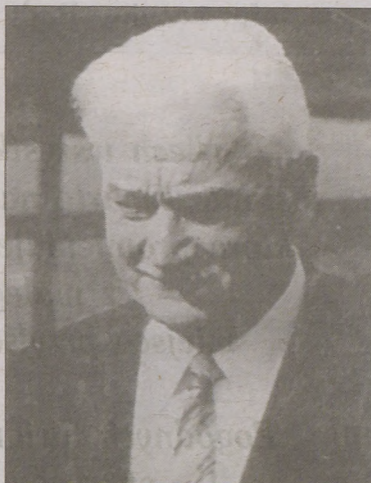
POD GOSPODARSKIM OKIEM
Jan Anioła w latach 1949–1954 jako dyrektor naczelny PPW Nowa Huta i generalny inwestor jest odpowiedzialny za całokształt prac budowlanych tak budowy miasta Nowa Huta jak i kombinatu metalurgicznego. Rośnie miasto, rośnie huta. Buduje się tysiące izb mieszkalnych dla załóg budowlanych i hutniczych. Inż. Jan Anioła osobiście dogląda gospodarskim okiem postęp prac na szerokim froncie w mieście i na kombinacie. Już w grudniu 1949 r. oddano pod klucz pierwszy budynek przy ul. Mierzwy w Nowej Hucie.

Na kombinacie powstają obiekty przyszłej huty, odlewnia żeliwa, warsztat konstrukcji stalowych, siłownia, koksochemia, aglomerownia, zakład materiałów ogniotrwałych, wielki piec nr 1, stalownia martenowska. Trwa budowa walcowni zgniatacz. W 1953 roku rozpoczęto budowę walcowni blach gorących, wydziału huty produkującego finalny produkt – blachę gorącą walcowaną o grubości 8 do 12 mm, o szerokości od 750 do 1550 mm.

CZŁOWIEK RENESANSU
Dyrektor naczelny PPW Budowa Nowej Huty to człowiek renesansu: inżynier mechanik, naukowiec, nauczyciel, wykładowca, organizator. Bardzo obowiązkowy i wymagający dobrej pracy i realizacji w terminie oddawania obiektów hutniczych oraz osiedli mieszkaniowych. Zawsze pełen energii, inwencji twórczych. Pasjonat – niezmordowany przy realizacji stojących przed nim i podległą kadra zadań. Dzień pracy dyrektora i jego współpracowników to nie ustawowe 8 godzin pracy. Rozpoczynał pracę o godz. 7.00, a kończył często po godz. 20.00. W sytuacjach zagrożenia realizacji planu oddania obiektów, bywał jak wspominała żona dyrektora, że Janek przyjeżdżał ze współpracownikami do domu i dyskutowano jak rozwiązać problemy dobrze po północy. Rano o 7.00 dyrektor był punktualnie w swoim gabinecie na Oleandrach. O 7.15 miał na biurku raport dyspozytora głównego o sytuacji i realizacji zadań za ostatnie 10 godzin.

O godz. 8.00 dyrektor prowadził telekonferencję – słuchając i analizując wypowiedzi kierowników zarządów, działów o postępie robót budowlano-montażowych – trudnościach i wnioskach zmierzających do realizacji bezkonfliktowo zadań roboczych zjednoczeń przemysłowo-montażowych, budownictwa miejskiego, przedsiębiorstw podwykonawczych Mostostalu, Montinu, Elektromontażu. I wielu, wielu innych uczestników wielkiej budowy. Gdy zbudowano pierwsze budynki na os. A-1 (Południe), sprawy miasta Nowa Huta przejęła dyrekcja budownictwa miejskiego.

PRACOWANO Z AUTENTYCZNYM ZAPALEM
Dyrektor naczelny inż. Jan Anioła opowiadał, że w jego wszystkich i w pamięci utkwiły najbardziej – zapał i pracowitość ludzi na każdym stanowi-

samochodów do wywozu ziemi. Ktoś (prawdopodobnie zwykły pracownik) zgłosił wniosek, by zaangażować wozaków spod Lublina, którzy posiadają dziesiątki wozów konnych i mogą nimi wywozić ziemię spod fundamentów na zwalę. W ten prosty sposób udało się załatwić dwie sprawy – transport ziemi i zakwaterowanie wozaków i koni, bo mieli oni swoje tabory, w których mieszkali i prowizoryczne polowe stajnie dla koni. Pracowali bardzo solidnie po 12 godzin dziennie.

TERMINY UKOŃCZENIA PRAC BYŁY „ŚWIĘTE”

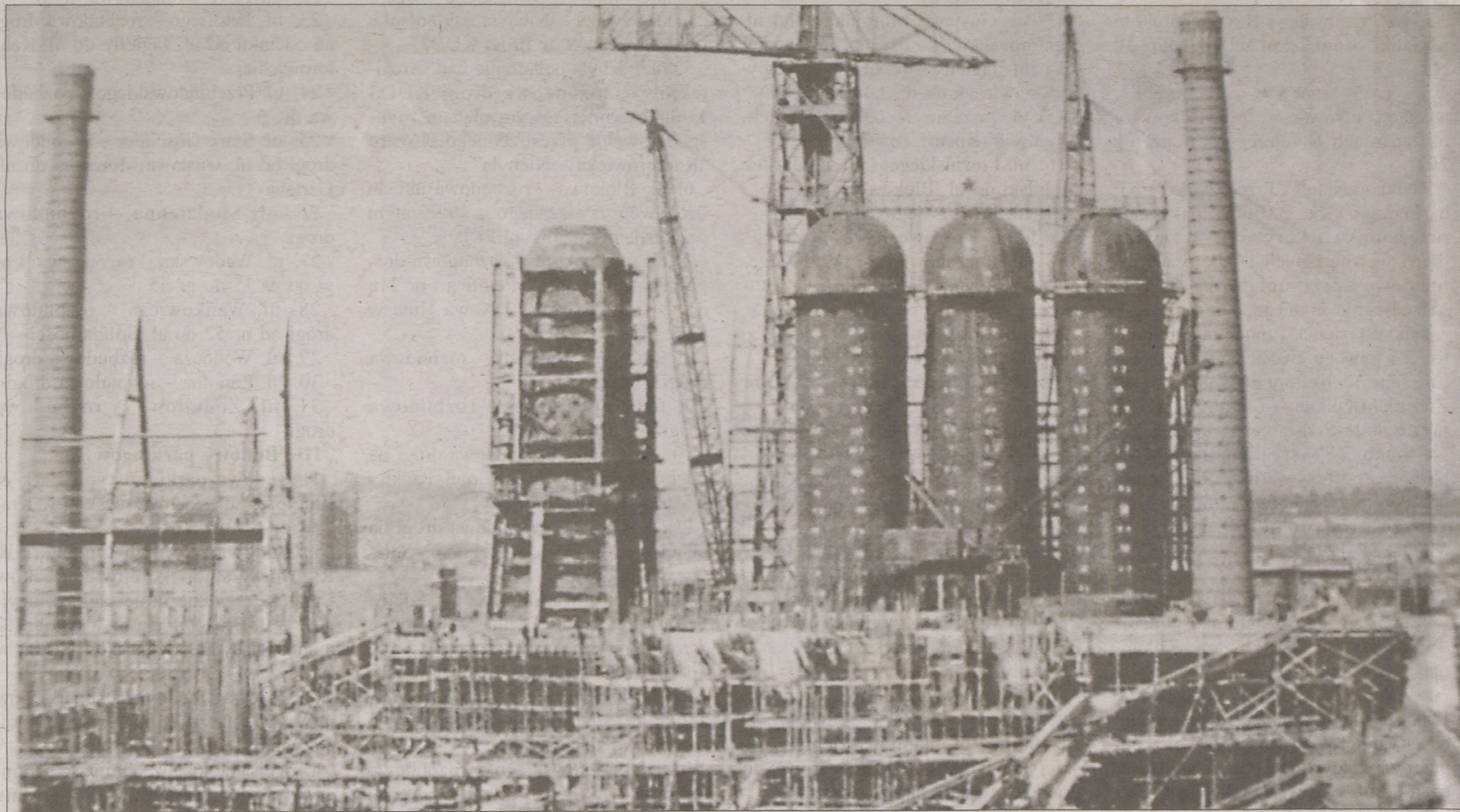
Generalnie przyjęto zasadę, że poszczególne terminy ukończenia robót były rzeczą „świętą”. Wszystkich obo-

nia zostaje z dniem 28 lutego 1954 roku odwołany ze stanowiska dyrektora naczelnego PPW Nowa Huta w przeddzień uruchomienia wielkiego pieca. Otrzymuje pracę w Warszawie w Ministerstwie Hutnictwa, jako podsekretarz do spraw budowy nowych hut w Polsce. Była to jednak praca nieodpowiadająca charakterowi Anioły. Po kilku miesiącach rezygnuje z tego stanowiska. Już wcześniej od 1952 roku jest wykładowcą „zasad projektowania hut”, na Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. W 1955 roku wraca do Krakowa i podejmuje pracę w Biurze Studiów i Projektów Hutnictwa (Biprostal) na stanowisku dyrektora. Zostaje zatrudniony także jako pracownik naukowy w Akademii Górniczo-Hutniczej. Jeszcze w tym samym roku otrzymuje stanowisko zastępcy profesora i zostaje powołany na stanowisko kierownika zakładu projektowania hut w katedrze ekonomiki i organizacji hutnictwa na wydziale metalurgii AGH.

REKTOR AKADEMII GÓRNICZO-HUTNICZEJ

W 1957 roku uzyskuje tytuł naukowy docenta i zostaje kierownikiem katedry maszyn hutniczych wraz z zakładem projektowania hut, a następnie dyrektorem instytutu maszyn hutniczych i automatyki w latach 1969–1978, którym kierował do emerytury. Stanowiska pełnione w AGH w Krakowie: 1952–1954 – pracownik naukowy, 1955–1957 zastępca prof. AGH – docent, 1957–1959

Janie Aniole wypowiada się jeden z najbliższych współpracowników dr inż. Jerzy Folfasiński – pracownik nadzoru inwestycyjnego, kierownik walcowni gorącej blach, dyrektor produkcji, dyrektor techniczny huty im. Lenina. Także cała załoga huty i zjednoczenia budowy miasta Nowa Huta, zjednoczenia przemysłowego budowy Nowej Huty (huty stali). Byli pełni uznania i podziwu dla pracy dyrektora PPW Nowa Huta. Nie stronił od rozmów indywidualnych, podczas wizyt na placu budowy, czy na wydziałach już pracujących. Skrętnie notował i cierpliwie słuchał bolączek pracowników. Zawsze umiał poradzić i rozwiązać problem, czy to zawodowy czy mieszkaniowy ku zadowoleniu petenta. Był poważany i lubiany. Dbał i interweniował u najwyższych władz w sprawie przyspieszenia budownictwa mieszkań dla hutników i budowniczych. Z jego inicjatywy zarząd budowlany nr 3 zjednoczenia przemysłowego budowy Nowej Huty (budujący zakład materiałów ogniotrwałych) przesunięty został w 1953 roku na budowę dużego osiedla mieszkaniowego w dzielnicy Nowa Huta. Powstało samodzielne przedsiębiorstwo „Budowa Miasta ZPBNIH”, które miało za zadanie nowoczesnymi metodami uprzemysłowionymi (wielka płyta) wykonać w jak najkrótszym terminie 5 tys. izb mieszkalnych na osiedlu A-11, obecnie osiedle Stalowe. Już po pół roku pierwsi mieszkańcy otrzymali

sku pracy. Codziennie podziwiał zaangażowanie swoich współpracowników: członków kierownictwa tworzącego się przedsiębiorstwa PPW Nowa Huta, dyrektorów i pracowników zjednoczeń budowlanych, kierowników budów, zespołów, zarządów budowlanych, aż po najmłodszych robotników, junaków Służby Polsce. Nie znano wówczas pojęcia biurokracji. Najpoważniejsze decyzje podejmowało się od ręki – po konsultacji z ministrem hutnictwa lub budownictwa. Często z udziałem dyrektorów zjednoczeń budujących miasto i hutę.

CHWAŁA JUNAKOM I... WOZAKOM

Na początku budowy były duże trudności przy robotach ziemnych (chwała junakom „SP”), brak było maszyn i

wiązywały ścisłe terminy – harmonogram. Zapisane jeszcze w projekcie wstępnym budowy. Od pierwszej łopaty, od pierwszego dnia prowadzone było szkolenie zawodowe na budowach i obiektach uruchamianych w hucie stali. Młodzi ludzie garnęli się do roboty i nauki. Pracowali z ochotą i energią, z zapałem. Były nieliczne jednostki, które jak „niebieskie ptaki” szybko odlatywały w „siną dal”. Ci, którym praca nie była ciężarem nie mogli się doczekać kiedy zostanie oddany do zamieszkania pierwszy blok mieszkalny, pierwszy wydział produkcyjny i pierwszy wielki piec.

ODWOŁANY Z DYREKTORA...

Inż. Jan Anioła pochodził z ziemiańskiej rodziny i widocznie to było przyczyną, że nagle bez żadnego uzasadnie-

– dyrektor instytutu, 1960–1962 – dziekan wydziału maszyn górniczych i hutniczych. 1962 r. otrzymuje tytuł naukowy i stanowisko prof. nadzwyczajnego. W latach 1963–1969 zostaje wybrany przez senat AGH na stanowisko prorektora ds. nauczania.

W 1969 roku otrzymuje tytuł profesora zwyczajnego nauk technicznych, a następnie zostaje wybrany rektorem AGH. W 1978 roku przechodzi na emeryturę, a w 1979 roku otrzymuje honorowy tytuł nadany przez senat AGH – tytuł doktora honoris causa. Ponadto za swoją wszechstronną działalność i pracę naukową otrzymał wiele wyróżnień i odznaczeń naukowych.

WSPOMINA JERZY FOLFASIŃSKI

Z uznaniem o dyrektora naczelnym

komfortowe mieszkania, otwarto sklepy, bibliotekę, przedszkole i szkołę podstawową. Niemniej nadal odczuwało się brak miejsca i wielu pracowników Nowej Huty musiało mieszkać w hotelach technicznych (inżynierowie, technicy) i w hotelach robotniczych, w Domu Młodego Robotnika na osiedlach: Stalowym, Młodości i Górali. Jednak i oni otrzymywali mieszkania i mogli godnie zamieszkać ze swoimi rodzinami. Te miliony oddanych mieszkań w PRL stanowią do dzisiaj widoczną bazę dla wielu Polaków, a szczególnie widoczną w nowohuckich dzielnicach.

Zdzisław Stanisław Furgal przy współpracy Marcina Pietrzyka

Huta historii

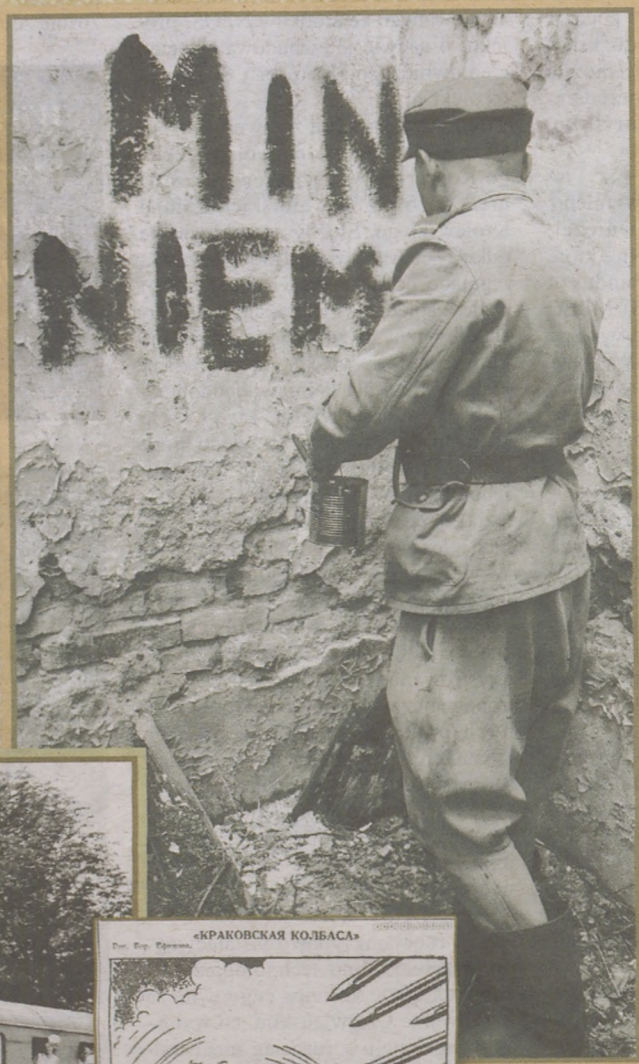
*Śmierć co wszystko zabiera,
nawet ciało sapera...*

Jeśli Bóg pozwoli - zwyciężymy!

Krakowska kielbasa

**Wystawę można oglądać
w Muzeum Czynu Zbrojnego
os. Górali 23**

Sponsorzy:

Organizatorzy:

PROJEKT
HISTORYCZNY
MapyсЯ

Patron
medialny:

GŁOS
TYGODNIK
NOWOHUCKI

INWESTYCJE W 2021 ROKU

W roku 2021 nakłady na inwestycje przekroczyły 140 milionów złotych. Z tych środków zostało wykonanych ponad 550 projektów. Zadania inwestycyjne w większości były wykonane w okresie, gdy nie podawane jest ciepła mieszkańcom, a więc między czerwcem a wrześniem. Przez te 100 dni zrealizowano ponad 80 procent wszystkich zadań inwestycyjnych – mówi Jerzy Marcinko Wiceprezes Zarządu MPEC.

Największym osiągnięciem tego sezonu jest likwidacja stacji wymienników ciepła (SWC) i podanie ciepłej wody użytkowej do kilku tysięcy mieszkań. To jest, można powiedzieć, sztandarowe przedsięwzięcie twierdzi Jerzy Marcinko, wiceprezes MPEC SA.

★★★

Na drugim miejscu można wymienić modernizację sieci ciepłowniczej. Dzięki środkom inwestycyjnym, które uzyskano z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska (NFOŚ) MPEC SA mógł te zadania realizować w znacznie większym zakresie. Wykonano kilkanaście kilometrów nowej sieci preizolowanej. Sieć preizolowana to już ponad 70 proc. całej sieci z 920 kilometrów, jakie posiada MPEC.

★★★

Kolejne zadania dotyczyły programu niskiej emisji. Pomimo iż w Krakowie uchwała o likwidacji niskiej emisji funkcjonuje od 2019 roku, to zdarzają się jeszcze obiekty, które niską emisję wytwarzają czyli opalane są węglem. To zadania wykonał dzięki środkom finansowym z NFOŚ.

★★★

Czwarty temat, który realizowany jest przez MPEC SA to podłączanie nowych odbiorców. Te zadania wykonywane są właściwie przez cały rok, począwszy od stycznia aż do Świąt Bożego Narodzenia, gdyż tak nam się zgłaszają chętni do odbioru nowego ciepła, zarówno ciepła sieciowego, jak i ciepłej wody użytkowej.

Reasumując, trzeba powiedzieć, że pomimo niesprzyjających warunków atmosferycznych w sierpniu, zadania, które zostały przyjęte do planu na 2021 rok zostały zrealizowane w całości, a nawet będą przekroczenia jeżeli chodzi o liczbę podłączonych nowych odbiorców oraz odbiorców programu ciepłej wody użytkowej – zaznacza Jerzy Marcinko.

★★★

Likwidacja grupowych stacji wymienników ciepła oraz wykonanie przyłączy i montażu węzłów dwufunkcyjnych umożliwiających odbiór ciepłej wody użytkowej, to zadanie w ramach projektu nr 3, dofinansowanego z NFOŚ. W 2021 roku wykonano przebudowę sieci ciepłowniczych na siedmiu osiedlach w Krakowie, tj. na osiedlu Kazimierzowskim, Jagiellońskim, Szkolnym, Aleksandry, Oświecenia jak również przy ulicy Janickiego oraz ulicy Bukowskiej w Skawinie. W ramach tych inwestycji przebudowano 14 kilometrów sieci ciepłowniczej o średnicach od 32 do 250 milimetrów. Zainstalowano również 213 węzłów ciepłowniczych o łącznej mocy 45 megawatów. Głównie prowadzono rurociągi po starych trasach w istniejących kanałach ciepłowniczych, jednak gdzieś zdarzało się prowadzić sieci po nowej trasie. Co istotne dla tego typu inwestycji, musiały się one odbywać w okresie poza sezonem grzewczym.

★★★

Widowską inwestycją ze względu na lokalizację, była przebudowa sieci ciepłowniczej wzdłuż ulicy Bernardyńskiej w stóp Wawelu. Rurociąg o średnicy DN 125 został wymieniony na rurociąg o średnicy DN 350 na

odcinku 500 metrów. Wartość kontraktu to około 2 200 000 zł netto, dofinansowanego ze środków NFOŚ, projektu o nazwie „Przebudowa systemu ciepłowniczego Krakowa i Skawiny” (projekt nr 2).

Budowa wymagała zarówno nadzoru służb konserwatorskich Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, jak również służb konserwatorskich Zamku Królewskiego. Służby archeologiczne odkryły nawarstwienia kulturowe, zalegające bezpośrednio na naturalnej skale wapiennej. „W trakcie badań archeologicznych znaleziono kamienną kulę armatnią wykonaną z granitu. Kula ta powstała najprawdopodobniej w XIV lub XV wieku, kiedy takie kule produkowano i używano przy ostrzale murów fortyfikacji miejskich z bombard. W jaki sposób się tu znalazła? Nie wiemy. Najprawdopodobniej w czasie jednego z kilku oblężeń Wawelu i działań wojennych, które tutaj miały miejsce na terenie Krakowa. – mówi Łukasz Majchrzak, archeolog. W trakcie naszych badań zarejestrowano szereg nawarstwień antropogenicznych powstałych przy licznych przebudowach oraz pracach ziemnych prowadzonych w tym miejscu przy okazji wcześniejszych instalacji MPEC w latach siedemdziesiątych oraz najprawdopodobniej w 2000 roku. Nawarstwienia te mają charakter wtórny zasypiskowy.

★★★

Poza robotami typowo instalacyjnymi, przebudowano technologicznie i konstrukcyjnie komorę ciepłowniczą w Bulwarze Czerwieńskim, co wymagało ingerencji w rurociąg magistralny DN 600 z koniecznością wyłączenia zasilania do odbiorców ciepła na okres dwóch dni. Specyfika tego zadania polegała również na tym, że należało utrzymać ciągłość dostaw ciepła do odbiorców ciepła znajdujących się wzdłuż ulicy Dietla, jak również do samego Zamku Wawel. W związku z tym konieczne było użycie przebiegów systemowych, a także z wykorzystaniem kotłowni kontenerowych.

★★★

Jednym z ciekawszych przedsięwzięć była budowa sieci ciepłowniczej przy ulicy Zawilej. Projekt realizowano w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (projekt nr 4), współfinansowany przez NFOŚ. Budowa sieci ciepłowniczej o łącznej długości niespełna dwóch kilometrów i średnicy DN 300, umożliwia zaopatrzenie w ciepło systemowe prężnie rozwijającego się obszaru Klinów oraz ulicy Zawilej. Prace prowadzone były na terenach przemysłowych oraz w pasie drogowym Zarządu Dróg Miasta Krakowa. W związku z tym musiano utrzymać ciągłość ruchu kołowego, a to wiązało się z koniecznością wykonania niektórych prac w nocy. Z uwagi na specyfikę działania oraz jego obszar wszelkie prace ziemne prowadzone były pod nadzorem archeologicznym. Realizacja inwestycji odbywała się przy bardzo natężonym ruchu samochodowym, stąd konieczność wykonania aż w czterech miejscach bezrozkopowego przejścia pod ulicami – Kobierzyńską, Zawilą oraz Borkowską. W tym celu wykorzystano technologię przewierć sterowanych z wy-

korzystaniem rur osłonowych o średnicy 650 milimetrów. – mówi Grzegorz Jabłoński, kierownik Działu Realizacji Projektu POIiŚ.

★★★

Innym przedsięwzięciem była przebudowa przy alei Powstania Warszawskiego rurociągu 2xDN 500 o długości 413 metrów. Rurociąg tradycyjny prowadzony w kanale ciepłowniczym został zdemonstrowany i w to miejsce

zostały ułożone na podsypce piaszczystej rury preizolowane o średnicy DN 500. Spośród pięciu komór, trzy zostały zlikwidowane. Poza tradycyjnymi materiałami używanymi podczas realizacji tej inwestycji, zostało zastosowanych aż osiem przepustnic z przekładnikami mechanicznymi lub hydraulicznymi typu „hydrox”. Zadanie wykonano w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko „przebu-

dowa systemu ciepłowniczego Krakowa i Skawiny” (projekt nr 2), dofinansowanego ze środków NFOŚ.

Opisane powyżej inwestycje zostały zobrazowane na filmach promocyjnych, zamieszczonych na stronie www.mpec.krakow.pl w zakładce galeria.

Do druku przygotował
Marcin Pietrzyk

Większość zadań inwestycyjnych musi się odbyć w okresie między czerwcem i wrześniem. Przez te 100 dni udało nam się w tym roku zrealizować ponad 80% wszystkich inwestycji. A obecnie możemy się pochwalić wykonaniem planu rzeczowego w całości.

Jerzy Marcinko, Wiceprezes Zarządu MPEC

INFORMATOR HANDLOWO-USŁUGOWY

SLUŻBY MIEJSKIE I LOKALNE

Pogotowie Ratunkowe 999 (także N. Huta).
Toksykologia 12 411 99-99.
Straż Pożarna 998, 12 646-01-10.
Policja 997.
Policja Nowa Huta: os. Zgody (VIII KP) 12 61-52-910,
os. Złotej Jesieni 11C (VII KP) 12 61-52-911, 12 615-33-19.
Straż Miejska 986.
Pogotowie gazowe 992.
Pogotowie dźwigowe 12 644-23-08.
Pogotowie c.o. 12 644-38-46.
Wodociągi 12 648-28-61.
Pogotowie ADREM (elektr., c.o., wod.-kan.-gaz) 12 644-19-69,
12 643-27-43. ADREM awarie poza budynkiem 12 644-12-10.
Pogotowie elektryczne dla os. Oświecenia 12 647-05-65 w dni
powszednie i 12 647-15-87 w dni świąteczne.
Całodobowy telefon zaufania dla osób z problemem alkoholo-
wym i ich rodzin 12 411-60-44.

MEDYCYNĄ I ZDROWIE

▼ GABINET KARDIOLOGICZNY. Lek. med. Krzysztof Ideć,
os. Hutnicze 10/3. Rejestracja: 12 357-36-12.
▼ KOMPLEKSOWE LECZENIE STOMATOLOGICZNE: le-
czenie kanałowe, protetyka, implanty. Kraków, os. Słoneczne 11, lo-
kal U 1.
Tel. 12 644 89 01, kom. 664 395 417. Pon.-pt. 9.00-19.00.
www.bjb.net.pl.
▼ PRACOWNIA USG – LEK. MED. B. STĘPIEŃ – os. Han-
dlowe 8, tel. 12 644-78-26 lub 696-047-450: badania jamy brzusznej,
tarczycy. Czynna: poniedziałek 12.00-16.00 oraz środa i piątek 9.00-
12.00.
▼ NAPRAWA PROTEZ ZĘBOWYCH. Wzmacnianie metalem.
Tel. 608-205-981.

USŁUGI RÓŻNE

▼ TELEWIZOR ANTENY.
Tel. 12-640-00-42, 609 586 881.
▼ USŁUGI SZKLARSKIE, oprawa obrazów, os. Jagiellońskie
19, Pawilon Handlowo-Usługowy koło kościoła ARKA (wejście
z tyłu).
Tel. 12 647-86-50, 504-552-197.
▼ PRZECHOWALNIA ROWERÓW (z możliwością przegła-
du) i OPON (całoroczna). Plac targowy PIAST, paw. 3.
Tel. 647-13-88, kom. 0502-730-087.
▼ SALON FRYZJERSKI „Dorota” (damski, męski, dzieci).
Pl. Targowy „Piaś”, paw. 26, 27.
Tel. 506-529-863.
▼ ZAKŁAD PIECZĄTKARSKO-GRAWERSKI, Adam Sroka,
przeniesiony z os. Niepodległości do Borzęcina 797A.
Aktualny tel. 14 68-46-756, e-mail: zaklad@odznaki.pl.
▼ ROWERY – sprzedaż, części, akcesoria, serwis, naprawy, ko-
mis, malowanie ram. FHU „Elmar”, plac targowy PIAST, paw. 3.
Tel. 647-13-88, kom. 502-73-00-87.
▼ ANTEN MONTAŻ, naprawa telewizorów wszystkich typów
u klienta.
Tel. 12 640-00-41, 609-586-881.

POŚREDNICTWA NIERUCHOMOŚCI

▼ ARKADOM – NAJSKUTECZNIEJSZE BIURO NIERU-
CHOMOŚCI. Stowarzyszeni w MSPON, 3 licencje państwowe.
Os. Jagiellońskie 19, koło kościoła Arka.
Tel. 12 641-66-74; www.arkadom.pl.

BIURA KSIĘGOWO-PODATKOWE

▼ FUNDACJA WIĘCEJ SERCA. Usługi księgowe – pełny za-
kres – ceny do uzgodnienia. Os. Złotej Jesieni 15 B, lok. 2.
Tel. 503-602-661.

BIURA TURYSTYCZNE

▼ BIURO TURYSTYCZNE Cerro Torre Szkoła Górską,
al. Pokoju 82, 501 568 948, www.szkolagorska-cerrotorre.pl.
Wyjazdy polskie i zagraniczne, górskie wyprawy, pilotaż i prze-
wodnictwo wycieczek, obozy i kursy wspinaczkowe, szkolenia, kur-
sy pierwszej pomocy. Oferta dla grup, szkół, firm, klientów
indywidualnych.

USŁUGI MOTORYZACYJNE

▼ FIRMA AUTOKOMPUTER, Janina Walasek, ul. Maku-
szyńskiego 9B.
Tel. 12 644-18-80, 12 684-19-00 (01, 02), pon.-pt. 8.00-18.00. Ba-
dania techniczne pojazdów do 3,5 ton (przeglądy rejestracyjne):
okresowe, zasilanych gazem, rejestrowanych po raz pierwszy za gra-
nicą, powypadkowych. Komputerowy system pomiaru i kontroli
układów jezdnych samochodów osobowych i busów oraz ich regu-
lacja. Komputerowy pomiar sprawności amortyzatorów.
www.stacja-autokomputer.pl. E-mail: autokomputer@op.pl.
▼ AUTOMYJNIA I STUDIO DETAILINGU „SPŁASZ”.
MYCIE RĘCZNE. Ul. Fatimska 6, tel. 644-72-39. Całodobowy
parking.
▼ ZŁOMOWANIE samochodów, wystawianie zaświadczeń,
transport. 12 681-01-41, 0605-100-845.

KWIACIARNIE

▼ KWIACIARNIA „KALINA”, os. Centrum D1, czynna od
pn. do pt. w godz. 8-19, w soboty 8-17, w niedziele 9-15.
Tel. 12 644-33-36. Przyjmujemy zamówienia z dostawą do domu.
▼ KWIACIARNIA „CUPIDO”, pl. Targowy Bieńczyce 6, tel.
641-46-35.
Czynna: pon.-sob. 6.00-19.00, niedziela 9.00-16.00. Zamówie-
nia na telefon. Dowóz w obrębie Krakowa. Wieńce, wiązanki oko-
licznościowe, bukiety.

PRACOWNIE ZŁOTNICZE

▼ WYROBY ZŁOTE, SREBRNE. Naprawy. Grawerowanie.
Skup złota i srebra. Upominki komunijne. Ceny producenta.
Bieńczycki pl. Targowy 5. Tel. 12 685-53-80.

„Umiera się nie dlatego aby przestać żyć, lecz po to by żyć inaczej”
Paulo Coelho

ZAKŁADY POGRZEBOWE

Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych Sp. z o.o.

- ul. Rakowicka 35a, tel. 12/411-47-76, sob. 8.00-14.00
- ul. Reduty 1, tel. 12/411-35-26
- cm. Grębałów, tel. 12/645-31-61
- cm. Podgórze, tel. 12/656-55-11

Wszystkie punkty czynne od pon. do pt. od 7.30 do 15.30

KOMPLEKSOWA OBSŁUGA POGRZEBÓW
BEZGOTÓWKOWE ROZLICZANIE POGRZEBÓW

tel. 12/411-45-02,
12/411-45-04

OGŁOSZENIA DROBNE

- ANTEN montaż, naprawa telewi-
zorów u klienta.
(12)640-00-42, 609-586-881.
- CZYSZCZENIE dywanów, tapi-
cerki meblowej i samochodowej.
Tel. 513-587-700.
- DOM sprzedam/zamienię.
606-918-243.
- DACHY, papa termozgrzewalna,
obróbki blacharskie.
Tel. 507-896-506.
- RTV – telewizory – anteny – ser-
wis profesjonalny od 1985 r.
Tel. 609-719-072.
- SPRZEDAM niszę 6 osób, Grę-
bałów. Opłacona 2033 r. 505-054-940.
- SZKLARZ, oprawa obrazów,
montaż luster, szyby zespolone. Szkol-
ne 30. Transport gratis.
Tel. 600-384-136, (12)644-27-07.
- TAPICER. Tel. 784-906-675.
- ZAWSZE aktualne. Zakład napraw
telewizorów, montaż anten. Profesjonal-
nie, solidnie, tanio!
(12)640-00-42, 511-942-158.

CORDIA B. KWIECIŃSKA
www.cordia.com.pl
os. Na Skarpie 24 os. Uroczę 5
czynne 8.00-15.30
12 644-87-75, 512-179-466
504-180-180
KOMPLEKSOWE
USŁUGI POGRZEBOWE
TANIO – CAŁODOBOWO

MATEMATYKA
Tel. 507 869 805

NEKROLOGI I KONDOLENCJE

przyjmuje
Biuro Ogłoszeń
„Głosu – Tygodnika Nowohuckiego”
(al. Jana Pawła II 232 – NCK).
Tel. 12 643-44-33

CHT KRAKÓW
Centrum Handlowe
OTWARTE W KAŻDĄ NIEDZIELĘ
ZAPRASZAMY NA ZAKUPY HURT, DETAL HALA I, HALA II
UL. KRZYWDA 1, 30-710 KRAKÓW
Do wynajęcia lokale handlowe – tel. 602-15-30-88, 12 307-11-20

Zdrowie i uroda

CitoReh
Dietetyka
Dietetyka online:

porady przez Internet
pod adresem: www.citoreh.pl

Dietetyka stacjonarna:
porady stacjonarne,
analizy i pomiary
komputerowe zawartości
tłuszczu, masy mięśniowej
i wody w organizmie.

Prosimy o telefoniczne
lub mailowe
uzgodnienie terminu wizyty!

Os. Złotej Jesieni 2,
31-826 Kraków
(pok. 222, II piętro)

Tel.
12 641 65 14
lub 696 999 958

e-mail: dietetyka@citoreh.pl
<http://www.citoreh.pl>

**PRACOWNIA
RENTGENOWSKA**
Wykonujemy zdjęcia:
→ kręgosłupa
→ klatki piersiowej
→ kostne, zębów
i panoramiczne zębów
os. Uroczę 2
Tel. 12 644-92-82

RECEPTA NA ZDROWY SEN!

Bezsennosc stała się, niestety, codziennością i jedną ze współczesnych plag. To kolejna choroba cywilizacyjna, którą określa się już jako epidemię. W ciągu ostatnich stu lat czas poświęcony na sen skrócił się o prawie dwie godziny. Nie inaczej jest w naszym kraju: Polacy są jednym z najbardziej dotkniętych bezsennością europejskich społeczeństw.

Prawie połowa rodaków cierpi na różne zaburzenia snu, choć jeszcze pod koniec ubiegłego wieku było to niespełna 30 proc. Aktualnie bezsennosc stanowi trzecią najczęstszą przyczynę dolegliwości spośród schorzeń dotyczących układu nerwowego – po bólach głowy i zaburzeniach lękowych – z którymi pacjenci zgłaszają się do lekarzy.

– Jakość nocnego wypoczynku znacznie ucierpiała wskutek pandemii, która nasiliła zaburzenia okołodobowego rytmu snu i czuwania – mówił podczas jubileuszowej, XX Ogólnopolskiej Konferencji „Polka w Europie” prof. Adam Wichniak z III Kliniki Psychiatrycznej i Ośrodka Medycyny Snu Instytutu Psychiatrii i Neurologii. – Jako jedni z pierwszych zwrócili na to uwagę naukowcy z Chin. Jak pokazały ich badania, podczas pandemii koronawirusa ok. 70 proc. Chińczyków skarżyło się na pogorszenie jakości snu.

Inne badania pokazują, że na problemy ze snem uskarża się teraz 74 proc. Francuzów, przy czym 50 proc. z nich obserwuje u siebie znaczne nasilenie zaburzeń snu. – W Polsce prowadzimy podobne badania – poinformował prof.

Wichniak. – Spośród obserwowanych negatywnych zjawisk szczególnie niepokojąco narastają zaburzenia snu u młodzieży. Kiedyś były to sporadyczne przypadki, dziś problem staje się powszechny. Zmiana stylu życia związana z pandemią COVID-19 sprawiła, że kłopoty ze snem wśród osób poniżej 35 lat życia są teraz częstsze, aniżeli w starszych grupach pacjentów. Nie zmieniło się natomiast to, że kobiety cierpią na bezsennosc częściej niż mężczyźni.

***
Zapotrzebowanie na sen nie jest jednakowe dla każdego. Nie zmienia to faktu, że statystycznie w łóżku spędzamy coraz mniej czasu, a zbyt krótki lub zaburzony sen nie daje potrzebnego organizmowi odpoczynku. Nie wszyscy zdajemy sobie sprawę, że sen jest jedną z podstawowych potrzeb naszego organizmu. Zaniedbując ją, narażamy organizm na liczne negatywne konsekwencje zdrowotne.

– Jedną z przyczyn zaburzeń snu jest rozregulowanie naszego rytmu okołodobowego. Prawidłowy rytm zapewnia właściwy przebieg procesów fizjologicznych zachodzących w organizmie. Za tę cykliczność odpowiada nasz zegar

biologiczny, zlokalizowany w przedniej części podwzgórza, w jądrach nadskrzyżowaniowych – wyjaśnił ekspert.

Zegar biologiczny dyktuje, kiedy powinniśmy być aktywni, a kiedy należy kłaść się spać.

W ten sposób wyznacza pory i związane z nimi tryby funkcjonowania naszego organizmu. Takie zróżnicowanie jest niezbędne, by organizm mógł sprawnie przeprowadzać wszystkie potrzebne procesy. Dlatego też zaburzenia rytmu okołodobowego, zwłaszcza długotrwałe, prowadzą do różnorodnych zmian chorobowych.

***
Najważniejszym czynnikiem oddziałującym na rytm okołodobowy i swoim dyrygentem jest światło – jego udział w tym zakresie wynosi ok. 70 proc. Docierając do siatkówki oka, światło wywołuje szereg reakcji różniących się w zależności od jego rodzaju, a także pory dnia. Najsilniej wpływa na rytm okołodobowy światło niebieskie, emitowane przez monitory telewizorów, komputerów i inne urządzenia elektroniczne. Działanie fal świetlnych jest ściśle związane z melatoniną, nazywaną hormonem ciemności. Melatonina jest bowiem wydzielana wtedy, gdy jest ciemno, czyli w godzinach nocnych (od około godziny 21.00 do 7.00 rano). Melatonina to neurohormon produkowany głównie w szyszynce. Kiedy nasi

przodkowie kończyli aktywność wraz z nastaniem zmroku, a wstawali o świcie, produkcja melatoniny w ich organizmach była dostosowana do trybu życia, co gwarantowało zdrowy sen. Współcześnie jednak często pracujemy w „nienaturalnych” dla zegara biologicznego godzinach nocnych, korzystając przy tym z urządzeń emitujących światło niebieskie.

W efekcie wydzielanie melatoniny zostaje zakłócone, co prowadzi do problemów z zasypianiem, zaburzeń jakości snu, a nawet do bezsennosci. Ponadto, produkcja melatoniny spada wraz z wiekiem, dlatego wspomniane problemy dotyczą zwłaszcza osób po 55. roku życia.

– Wiele osób doświadczaających problemów ze snem wybiera najprostsze, ale zarazem bardzo ryzykowne rozwiązanie – sięgają po tabletkę na sen. Z badań wykonanych we Francji wynika, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy z powodu bezsennosci tabletki przyjmowało ok. 16 proc. Francuzów, czyli około 2 razy więcej niż przed rozpoczęciem się pandemii. Nie tędy droga – zwraca uwagę prof. Wichniak. – Łatwo przyjmować tabletki nasenne, ale zdecydowanie trudniej się od nich potem odzwyczaić. Zwłaszcza tym, którzy wolniej metabolizują leki, czyli w szczególności osoby starsze. Przy przedłużających się zaburzeniach snu należy udać się do lekarza, który przeprowadzi dokładny wywiad, aby ustalić przyczyny tych zaburzeń. Konieczna może okazać się konsultacja z lekarzem określonej specjalności – jeśli pojawi się podejrzenie, że przyczyną problemów może być jakaś konkretna choroba.

Oznacza to, że leczenie zaburzeń snu powinno być dostosowane indywidualnie do pacjenta. Jest to tzw. leczenie spersonalizowane, uwzględniające wiele czynników, takich jak m. in. wiek chorego, styl życia, dietę, aktywność fizyczną. W terapii każdorazowo zalecane jest natomiast prowadzenie chronobiologicznego dziennika snu, a w przypadku stwierdzenia zaburzeń rytmu okołodobowego snu ogromnym wsparciem jest melatonina.

***
Praca wieczorem i nocą przy sztucznym oświetleniu, niska ekspozycja na światło słoneczne w ciągu dnia, brak aktywności fizycznej, praca zmianowa, stres – wszystko to sprawia, że zaburzenia rytmu snu i czuwania należą dziś do najczęstszych problemów zdrowotnych. Jak jednak podkreśla prof. Wichniak, można i należy im przeciwdziałać!

(f, Stowarzyszenie Dziennikarzy dla Zdrowia)

Vident

lek. stom. Andrzej Zimoch
tech. dent. Marcin Słowiak

os. Boh. Września 1

STOMATOLOGIA

PEŁNY ZAKRES USŁUG

tel. 12/641-48-08

PROTETYKA

**KORONY, MOSTY, PROTEZY
EKSPRESOWE NAPRAWY**

tel. 12/645-93-33

KOLEDA DLA HOSPICJUM ŚW. ŁAZARZA

#KoleDlaHospicjum2021 – to druga edycja akcji powszechnego koledowania, mająca na celu wyrażenie solidarności z chorymi oraz wsparcie finansowe najstarszego w Polsce Hospicjum – Hospicjum św. Łazarza w Krakowie. Jest też zachętą do kulturowania naszych świątecznych tradycji wspólnego koledowania i składania sobie życzeń.

1. Zaśpiewaj
2. Pomóż
3. Zachęć znajomych

W ten przedświąteczny czas pragniemy serdecznie zaprosić wszystkich do wzięcia udziału w wyjątkowym wydarzeniu łączącym, wciąż żywe w Polsce, tradycje kolednicze z akcją pomocy dla Hospicjum św. Łazarza. Zasada jest prosta, nie o formę tutaj chodzi, tylko o dobre chęci: wystarczy samodzielnie lub w grupie zaśpiewać kolędę lub piosenkę świąteczną, nagrać i udostępnić film w mediach społecznościowych – koniecznie z hasztagiem #KoleDlaHospicjum2021 (na swoim FB, www, YouTube i inne), złożyć koledowy datki na rzecz Hospicjum na: www.pomagam.pl/KoleDlaHospicjum2021 lub tradycyjnym przelewem na rachunek 92 2490 0005 0000 4530 9034 8688 z dopiskiem „KoleDla Hospicjum 2021” oraz nominować 3 kolejnych koledników. Nominowani mają 3 dni na podjęcie wyzwania. Koledujemy zgodnie z tradycją do 2 lutego 2022.

Do koledowania zapraszamy: solistów, rodziny, grupy przyjaciół i znajomych, firmy, instytucje, szkoły, organizacje, urzędy, dzielnice... Niech

nasze głosy złączą się i popłyną KoleDla Hospicjum, aby w te szczególne Święta nikt nie pozostał sam, ze swoją chorobą, bólem i lękiem o przyszłość, bo to dzięki płynącym z serca, prostym gestom życzliwości mogą dziać się małe, świąteczne cuda. Wszelkie informacje o akcji #KoleDlaHospicjum2021 znajdują się na <https://pomagam.pl/KoleDlaHospicjum2021> oraz na profilu FB Hospicjum św. Łazarza w Krakowie.

Przykładowy wpis na profilu FB, stronie www, czy kanale YouTube koledników:

Podajemy wyzwanie #KoleDlaHospicjum2021

Dziękujemy za nominację .....
My ze swojej strony nominujemy do koledowania:

1. ....
2. ....
3. ....

Koniecznie jest oznaczenie w poście Hospicjum św. Łazarza w Krakowie oraz wpisanie hasztagu #KoleDlaHospicjum2021.

***

Zachęcamy wszystkich do wpłacenia świątecznego datku na rzecz Hospicjum św. Łazarza w Krakowie: na www.pomagam.pl/KoleDlaHospicjum lub tradycyjnym przelewem na rachunek 92 2490 0005 0000 4530 9034 8688 z dopiskiem „KoleDla Hospicjum 2021”

Niech ten świąteczny czas, pomimo trudnej rzeczywistości będzie dla nas wszystkich szczególny. Dla każdego

z nas wyjątkowy w naszych domach, a także dla tych, którzy święta spędzają w Hospicjum św. Łazarza w Krakowie.

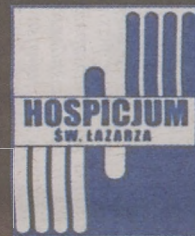
W ubiegłym roku, podczas pierwszej edycji Kolędy Dla Hospicjum -

Hospicjum św. Łazarza pozyskało łącznie wsparcie w wysokości ponad 75 tys. zł, z czego blisko 60 tys. za pośrednictwem platformy pomagam.pl, gdzie dokonano 507 wpłat, a link do zbiórki miał ponad 1000

udostępnień. Pozostała część środków trafiła bezpośrednio na rachunek bankowy Hospicjum nr 92 2490 0005 0000 4530 9034 8688 z adnotacją „KoleDla Hospicjum”.

2. edycja

#KoleDlaHospicjum2021
świąteczny challenge pomocy Hospicjum św. Łazarza

więcej informacji:

www.pomagam.pl/KoleDlaHospicjum2021

TO BĘDĄ WSPANIAŁE ŚWIĘTA

Znajdź nas na
Facebooku

ZAPRASZAMY W NIEDZIELĘ 19 GRUDNIA

F.H.U. "ELMAR" s.c.

rowery

SPRZEDAŻ • SERWIS • KOMIS
CZĘŚCI I AKCESORIA ROWEROWE

31-625 Kraków, os. Piastów 60 A, paw. 3, Plac Targowy "PIAST"

tel. 12 647 13 88

kom. 502 730 087

www.elmar.interial.pl

www.elmar-rowery.pl

elmar@interial.pl

sklep@elmar-rowery.pl

Zaufaj gwiazdom, zwłaszcza tym, które Ci sprzyjają

HOROSKOP

BARAN (21 III–20 IV). Jesteś w wyjątkowo pozytywnym nastroju. Wierzysz, że chcesz, to móc. Okazuje się, że takie nastawienie do życia przynosi konkretne korzyści. Jesteś na fali, nie ma więc problemu, z którym teraz sobie nie poradzisz.

BYK (21 IV–20 V). Spokojny tydzień przed Tobą. W zasadzie bez rewelacyjnych wydarzeń, za to skutecznie, bez pośpiechu będzie można pracować. Wygospodarujesz nawet trochę wolnego czasu na małą czarną z przyjaciółmi.

BLIŹNIĘTA (21 V–21 VI). Nie bardzo wiesz jak zareagować w dość delikatnej towarzyskiej sprawie. Poczujesz się dotknięty opinią na którą nie zasłużyłeś. Mimo wszystko, chy-

ba warto to przemilczeć, wszak, jak wiesz, wszystko przemija...

RAK (22 VI–22 VII). Masz swój wirtualny świat, wypełniony marzeniami. To oderwanie się od nielatywnej rzeczywistości pozwala Ci traktować codzienne problemy ze stosownym dystansem. Jest to Twój sprawdzony sposób na kłopoty.

LEW (23 VII–22 VIII). Zamiast rozważać, co wypada, a co nie wypada, chwytaj okazje na gorąco. Korzystaj z każdej szansy na poprawę swej sytuacji materialnej. Z pewnością w najbliższym czasie pojawi się niejedna taka korzystna propozycja.

PANNA (23 VIII–22 IX). Sporo czasu poświęcisz osobom bliskim i

generalnie sytuacji w rodzinie. W firmie, jak zwykle, poważnie traktujesz swoje obowiązki, ale nie zamierzasz specjalnie przejmować się tym, na co nie masz wpływu.

WAGA (23 IX–22 X). Uważaj na zdrowie. Z drobnymi przypadłościami najlepiej zmierzyć się niezwłocznie, by infekcjom nie dać pola do popisu. Bądź dobrej myśli, bo wszystko się zmienia – po deszczu jest słońce.

SKORPION (23 X–21 XI). Dobry, satysfakcjonujący tydzień. Wszystko powinno się ułożyć po Twojej myśli. Jesteś konsekwentny i potrafisz swoje plany przeprowadzić oczywiście do końca, zjednując po drodze partnerów do wspólnego działania.

STRZELEC (22 XI–21 XII). Dobrze wykorzystasz układy i znajomości. Wspierając się na mocnych, przyjacielskich plecach osiągniesz zamierzony cel. To Twoja niezawodna umiejętność radzenia

sobie na co dzień w trudniejszych sytuacjach.

KOZIOROŻEC (22 XII–19 I). Wyróżniają Cię silne poczucie odpowiedzialności i nietuzinkowe ambicje. To powinno zostać odpowiednio docenione i dobrze też wróży w przypadku jakichkolwiek zmian w pracy.

WODNIK (20 I–18 II). Potrzebujesz odrobiny samotności, komfortu psychicznego, by ocenić ostatnie zdarzenia i zastanowić się nad dalszym biegiem postępowania. Kilkudniowy urlop, zmiana środowiska okażą się bardzo pomocne.

RYBY (19 II–20 III). Wcześniej zaplanowana dalsza podróż teraz ma wszelkie szanse spełnienia. Wiele sobie obiecujesz po tej eskapadzie i zapewne tak będzie, że zobaczysz wiele ciekawych miejsc i poznasz wiele interesujących osób.

SAMANTA

Rozmawiają dwie koleżanki:

– Pamiętasz jaka była moda dziesięć lat temu?
– Nie, ale jak patrzę na ciebie to sobie przypominam.

★★★

Rozmawia dwóch kolegów:

– Moja żona nie ma żadnych zdolności.
– Moja gorzej. Jest zdolna do wszystkiego...

★★★

Rozmowa o pracę:

– A ile będę zarabiać?
– Dwa tysiące złotych, a później więcej.
– To ja przyjdę później.

★★★

Żona do męża, gdy znalazła jego zaskórniaki:

– Skąd masz tak dużo pieniędzy?
– Oszczędzałem na prezent dla ciebie.
– Oj, a co tak mało?

★★★

Na poligonie:

– Żołnierzu, nie widziałem was dziś na zajęciach z kamuflażu!!!
– Dziękuję za uznanie sierżancie!

★★★

Siedzi mąż przy żonie i pyta się:

– Ciekawe dlaczego mam ksywę „dżin”.
Może dlatego, że wszystko potrafię?
– Nie, to dlatego, że jak ktoś odkręca butelkę, to od razu się pojawia.

★★★

Przychodzi baba do doktora.

– Panie doktorze źle widzę z bliska. – mówi baba.

– A z daleka? – pyta doktor.

– Oj! Z daleka, z daleka. Aż spod Sanoka...

Danie à la Kmita

NALEŚNIKI Z GRZYBAMI I ŻÓŁTYM SEREM

Składniki: na farsz – cebula, olej rzepakowy 2 łyżki, pieczarki 500 g, podgrzybki świeże 50 g, śmietana 22% 150 ml, świeży tymianek 5–6 gałązek, ser żółty 150 g, sól, pieprz czarny do smaku. Składniki na ciasto: mleko 300 ml, mąka pszenna 1 szklanka, jajko, sól, cukier do smaku, olej do smażenia.

Wszystkie składniki dokładnie wymieszać różgą lub mikserem i usmażyć naleśniki z obu stron na odrobinie oleju. Cebulę pokroić w kostkę i lekko zrumienić na oleju. Dodać pokrojone w plasterki pieczarki i razem chwilę poddusić na wolnym ogniu. Podgrzybki oczyścić, pokroić w cząstki, obgotować w osolonej wodzie przez 2 minuty, odcedzić i przepłukać zimną wodą. Następnie dodać gotowe podgrzybki do pieczarek i cebuli, doprawić solą, pieprzem, świeżym tymiankiem i dodać śmietanę. Całość doprowadzić do wrzenia, często mieszając. Usmażonego naleśnika ponownie położyć na rozgrzanej patelni z odrobiną oleju. Na górę wyłożyć 2–3 łyżki farszu i posypać startym serem żółtym. Boki naleśnika zawinąć do środka, przykryć pokrywką i na wolnym ogniu smażyć ok. 2–3 minuty. Tak samo postąpić z kolejnymi naleśnikami. Tak przygotowane naleśniki podawać z łyżką zimnej śmietany.

Sentencja tygodnia

Miłość sama w sobie jest nie do pojęcia, ale dzięki miłości możemy pojąć wszystko.

ks. Józef Tischner

§ Akta sprawy...
Tryb mocno kolizyjny

Polaryzacja społeczna jest coraz wyraźniejsza – także na polskich drogach. Gorzej, bo za tym idą skandaliczne zachowania – nie tylko związane z łamaniem przepisów komunikacyjnych, ale i karnych. A sam konflikt czy kolizja drogowa coraz częściej kończy się niekoniecznie na pyskowie, ale co gorsza na użyciu siły fizycznej. 38-letni Janusz J. uznał, że wjechanie w tył jego bmw, przez opla prowadzonego przez 68-latkę, to powód do obrażania, a następnie pobicia. Stało się jednak to czego nie przewidział osilek z Krakowa – miejscowi szybko zainterweniowali, niekoniecznie tylko go obezwładniając.

Jazda w krakowskich i podkrakowskich korkach wymaga nie lada uwagi, a policjanci od lat przypominają o bezpiecznej odległości od poprzedzającego nas pojazdu. Niestety, najechania na tył są i będą. Zwykle traktowane jak niewielka kolizja drogowa z góry ustalonym rozstrzygnięciem prawnym. Wiadomo wszak że zawsze wina jest po stronie kierowcy auta będącego z tyłu. Co innego przepisy i drogowy zwyczaj, co innego ludzkie reakcje.

I tak też było jesienią tego roku na jednym z podkrakowskich dojazdów do centrum. Kierujący oplem usiłując się włączyć do ruchu, długo czekał, aż wreszcie ktoś go przepuści i umożliwi dalszą jazdę. Wreszcie kierujący starym mercedesem zrobił mu miejsce i Jan R. z impetem nacisnął gaz i ruszył z piskiem opon nie zauważając, że poprzedzające go bmw musiało się nagle zatrzymać ze względu na dalsze utrudnienia w poruszaniu się tą drogą.

Konsekwencje tego były przewidywalne – starszy kierowca opla nie zdołał wyhamować i z impetem wjechał w tył luksusowej limuzyny. Co dziwne konstrukcja wiekowego i wyżej zawieszona opla

wszystko przetrwała. No prawie wszystko. A bmw miało porozbijane nowoczesne ledowe lampy i solidnie wgnieciony bagażnik.

Sprawa była jasna i 68-letni pan Jan nie usiłował specjalnie polemizować na ten temat. Wycofał się z powrotem w drogę z której wyjeżdżał i od razu sięgnął po telefon, aby zadzwonić po policję. Nie zdołał się nawet połączyć, gdy rosty mężczyzna, jak się okazało prowadzący uszkodzone bmw, otworzył drzwi jego 20-letniej astry i obrażając go, przemocą wyciągnął z pojazdu. Szarpając i łżąc. Starszy mężczyzna był bezbronny wobec wyższego o głowę, napakowanego adrenaliną i prawdopodobnie sterydami napastnika. Który stracił mu okulary, uderzając kilka razy jego ciałem o karoserię opla. Przestał dopiero, gdy emeryt leżał już koło auta. Widząc to, inni kierowcy wezwali policję, czego nie zdążył zrobić pan Jan. Zanim jednak ta się pojawiła, z bocznej ulicy wyjechał pickup. A w nim, jak się potem okazało sąsiedzi pana R.

Widząc, jak jakiś osobnik pastwi się na emerycie, błyskawicznie wyskoczyli z auta. I zaatakowali agresora. Obaj równie rośli jak on, nie mieli z tym problemu. 38-letni Janusz J. oberwał nie tylko po buzi. Gdy na miejscu pojawiła się policja – konieczne było wezwanie pogotowia, szczególnie do pana Tadeusza uskarżającego się na problemy kardiologiczne. Z podejrzeniem zawału serca został on zabrany do szpitala.

Na miejscu zaś funkcjonariusze musieli zająć się przypadkiem próby pobicia. Z tym, że nie za bardzo było wiadomo, kto kogo sprowokował i po czyjej stronie leży wina? Dlatego spisano zeznania, dane osobowe i sprawa trafiła do prokuratury. Teraz prawdopodobnie konsekwencją stłuczki, będzie kilka spraw sądowych. Oprócz tych wszczętych z urzędu zapewne dojdą te cywilne. Bo wmił pobity emeryt już złożył odpowiedni pozew, na co kierowca bmw odpowiedział podobnym.

Jest jeszcze jedna okoliczność całego zdarzenia – 38-letni biznesmen z bmw, co wykazało badanie toksykologiczne, miał w organizmie niewielkie ślady po spożyciu narkotyków. Co może oznaczać, że dla niego koszt remontu auta, co pokryje być może auto casco, będzie drobiazgiem w porównaniu do oskarżeń o pobicie i jazdę samochodem pod wpływem środków psychoaktywnych. (mar)

i Kredyty

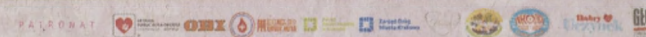
KREDYTY • POŻYCZKI • CHWILÓWKI

ODDŁUŻANIE
ZWROTY PROWIZJI

tel. 531 765 328, 600 333 808

Kraków, ul. Miechowity 21A

dojeżdżamy do klienta

Nasza
Nowohucka
Choińska

19.12.2021

11:00 - 17:00

GRILL MANHATTAN
ZALEW NOWOHUCKI
UL. BULWAROWA

W PROGRAMIE:

- WSPÓLNE UBIERANIE CHOINKI - SŁODKI POČESTUNEK OD ŚNIEŻKI
- A CHOINKI OD OBI I MANHATTAN GRILL
- KIERMASZ ROZMAITOŚCI - WYPIKI, OZDOBY ŚWIĄTECZNE
- CEL - PAKIĆ DLA SENIORA - CAS ZIELONE ORAZ PIĄSTÓW
- FINAL ORSZAKU MIKOŁAJA DLA BEZDOMNYCH ZWIERZĄT
- POMOC FUNDACJI, KTÓRE SPRAWUJĄ NAD NIMI OPIEKĘ
- AKCJA KRWIODAWSTWA
- OD 14:00 SPIEWANIE KALEND Z ZESPOŁEM NO NENTRO
- POČESTUNEK WIGILIJNY OD GRILL MANHATTAN
- CZERWONY BARSZCZ, KAPUSTA Z GROCHEM I GRZYBAMI

Dziękujemy za choinkę
oraz ozdoby firmie
OBI
ul. Bora Komorowskiego

AKCJA HONOROWEGO
ODDAWANIA KRWI
12:00 - 16:00

